

az istenszolgálat

ISZLÁM ALAPISMERETEK

Török Vallásügyi Igazgatóság

Török Vallásügyi Igazgatóság

az istenszolgálat

Szerkesztő:
Prof. Dr. Mehmet Emin Özafşar - Prof. Dr. Recai Doğan

Termelési igazgató:
Dr. Yüksel Salman

Műsorszórás koordinációs:
Yıldıray Kaplan

Projekt:
Vallásügyi Igazgatóság Vallásoktatási Osztálya

Projekt Koordináció:
Hüseyin Ersoy
A török nagykövetseg Budapesti vallásűgyi koordinátora

Grafikai tervezés
Sacid Aracı

Fordította:
Kiss Zsuzsanna Halima - Ahmet Barışçıl

Fejezet írók:
Dr. Yaşar Yiğit - Dr. Ekrem Keleş

Alkotó:
Uğur Altuntop

Kiadás:
Başak Mat. Tanı. Hiz. İth. İhr. Tic. Ltd. Şti. +90 312 397 16 17

A török Vallásügyi Igazgatóság kiadványai: 1232
Szakmai könyvek: 112

1. kiadás: Ankara, 2016

A Műelemző Bizottság határozata: 09.05.2016/28

2016-06-Y-0003-1232
ISBN 978-975-19-6560-8
Tanúsítvány száma: 12930

Kontakt:
Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü
Yabancı Dil ve Lehçelerde Yayınlar Daire Başkanlığı
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı No: 147/A 06800 Çankaya - ANKARA / TÜRKİYE
Tel.: +90 312 295 72 81 • Fax: +90 312 284 72 88
E-posta: yabancidiller@diyanet.gov.tr

tartalom

Előszó

A Kegyelmes és Irgalmas Allah a legjobb módon teremtette meg az embert, kiemelkedő tulajdonságokkal ajándékozta meg, az isteni kinyilatkoztatással szólt hozzá, megtiszteltetésben részesítette, de felelősséget is adott neki. Nem hagyta magára az evilági életben, hanem isteni kegyként és ajándékként prófétákat és isteni írásokat küldött e, hogy az embert a hitetlenség sötétjéből a hit és jó erkölcs fényére vezesse.

A legelső embertő fogva létező vallás az ember természetes szükséglete. A vallás megtanítja nekünk az élet értelmét és célját, segít abban, hogy egyensúlyt tudjunk kialakítani az evilági élet és a Túlvilág, a józan ész és a szív között, megtaláljuk a belső békénket. A vallás mindazon tanácsok összessége, amelyek igazságosságot, szeretetet és egyensúlyt hoznak a társadalomba, és egyéni és közösségi kötelességeinket az istenszolgálat tulajdonságával ruházzák fel.

Az az ember, aki szeretné megérteni saját magát, a világot és Teremtőjét, szeretne közelebb kerülni Hozzá és szeretni Őt, a Teremtő által elküldött könyveket és prófétákat követve megértheti az igazságot és azt, hogy mit jelent Allah szolgájának lenni.

Mivel az embernek szüksége van a vallásra az életében, az is nagyon fontos, hogy megfelelő, alapos és hiteles tudásra tegyünk szert a vallással kapcsolatban.

Ahhoz, hogy olyan emberek legyünk, amilyenekké az Iszlám szerint válnunk kell, fontos, hogy folyamatosan küzdjünk saját magunkkal, megújítsuk és felfrissítsük az Iszlám fényes üzenetét eszünkben és szívünkben, és állandó, élő kapcsolatot alakítsunk ki a tudás és az élet között.

Ezért jelentette meg a Török Vallásügyi Igazgatóság az „Iszlám Alapismeretek" című könyvsorozat négy kötetét. A könyv, amelyet most a kezünkben tartunk, ennek a sorozatnak a második kötete, „Az istenszolgálat" címet viseli.

Könyvünkben az Iszlám vallás alapját képező istenszolgálatot, módjait és szabályait ismerhetjük meg.

Elmagyarázzuk az istenszolgálat fogalmát, célját és fontosságát, azt, hogy milyen hasznot hoz az embernek, és az istenszolgálat legfontosabb témáit, mint a tisztaság, az ima, a böjt, a kölcsönös segítségnyújtás és megosztás, a zakát, szadaka, zarándoklat, állatáldozat, fohász és bűnbánat is tárgyaljuk.

Reméljük, hogy munkánk és ez a könyvsorozat minél hasznosabb lesz az olvasók számára.

Az erőfeszítés tőlünk, a siker Allahtól van.

Törökország Vallásügyi Igazgatósága

1. FEJEZET

AZ ISTENSZOLGÁLAT

1. Az istenszolgálat jelentése
2. Az istenszolgálat célja és fontossága
3. Az istenszolgálat fajtái
4. A felelős személyek viselkedése és a rájuk vonatkozó szabályok
5. Az istenszolgálat haszna az ember szempontjából

MIRŐL LESZ SZÓ EBBEN A FEJEZETBEN ?

Ebben a fejezetben:

- Elmagyarázzuk az istenszolgálat lényegét, fajtáit, elvégzésének módját és célját. Ennek során az imával, böjttel, zakáttal és zarándoklattal kapcsolatos jellemzőket magyarázzuk el, és szólunk a jótettekről és az adakozásról is.
- Áttekintjük a felelős személyek jellemzőit és a viselkedésükkel kapcsolatos szabályokat, és ennek keretében elmagyarázunk egyes fontos, vallással kapcsolatos fogalmakat.
- Megvizsgáljuk, hogy az istenszolgálatnak milyen haszna van az ember számára.

TANULÁSI CÉLOK

6

A fejezet végére a következő célokat szeretnénk elérni:

1. Röviden megismerjük az istenszolgálat jelentését, lényegét, fajtáit és célját.
2. Megértjük, mit jelent a jócselekedet és az adakozás.
3. A vallási szakkifejezések közül megismerjük a felelős személyek cselekedeteire vonatkozó fard, vádzsib, szunna, mubah, mekruh és haram alapfogalmak jelentését.
4. Megfogalmazzuk, hogy milyen haszna van az istenszolgálatnak az ember szempontjából.

MIKÖZBEN A FEJEZETET OLVASOD

1. Próbálj meg ismereteket szerezni a Prófétánk (s.a.w.) és Társai vallási életéről és istenszolgálatáról!
2. Alaposan tanulmányozd a Kegyes Korán jótettekről szóló ájáit!
3. Keress hadíszokat az adakozással kapcsolatban!
4. Próbáld megjegyezni, hogy vallási életünkben melyek a fard, vádzsib és szunna cselekedetek!
5. Vallási kézikönyvekben nézz utána a felelős személyek cselekedeteinek!
6. Ne érd be ezzel a könyvvel a tanulásban! A könyv végén felsorolt források segítségével tovább szélesítheted tudásodat.

1 Az istenszolgálat meghatározása

Az „ibadet” szó szótári jelentése szolgálat, alávetettség és engedelmesség. Vallási értelemben istenszolgálatnak tekintjük a szolgálat mély, széles jelentéskörét. Szélesen vett értelemben az istenszolgálat Allah magasztalására, az Iránta érzett szeretet, tisztelet és kötődés kifejezésére végzett cselekedet vagy viselkedés, amelyért cserébe jutalmat várhatunk. Ebbe a jelentésbe beletartozik minden, a szabályoknak és előírásoknak megfelelő cselekedet, amit az ember azért végez, hogy a Mindenható Allah megelégedését elnyerje. Szűkebb, speciális jelentését tekintve az istenszolgálat a „megfelelő szándék alapján, az Allahhoz való közeledést kifejező cselekedet”. Ilyen például az imádkozás vagy a böjtölés.

Az istenszolgálat az Allahnak való engedelmesség, a Hozzá való kötődés és az Iránta érzett tisztelet legfontosabb feltétele.

Jegyezzük meg!
Az istenszolgálattal kapcsolatos alapelveket a Mindenható Allah ismertette meg velünk, és a Prófétánk (s.a.w.) példáján keresztül mutatta be nekünk, hogy hogyan, milyen módon végezzük el. Az emberek saját maguktól nem dönthetik el, hogy mi számít istenszolgálatnak, és nem találhatnak ki újfajta istenszolgálatokat sem.

2 Az istenszolgálat célja és fontossága

A teremtésben lenyűgöző rendet figyelhetünk meg. A teremtés szépségét és egyensúlyát látva mélységes csodálatot érzünk mindezek Teremtője iránt. A „Szolgái közül csak azok félik Allahot, akiknek tudásuk van.” (35:28) ája is erre utal. Az egészséges természetű emberben ez a csodálat fokozatosan szeretetté változik, és már gondolni sem tud olyan szeretetre, ami felülmúlná az így érzett szeretetét.

Az Allahot szerető, Hozzá forduló ember ettől a szeretettől hajtva végzi az istenszolgálatot. Legfőképpen magának az embernek van szüksége erre. Az ember istenszolgálat iránti igényének mélyén ez a szeretet rejlik.

Az Allahot szerető ember nagyon ügyel arra, hogy távol maradjon minden olyan viselkedéstől, ami nem felel meg Allah megelégedésének. Olyannyira, hogy végül minden cselekedetében a legjobb viselkedésformát keresi, és azt, hogy a rossztettektől távol maradhasson. Mindenkor és mindenhol szépen viselkedik, és tudja, hogy Allah a szép viselkedést szereti. Mindig türelemmel cselekszik, és tudja, hogy Allah a türelmeseket szereti. Mindig mélyen szeretett Urára hagyatkozik, Benne bízik, és tudja, hogy Allah szereti azokat, akik Rá hagyatkoznak. Soha nem esik túlzásokba, mert Allah nem szereti

azokat, akik túlzásokba esnek. Ilyen módon azon igyekszik, hogy az Iszlámot a maga teljességében élje meg, úgy, ahogy azt a Mindenható Allah és az Ő Prófétája (s.a.w.) bemutatta nekünk. Ezért mindig úgy cselekszik, ahogy az egy istenfélő hívőhöz méltó, és olyan szolga lesz, akit Allah a barátjának választ.

A Mindenható Allah a Kegyes Koránban tudtunkra adja, hogy azért teremtette az embereket és a dzsinneket, hogy Őt szolgálják. Az istenszolgálatait teljesítő és szolgasága tudatában cselekvő hívő szíve és lelke teljesen megnyugszik. Akinek a szíve nem kötődik Allahhoz, az pedig boldogtalanságban és elégedetlenségben él. Aki kitartóan végzi az istenszolgálatot, az távol marad minden rossztettől.

Gondolkodjunk el!

- Az istenszolgálatunk az Allahhal való kapcsolatunk egyik kifejezése.
- Az istenszolgálat azt jelenti, hogy meghajlunk Allah akarata előtt.
- Az istenszolgálat azt jelenti, hogy átadjuk magunkat Allahnak, és tudjuk, hogy minden az Ő kezében van.
- Az istenszolgálat annak kifejeződése, hogy elfogadjuk az Ő végtelen bölcsességét.

Beszéljük meg!

Beszéljétek meg a társaiddal az istenszolgálat célját és fontosságát!

Az istenszolgálat fajtái

Az istenszolgálat fajtáit három nagy csoportra oszthatjuk: a testi, anyagi, és egyben testi és anyagi istenszolgálatokra. E felosztás szerint az ima és a böjt testi, a zakát és az áldozati állat vágása anyagi, a zarándoklat pedig egyben testi és anyagi istenszolgálat is.

Az Allah megelégedéséért végzett cselekedeteket szem előtt tartva, szélesebb értelemben véve is csoportosíthatjuk az istenszolgálatokat. Ilyen értelemben az istenszolgálat lehet formai előírásokhoz és feltételekhez kötött, illetve formai előírásokhoz és feltételekhez nem kötött is.

Formai előírásokhoz és feltételekhez kötött istenszolgálatok *Az ima*

A formai előírásokhoz és feltételekhez kötött istenszolgálatok közül az első és legfontosabb az ima. Az ima a vallás oszlopa. Minden vallási értelemben felelős személy, minden muszlim nő és férfi számára kötelező a napi öt ima, a meghatározott imaidőkben.

A kötelező imákon felül önkéntesen is lehet imákat végezni, hogy Allah megelégedését elnyerjük, és közelebb kerülhessünk Hozzá. Ezeket nevezzük náfile, vagyis önkéntes vagy szorgalmi imáknak. Az imával kapcsolatos tudnivalókat külön fejezetben fogjuk részletesen tárgyalni.

A böjt

A böjt is az Iszlám egyik oszlopa. A böjt azt jelenti, hogy hajnalhasadástól (imszak) napnyugtáig az istenszolgálat szándékával tartózkodunk az evéstől, ivástól és házastársi kapcsolattól. Az Iszlám egyik feltétele a Ramadán hónapban végzett böjt. A ramadáni böjtön kívül más időpontokban is lehet böjtölni, jutalmunkat remélve érte. Ezekkel az időpontokkal bővebben megismerkedünk majd a böjtről szóló fejezetben.

A zakát

A zakát az Iszlám egyik oszlopa, anyagi istenszolgálatot jelent. A gazdagnak számító muszlimok a vagyonuk fajtájától és nagyságától függően egy meghatározott részét (általában egy negyvened részét) kötelesek adományba adni a szegényeknek. A zakát pontos szabályairól a vonatkozó fejezetben fogunk szólni.

A zarándoklat

A zarándoklat, a Hadzs is az Iszlám egyik oszlopa. A zarándoklat során a meghatározott időben ihramot kell ölteni, Arafat hegyén el kell tölteni a megfelelő időt, meg kell látogatni és körbe kell járni a Kábát, és el kell végezni a zarándoklat többi rítusát is, amelyekről majd a megfelelő fejezetben részletesen szólunk. A zarándoklat egyben testi és anyagi istenszolgálat is.

Formai előírásokhoz és feltételekhez nem kötött istenszolgálatok

A formai előírásokhoz és feltételekhez nem kötött olyan cselekedetek és viselkedésformák, amelyekkel az ember célja az, hogy a Mindenható Allah megelégedését elnyerje, szélesebb értelemben véve szintén istenszolgálatnak tekinthetők. Ide tartozik az ember minden olyan jócselekedete, amit azért tesz, hogy jobb ember, és ennek segítségével jobb muszlim lehessen.

Példa lehet erre az, ha kedvesen viselkedünk az emberekkel, ha költünk az emberek vagy a társadalom javára, és még számos más példás viselkedésforma. Ezeket általában az adomány (szadaka) és a jótettek (amel-i szálih) megnevezéssel illetjük.

Kutassunk – tanuljunk!

Mondjunk példát a szélesebb értelemben vett istenszolgálatra!

A jótettek

A jótettek fogalmába beletartozik az istenszolgálatok mindkét nagy csoportja, és a közéjük tartozó mindenféle jó, hasznos és szép viselkedés, cselekedet.

„És akik hisznek, és jótetteket cselekszenek, azokat bizony bebocsátjuk a jóravalók közé." (29:9)

Kutassunk – tanuljunk!

Kiket nevezünk szálih (jóravaló) embereknek? Nézzetek utána!

A „szálih" szót a cselekedetek és a viselkedés leírására használjuk, a jelentése jó, jóindulatú, segítőkész, hasznos, szép. Legtöbbször az amel-i szálih, vagyis jócselekedet összetételben használjuk. Ennek megfelelően az amel-i szálih hasznos, jó, segítőkész tettet jelent. Minden olyan cselekedet, amit a Mindenható Allah megparancsolt, aminek elvégzésekor elégedett velünk, az hasznos, jó, példaértékű cselekedet, vagyis amel-i szálih.

A jótettek mind hozzájárulnak ahhoz, hogy az ember harmóniában élhessen Teremtőjével és a többi teremténnyel is.

Jegyezzük meg!

Jótettnek számít minden, a hitből fakadó, őszinte és tiszta szándékkal végzett, a Koránnak és a szunnának megfelelő szó, tett vagy viselkedés.

A jótettek megerősítik az ember hitét, megszilárdítják azt a szívében. Megőrzik a hitünket. Fejlesztik az ember személyiségét, elősegítik, hogy jó emberré váljon. Olyan egyénné teszik az embert, aki hasznára van a környezetének.

„És aki jótetteket cselekszik, és hívő, nem utasíttatik el az erőfeszítése. És bizony, Mi vagyunk a Feljegyzője." (21:94)

„A délutánra. Bizony, az ember veszteségben van. Kivéve azok, akik hisznek, és jótetteket cselekszenek, és egymást az igazságra ösztönzik, és egymást türelemre ösztönzik." (103:1-3)

„Bizony, akik hisznek, és jótetteket cselekszenek, ők a legjobb teremtmények." (98:7)

4 A felelős személyek viselkedése és a rájuk vonatkozó szabályok

Mükellef

Az Iszlám vallásban a mükellef a felelős személyt jelenti, vagyis olyan embert, aki felelősséggel tartozik a vallási parancsok és tilalmak betartásáért. Ahhoz, hogy valaki mükellef legyen, szükséges, hogy birtokában legyen szellemi képességeinek (akil), és elérje a felnőtt kort (bálig). Azokat, akik rendelkeznek ezekkel a tulajdonságokkal, vagyis épelméjűek és felnőttek, mükellefnek, vagy felelős személynek nevezzük.

A vallási kötelességekkel kapcsolatos szakkifejezések

A felelős személyek cselekedeteit vallásjogi szempontból fard, vádzsib, szunna, musztahab, mubah, mekruh, haram és mufszid kategóriákra oszthatjuk.

Fard

A fard olyan cselekedet, amely megcáfolhatatlan bizonyítékok alapján minden felelős személynek kötelezően elvégzendő. Vagyis azok a fard vallási cselekedetek, amelyeket a Mindenható Allah és a Prófétánk (s.a.w.) minden felelős személy számára egyértelműen előírt. Ilyen például az ima, a böjt vagy a zakát megfizetése.

A 2:43 ája: „És tartsátok meg az imát, és adjátok meg a zakátot" egyértelmű bizonyíték a cselekedet fard, vagyis kötelező voltára. Hasonlóképpen, a Kegyes Koránban az igazságosságot, jóságot, a rokonok segítését, a szülők iránti jóságot, az árva vagyonának tiszteletben tartását megparancsoló áják (2:183, 1:90, 17:23-24) egyértelmű bizonyítékok ezek kötelezőségére.

Beszéljük meg!

Mit jelent az, hogy egyértelmű bizonyíték? Beszéljétek meg az osztállyal!

Kutassunk – tanuljunk!

Mit jelentenek a fard-i ain és a fard-i kifaje kifejezések? Nézzetek utána!

Vitassuk meg!

Milyen vallási felelősséget vet fel az ember számára, ha a fardcselekedeteket elhagyja? Beszéljétek meg!

Vádzsib

A vádzsib cselekedetek olyanok, amelyekre a fardhoz hasonlóan egyértelmű és megcáfolhatatlan bizonyíték áll rendelkezésünkre. Azonban ezek a bizonyítékok nem olyan erősek vagy számosak, mint a fard esetében. Ilyen például a witr vagy az ünnepi ima.

Beszéljük meg!

Mit jelent az, hogy egy bizonyíték megcáfolhatatlan? Beszéljétek meg az osztállyal!

Szunna

A szunna cselekedetek azok a nem fard és nem is vádzsib cselekedetek, amelyeket a Prófétánk (s.a.w.) rendszeresen végzett, és azt akarta, hogy mi is végezzük.

A szunna cselekedeteket két csoportra oszthatjuk: a szunna muakkada (nyomatékos szunna), és a szunna gajri muakkada (nem nyomatékos szunna).

A nyomatékos szunna az a cselekedet, amelyet a Prófétánk (s.a.w.) szinte mindig elvégzett, és szinte soha nem hagyott el. Ilyenek például a reggeli, déli és esti imák szunna imái. A nem nyomatékos szunnák azok, amelyeket a Prófétánk rendszeresen végzett, és csak ritkán hagyott el azért, hogy hangsúlyozza, hogy ezek nem kötelezők. Ilyenek például a délutáni ima szunnája vagy az esti ima előtti szunna ima.

Jegyezzük meg!

A Prófétánk (s.a.w.) által az istenszolgálaton kívüli cselekedetekben, mint például evés, ivás, öltözködés, alvás területén mutatott illeme, viselkedése, példája, emberi tulajdonságainak összefoglaló neve a Szunan-i zevaid.

Musztahab

A musztahab szó szerint azt jelenti: dicséretes, javasolt, dicséretre méltó. A vallásjogban olyan cselekedetekre használjuk, amelyeket a Prófétánk (s.a.w.) volt, hogy megtett, és volt, hogy elhagyott. Ilyen például a délelőtti ima.

Mubah

A mubah cselekedetek olyan dolgok, amelyeket vallási szempontból ugyanúgy megengedett megtenni, mint elhagyni. Azt is jelenti, hogy valami megengedett, szabadon választható. Például az, hogy az ember időben lefeküdjön aludni, és pihenjen, és így tudjon dolgozni és törvényes jövedelmet szerezni, vagy hogy egyen és igyon és ezzel felkészítse magát az istenszolgálatra. Előfordul, hogy az ember elhagy egy megengedett dolgot, és emiatt árt a saját egészségének, vagy nem tudja teljesíteni a kötelességét. Ilyen esetben a mubah dolgot elhagyni bűn, mint például ha valaki olyan mértékben nem eszik vagy nem iszik, hogy már az egészsége kerül veszélybe.

Azok a cselekedetek, amelyekre vonatkozóan nincsen vallási tiltás, mind megengedettnek minősülnek.

Haram

Azokat a dolgokat nevezzük haramnak, vagy tiltottnak, amelyeket vallásunk egyértelműen, erős bizonyítékok alapján megtilt. Jogtalanul megölni valakit, hazudni, mások jogait elvenni, az erényes asszonyokat rágalmazni, paráználkodni, lopni, alkoholt fogyasztani, szerencsejátékban részt venni, sertéshúst enni, a szülők ellen lázadni mind tiltott, haram viselkedés.

Jegyezzük meg!

- Azok, akik haramot követnek el, büntetésre számíthatnak. Azok, akik tartózkodnak a haramtól, jutalmat érdemelnek ki.
- Aki azt állítja egy erős bizonyítékok alapján haram dologról, hogy megengedett, az kitér a vallásból. Hasonlóképpen árt a hitének az, aki egy megengedett dologról állítja azt, hogy haram.

Mekruh

A mekruh azt jelenti: nem javasolt, utálatos, gyűlöletes. Vallásjogi értelemben olyan cselekedetekre értjük, amelyek tiltott voltáról nincsen egyértelmű, erős bizonyíték, de mindenképpen tartózkodnunk kell tőle.

A mekruh kétféle lehet: a mekruh tahrími, ami közelebb áll a haramhoz, és a mekruh tenzíhi, ami közelebb áll a megengedetthez.

Kutassunk – tanuljunk!

Keressetek példákat a mekruh tahrími és mekruh tenzíhi dolgokra!

Mufszid

A mufszid azt jelenti, hogy érvénytelen, semmis, elrontott. Vallási értelemben arra használjuk, amikor egy megkezdett istenszolgálat valami oknál fogva semmissé, érvénytelenné válik, és azt újra el kell kezdeni és el kell végezni. Ezért mufszid névvel illetjük mindazokat a cselekedeteket, viselkedést is, ami miatt egy istenszolgálat érvénytelenné válik. Ilyen például az, ha a vudu elvégzése után szennyeződés kerül a testünkre, vagy ha böjt közben eszünk vagy iszunk valamit.

5 Az istenszolgálat haszna az ember szempontjából

Mindenben, amit hatalmas vallásunk, az Iszlám megparancsol nekünk, rengeteg bölcsesség és haszon van, akár megértjük ezeket, akár nem. Azokban a dolgokban pedig, amiket megtiltott, mindenképpen rossz és ártalom rejlene számunkra. Vallásunk nem tilt meg semmi hasznosat és nem parancsol semmi károsat.

Minden fajta istenszolgálatnak megvan a haszna ezen a világon vagy a Túlvilágon. Vallásunk tiltásaival és parancsaival mindig inkább a túlvilági hasznot és jutalmat részesíti előnyben az evilági felett. Emellett az istenszolgálat célja az, hogy az ember lelki érettségéhez hozzájáruljon, megelőzze a rossz viselkedést és emlékeztesse az embert arra, hogy magasabb rendű erkölcs birtokosa.

Általánosságban véve azt is elmondhatjuk, hogy az istenszolgálat segít megemlékeznünk Allahról, és szívünkbe ülteti Allah szeretetét és tiszteletét. Eltávolít mindenféle rossztól,

és nemesíti az erkölcsöt. Megóv attól, hogy lelkünket összeroppantsa a szomorúság vagy a megpróbáltatások. Hiszen a szívek csak az Allahra való emlékezésben találnak valódi nyugalmat.

„Akik hisznek, és akiknek a szíve megelégedést talál az Allahról való megemlékezésben. Hát vajon nem találnak-e a szívek megelégedést az Allahra való megemlékezésben?" (Korán, 13:28)

Az istenszolgálat közelebb viszi az embert Allahhoz

Ha az ember engedelmeskedik a Mindenható Allah által előírt törvényeknek, az megerősíti a Vele való kapcsolatát. Az Allahnak engedelmeskedő, az Ő törvényeit az életében is alkalmazni igyekvő szolga ezzel a viselkedésével szorosabbra fűzi a kapcsolatot Allahhal. Az istenszolgálat is ennek a kapcsolatnak a konkrét, fizikai bizonyítéka. Például a napi öt imát elvégző muszlim minden egyes imával egy kicsit szorosabbá teszi az Allahhal való kapcsolatát. A Mindenható Allah elé álló ember megemlékezik Uráról, kifejezi azt, hogy nem feledkezett el Róla. Az az ember, aki vagyonának egy részét zakátként Allah megelégedését keresve odaadja a szegényeknek, az teljesíti Allah parancsát, és ezzel együtt megerősíti a Vele való kapcsolatát. Ugyanez a helyzet a böjttel és az egyéb istenszolgálattal is.

Ha az istenszolgálatunkat úgy végezzük, mintha látnánk a Mindenható Allahot, az az Allah és a szolga közötti kapcsolat erősségének jele. A Mindenható Allah soha nem hagyja viszonzatlanul azt, ha egy szolgája tiszta, őszinte szándékkal közeledni próbál Hozzá. Soha nem veszik kárba semmilyen erőfeszítés, amellyel a Mindenható Allahhoz fordulunk, a Vele való kapcsolatunk megerősítésén fáradozunk. Ő megnyitja az anyagi és spirituális áldások kapuját azok előtt, akik megerősítik a Vele való kapcsolatukat.

Ugyanakkor az istenszolgálat segítségével a hálánkat is kimutathatjuk. A hála a Mindenható Allahhal való kapcsolatunk megerősítésének az egyik legfontosabb eszköze, és a legjobb módja annak, hogy köszönetet mondjunk mindazokért a kegyekért és áldásokért, amelyeket Allahtól kaptunk.

Jegyezzük meg!

A teremtésünk célja az, hogy megismerjük a Mindenható Allahot, és szolgáljuk Őt. Azzal, hogy elvégezzük az istenszolgálat kötelességeit, kimutatjuk az Allah iránti hálánkat, és elnyerhetjük az Ő szeretetét is.

Lelki békét ad

Az ember lelki szükségletei közül a legfontosabb a hit és az istenszolgálat. Mert az ember szíve, lelke csak akkor talál nyugalmat, ha megemlékezik Allahról. A Kegyes Korán így fejezi ki ezt az igazságot: „Hát vajon nem találnak-e a szívek megelégedést az Allahra való megemlékezésben?" (Korán, 13:28)

Másrészt viszont az ember élete során időről időre nehézségekkel kerülhet szembe.

Különösen ebben az állapotban az istenszolgálat fontos lelki menedéket jelent az ember számára. Az Allahot szolgáló hívő tartását nem törik meg ezek a nehézségek. Tudja, hogy mindez próbatétel Allahtól. Ezért azokban a nehéz próbatételekben, amelyeket az ember másként elviselhetetlennek találna, és elveszítene minden reményt, a legfontosabb támaszt és menedéket nyújtja az istenszolgálat. Ilyen módon az Allahhoz forduló hívő az istenszolgálat segítségével legyőzheti az őt sújtó nehézségeket.

Biztonságérzetet ad

Az ember az istenszolgálat segítségével jobban megismeri magát, magabiztosabbá válik, hiszen tudatában van annak, hogy a Mindenható Allah látja őt, ismeri szükségleteit és problémáit, és értékeli őt.

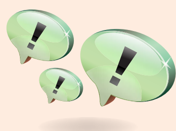

„Olvasd, ami kinyilatkoztatott neked a Könyvből, és tartsd meg az imát! Bizony, az ima távol tart az erkölcstelenségtől és a helytelen dolgoktól. És bizony, az Allahról való megemlékezés a legnagyobb. És Allah tudja, mit tesztek." (Korán, 29:45)

Az istenszolgálat nemcsak abban segít, hogy az ember megismerje saját magát és helyét a világban, hanem emberi tulajdonságainak, jellemének fejlesztésében is fontos szerepet tölt be. Határokat szab túlzott vágyainak és érzelmeinek. Az istenszolgálat segítségével megtisztul a külső és belső világát beszennyező dolgoktól, így érettebbé válik. Ez az érettség magabiztosságot ad az embernek. Segít olyan tulajdonságokra szert tenni, amelyek segítségével jobb emberré válhat, és segít ezeknek a tulajdonságoknak a fejlesztésében. Ilyen módon az ember képes lesz uralni az alsóbb énjét, ezáltal pedig nem fog túlzó vagy káros cselekedetekbe bocsátkozni.

Az embert elbizonytalanító és nyugtalanító érzések közül legfontosabb a kétség, a bizonytalanság és az elutasítás. Az istenszolgálatát elvégző ember tisztában van saját értékeivel és a világban elfoglalt helyével, és ismeri Allahot. Az ő elméjében minden a helyén van, ezért nem kell átélnie a kétség, a habozás vagy az ellentmondás kínzó érzéseit. Ezért tehát az istenszolgálat egyik legfontosabb hatása az, hogy egyensúlyt teremt az ember belső világában, így az ember megmenekül attól, hogy kétségek között hányódjon.

Az istenszolgálatát megfelelően elvégző és az istenszolgálat valódi jelentését ismerő ember biztonságot sugároz a környezetére is. Az őt ismerő emberek megbízhatónak tartják. Ilyen módon az istenszolgálatát elvégző ember a neki adatott biztonságot másoknak is képes átadni. Ennek következtében nyugodtan és békében fog élni egy olyan társadalomban, amelyben egyre növekszik az istenszolgálattal kapcsolatos tudatosság.

Vitassuk meg!

Mondjatok példát a mindennapi életből arra, hogy milyen kapcsolat van a biztonságérzet és az istenszolgálat között!

Távol tart a rossztól

Az istenszolgálat egyik legfontosabb haszna az, hogy távol tartja az embert a rossztettektől. Mert az istenszolgálat és a rossztettek nem férnek meg egymás mellett. Ezért az az ember, aki tudatosan végzi az istenszolgálatát, könnyen távol maradhat a rossztettektől. Hiszen ha istenszolgálatot végzünk, de ugyanakkor emellett rossztetteket is elkövetünk, az azt mutatja, hogy a Mindenható Allahhal való kapcsolatunk nem őszinte. Márpedig az istenszolgálat lényege az őszinteség. Az őszinteség nélkül végzett istenszolgálat csak üres cselekvéssorozat marad.

A Kegyes Korán hangsúlyozza, hogy az ima távol tartja az embert a rossztól (lásd: 29:45), a böjt pedig segít az istenfélelem kialakításában. Az istenfélelem azt jelenti, hogy muszlimként tisztában vagyunk a saját felelősségünkkel. Az istenfélő ember minden erejével tartózkodik a rossztettektől. A böjttel kapcsolatban a Kegyes Korán azt mondja: „Ti, akik hisztek! A böjt előíratott nektek, ahogy előíratott azoknak is, akik előttetek voltak, hogy istenfélők lehessetek." (2:183)

Egy hadíszban Allah Küldötte (s.a.w.) felhívja a figyelmet arra, hogy a böjt segít őrizkedni a rossztettektől. A Prófétánk (s.a.w.) azt parancsolta a fiataloknak, akik nem tudtak megházasodni, és ezért az a veszély fenyegette őket, hogy tiltott dolgot követnek el, hogy védekezésképpen böjtöljenek. Ez a tanácsa is bizonyíték arra, hogy milyen hatalmas segítséget jelent a böjt abban, hogy kivonjuk magunkat a káros befolyások alól. Egy másik hadíszban a Próféta (s.a.w.) egyenesen pajzsnak nevezi a böjtöt (Bukhari, Szaum, 9; Muszlim, Siyam, 163).

Röviden, a Mindenható Allahot ismerő, Benne hívő, és a hit által előírt istenszolgálatot őszinte szívvel végző hívő átérzi saját felelősségét, hogy engedelmeskedjék a vallás által meghatározott erkölcsi alapelveknek, engedelmeskedik ezeknek, és amennyire tőle telik, azon igyekszik, hogy a rossztettektől távol maradjon. Emberi természete miatt követhet el hibákat vagy rossztetteket, de ezek miatt rosszul érzi magát, megbánja őket és a Mindenható Allah bocsánatát kéri. Ha mások jogát megsértette, akkor próbálja ezt helyrehozni, mert fél attól, hogy ezeknek a jogsértéseknek a terhével kell majd Allah elé állnia. Ha ezeket az alapelveket és fogalmakat szem előtt tartva végezzük az istenszolgálatunkat, az nagy mértékben segít távol maradni a rossztettektől.

A társadalmi segítségnyújtást tanácsolja

Minden istenszolgálatnak fontos részét képezi a társadalmi segítségnyújtás is. Az egymás mellett imádkozó muszlimok ismerik testvéreik gondjait és problémáit, és nem maradnak érzéketlenek ezekkel kapcsolatban. Hasonlóképpen, a böjtölő muszlimok megismerik az éhség érzését, gondolnak azokra, akiknek nap mint nap át kell ezt élniük, és segítő kezet nyújtanak nekik. Vagy a zarándoklat idején összegyűlő, egymással ugyanolyan ruhában, azonos körülmények között találkozó és megismerkedő muszlimok között is megszületik a társadalmi felelősségvállalás és segíteni akarás érzése.

Kétségtelen, hogy a zakát megfizetése és az önkéntes adományok is hasonló szereppel bírnak.

Beszéljük meg!

Beszéljétek meg közösen, hogy hogyan serkenti a zakát, a fitr adománya és a hasonló istenszolgálatok a társadalmi segítségnyújtást!

Az istenszolgálat által létrejött társadalmi segítségnyújtás és szolidaritás is annak a jele, hogy az ember mindennél fontosabbnak tartja Allah szeretetét. Aki Allahot szereti, az az egész teremtést szereti, és törődik vele.

„Azoknak a példája, akik Allah útján költik a vagyonukat, olyan, mint a gabonaszem, amely hét kalászt hajt, és minden kalászban száz szem van. És Allah sokszorosan jutalmazza meg azt, akit akar. És Allah mindent befoglal (kegyelmébe), és mindent tud." (2:261)

Elősegíti az összefogást

Az emberek közötti összefogás többféleképpen megvalósulhat. De az istenszolgálat olyan őszinte és átfogó közelséget és összefogást hoz létre az emberek között, amilyet más módon lehetetlen elérni. A kötelező imák miatt naponta ötször, a pénteki imákon nagyobb közösségben hetente, a két ünnepi imán évente kétszer teljes egészében találkozó közösség számára ezek az imák a megismerkedés, kapcsolattartás legjobb eszközeivé válnak. Olyan alkalmak ezek, amikor a társadalom legmagasabb osztályainak képviselői és a legegyszerűbb emberek egyenrangúként állnak egymás mellett.

A zarándoklat olyan istenszolgálat, amely a világ minden tájáról, mindenféle anyagi körülmények közül vagy társadalmi osztályból származó embereket gyűjt össze, ugyanolyan ruhában, ugyanolyan körülmények között. Így példa nélküli összefogást és közelséget hoz létre hívők milliói között. Ehhez hasonló lehetőséget nagyon nehéz lenne elképzelni a zarándoklat keretein kívül.

A különböző társadalmi osztályok közeledésének egyik leghatékonyabb eszköze a zakát. Ennek az anyagi istenszolgálatnak a keretében a társadalom gazdag tagjai kényszer nélkül, semmiféle ellenszolgáltatást nem várva odaadják vagyonuk egy részét a nincsteleneknek és szükséget látóknak. Ez segíti annak a két társadalmi rétegnek – a gazdagoknak és a szegényeknek – a közeledését, amelyek között általában a legnagyobb feszültség és ellenségeskedés van, és így elejét veszi a két csoport között valószínű ellenséges érzelmek kialakulásának. Hiszen ha a gazdagok önként és örömmel lemondanak vagyonuk egy részéről a szegényebbek javára, akkor ez utóbbiak szívében nyoma sem marad semmiféle ellenségességnek velük szemben.

Türelemre és nagylelkűségre tanít

Az istenszolgálat minden fajtája több-kevesebb türelemre tanít. Kétségtelen, hogy türelmet és kitartást követel az, hogy az adott időpontokban, adott módon végzendő

imákat betartsuk. Hasonlóképpen, a zarándoklat elvégzésével a hívőknek bizonyos erőpróbákon, nehézségek közepette kell megfelelniük. Például a hosszú utazásból származó nehézségeket említhetnénk, vagy azt, hogy több millió ember van azonos időben azonos helyen, és próbál együtt mozogni, amiből szintén nehézségek származnak. Mindezekhez türelemre és kitartásra van szükség. Ezek között a próbatételek között az ember megtanul türelemmel lenni és odafigyelni másokra.

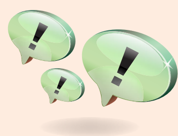
Az istenszolgálatok közül elsősorban a böjt az, ami elejétől a végéig türelemre és önfegyelemre tanít. A böjt folyamán az ember minden testi vágya ellenére egész nap tartózkodik az evéstől, ivástól, vagy testi vágyai kielégítésétől, megtanulja uralni ezeket. Akiben nincs türelem, az nem képes sikerrel járni ebben.

A zakát megfizetése nagylelkűségre, emberszeretetre nevel, megtanít arra, hogy megosszuk másokkal azt, amink van. Különösképpen a közösségben végzett ima segít abban, hogy az emberek tudjanak egymásról, a testvériség érzésével telve másokra is gondoljanak, és igyekezzenek enyhíteni gondjaikon.

Segít a jó erkölcs kialakításában

Az istenszolgálat a pozitív érzéseket és gondolatokat fejleszti az emberben, és megtisztítja a rossz érzésektől és gondolatoktól. Azt, hogy az ember hasznos vagy káros irányba cselekszik, elsősorban a szándéka befolyásolja. Általában, akinek a szándéka jó, az jót fog cselekedni, akinek pedig a szándéka rossz, az rosszat. Ebből a szempontból az erkölcsösség legfontosabb építőköve a jó szándék. Ebben az értelemben pedig az adott időben végrehajtandó istenszolgálatoknak nagyon fontos szerepe van az erkölcsi fejlődésben. Hiszen az istenszolgálat alapja is a szándék és az őszinteség. Az őszinteség nélkül végzett istenszolgálat és az őszintétlen viselkedés semmilyen értékkel nem bír Allah szemében. A Prófétánk (s.a.w.) azt mondta: a vallás őszinteség. Tehát az istenszolgálatot végző embernek mindig megfelelő szándékkal kell tennie azt, mert ha a szándék nem jó, akkor elvész az istenszolgálat valódi lényege.

Az őszinteség és a tiszta szándék ugyanakkor a jó erkölcs alapkövei is, tehát az istenszolgálat és a jó erkölcs között szoros kapcsolat és összefüggés van.

Vitassuk meg!

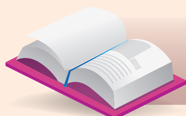
Vitassátok meg, hogy milyen kapcsolat van az istenszolgálat és az erkölcs között!

Fejleszti a felelősségtudatot

Az istenszolgálat a hit gyakorlatban is megmutatkozó gyümölcse. Fontos kifejeződése annak, hogy a hívő tudatában van az Allah iránti felelősségének, és segít minden körülmények között ezzel a felelősségtudattal cselekedni. Például az imában naponta ötször Allah elé álló hívő soha nem feledkezik meg Róla. Azon igyekszik, hogy az Allah által megszabott alapelvek szerint cselekedjen. Azzal a tudattal cselekszik, hogy egy

napon majd elhagyja ezt a világot, és Allah elé kell állnia elszámolásra, ezért erényes, és minden ügyében a helyes dolgot próbálja tenni. Az istenszolgálatnak fontos szerepe van abban, hogy az ember ezt a tudatállapotot elérje. Például az istenszolgálat segítségével fejlődhet az ember addig, hogy a törvényes jövedelme megkeresése közben ne tévedjen rossz útra, ne éljen vissza semmivel, amit rábíztak, ne ártson a környezetnek, megmeneküljön az önzéstől, próbálja a jót terjeszteni és a rosszat megelőzni.

Másrészt az istenszolgálat fegyelmet is teremt az ember életében. A meghatározott időben végrehajtandó istenszolgálatok az embert megmentik a szétszórtságtól, időpazarlástól és felelőtlenségtől. Segítenek abban, hogy minden pillanatban átérezze, hogy a Mindenható Allah figyelemmel kíséri őt. Ilyen módon a felelősségtudatot tanuló ember társadalomban mutatott viselkedése és hozzáállása is fejlődik, kiegyensúlyozott és fegyelmezett lesz. Az ilyen ember tartózkodik attól, hogy jogtalanságot kövessen el, vagy ártson másoknak. Jutalmát remélve Allahtól azon igyekszik, hogy mindenkivel a lehető legjobban viselkedjen.

A fejezet összefoglalása

Az istenszolgálat Allah magasztalására, az Iránta érzett szeretet, tisztelet és kötődés kifejezésére végzett cselekedet vagy viselkedés, amelyért cserébe jutalmat várhatunk.

Az istenszolgálat az Allahnak való engedelmesség, a Hozzá való kötődés és az Iránta érzett tisztelet kifejeződése, és azt is jelenti, hogy tudjuk: minden az Ő kezében van. Az istenszolgálattal azt is kifejezzük, hogy elfogadjuk az Ő végtelen bölcsességét.

A formai előírásokhoz és feltételekhez kötött istenszolgálat lehet testi, anyagi, és egyben testi és anyagi. Az ima és a böjt testi, a zakát és az áldozati állat vágása anyagi, a zarándoklat pedig egyben testi és anyagi istenszolgálat is. Ezek elvégzésének módját és mértékét a Kegyes Korán és a szunna hozza a tudomásunkra. Ezeken változtatni nem lehet. Ebben az értelemben egyedül a Mindenható Allah szabhatja meg az istenszolgálat mibenlétét.

Az olyan jó és hasznos cselekedetek és viselkedésformák, mint például a jótettek, az önkéntes adakozás vagy a jó ügyekre való költés, amelyekkel az ember célja az, hogy a Mindenható Allah megelégedését elnyerje, szélesebb értelemben véve szintén istenszolgálatnak tekinthetők.

Azok a muszlimok, akik elérték az érett kort, és ép elméjük birtokában vannak, felelős személyeknek (mukellef) számítanak. A felelős személyek cselekedeteit fard, vádzsib, szunna, musztahab, mubah, makruh, haram és mufszid kategóriákba sorolhatjuk.

A fard olyan cselekedet, amelyet a vallás minden felelős személynek kötelezően előír. Ilyen például a napi öt ima vagy a böjt. Ezeket minden felelős személynek kötelező elvégezni. Aki a fardot elvégzi, az a kötelességét is teljesítette, és jutalmat is szerez. Ha nem végzi el, azzal bűnt követ el, és büntetést fog kapni. Aki tagadja egy fard cselekedet kötelező voltát, az elhagyta az iszlám vallást.

A vádzsib is olyan cselekedet, amelyet a vallás egyértelműen megparancsol számunkra, de erre nem olyan erősek a bizonyítékok, mint a fardra.

A szunna olyan cselekedet, amely nem fard és nem vádzsib, de a vallás előírja, és a Prófétánk (s.a.w.) is elvégezte, és másoktól is ezt várta.

A musztahab olyan vallási cselekedet vagy viselkedésforma, amelyet a Prófétánk (s.a.w.) volt, hogy elvégzett, és volt, hogy elhagyott.

A mubah olyan cselekedet, amelyet az ember akár elvégezhet, akár elhagyhat, saját döntése szerint, mint például az evés vagy az alvás.

A haram olyan dolog, amelyet a vallás egyértelműen megtilt. Ilyen például az emberölés vagy a lopás. Aki haram dolgot követ el, az büntetést kap, aki a haramtól tartózkodik, az jutalmat. Aki egy bizonyítottan haram dologról azt állítja, hogy az megengedett, az elhagyta az iszlám vallást.

A mekruh kétféle lehet. A mekruh tahrími, ami közelebb áll a haramhoz, de nincsenek rá olyan erős bizonyítékok, mint a haram dolgokra. A mekruh tenzíhi közelebb áll a megengedetthez, de mégis jobb, ha nem tesszük meg, mintha megtennénk. Ha valaki nem teszi meg, az előnyös számára, de ha megteszi, az nem jár büntetéssel.

A mufszid olyan cselekedet, ami semmisé tesz vagy érvénytelenít egy már megkezdett istenszolgálatot. Például, ha valaki beszél ima közben, vagy eszik, iszik böjtölés közben.

Mindenben, amit hatalmas vallásunk, az Iszlám megparancsol nekünk, rengeteg bölcsesség és haszon van, akár megértjük ezeket, akár nem. Azokban a dolgokban pedig, amiket megtiltott, mindenképpen rossz és ártalom rejlene számunkra. Vallásunk nem tilt meg semmi hasznosat és nem parancsol semmi károsat.

A istenszolgálatnak rengeteg haszna van számunkra, megerősíti az Allahhal való kapcsolatunkat. Megóv minket attól, hogy rossztetteket kövessünk el. Fontos szerepet játszik a társadalmi segítségnyújtásban és összefogásban. Biztonságérzetet ad, és segít erkölcsös emberekké válnunk.

Tekintsük át a fejezetet!

1. Mit jelent az istenszolgálat? Magyarázzátok el!
2. Miért végzünk istenszolgálatot?
3. Jócselekedetnek számíthat-e egy olyan találmány, amiből az embereknek haszna származik?
4. Mit jelent a fard-i kifaje? Vannak az életedben olyan fard-i kifaje cselekedetek, amelyeket elvégzel? Mondj rá példákat!
5. Milyen módon kell végeznünk az istenszolgálatot ahhoz, hogy megkaphassuk az érte járó jutalmat?

Értékelő kérdések

1. Az alábbiak közül melyik mondható el az istenszolgálatról?

A) Úgy végezzük, ahogy akarjuk, a szándék a lényeg.

B) Nem végezhetjük bárhogy, vannak bizonyos alapelvei, szabályai, és ezek szerint kell végeznünk.

C) Az Iszlám tudósai az adott kor elveinek megfelelően változtathatják az istenszolgálatot, vagy újfajta istenszolgálatokat vezethetnek be.

D) Az a lényeg, hogy a szívünk tiszta legyen, akkor nem muszáj istenszolgálatot végeznünk.

2. Az alábbiak közül melyik a jócselekedetek jellemzője?

A) Formai előírásokhoz és feltételekhez kötött istenszolgálat.

B) A jócselekedeteknek semmi köze az istenszolgálathoz.

C) Jó, hasznos és szép viselkedésforma vagy tett. Aki ilyeneket végez, az jutalmat kap érte.

D) Minden olyan hit, cselekedet, szó vagy viselkedésforma, amivel Allah nem elégedett.

3. Az alábbiak közül melyik NEM a felelős személyek cselekedeteinek egy kategóriája?

A) Fard B) Mekruh C) Mubah D) Fikh

4. Az alábbiak közül melyik NEM tartozik az istenszolgálat előnyei közé?

A) Megerősíti az ember kapcsolatát Allahhal.

B) Szegénységre és lustaságra ösztönöz.

C) Távol tart a rossztól.

D) Segít fejleszteni az erkölcsöt.

5. Milyen kategóriába tartozik az, hogy egy muszlim legalább annyi vallási tudást szerezzen, hogy a kötelező vallási cselekedeteket el tudja végezni?

A) Mubah. Ha akarja, megszerezheti a vallási tudást, ha nem akarja, nem szükséges. Saját maga dönthet ebben a kérdésben.

B) Fard-i ain. Mindenki számára vallási kötelesség, hogy legalább ennyi tudást megszerezzen

C) Fard-i kifaje. Ha a közösségben csak egyetlen ember rendelkezik ennyi tudással, a többiek mentesülnek a felelősség alól.

D) Musztahab. Ha valaki rendelkezik ezzel a tudással, az jó és dicséretes, de ha nem, az sem probléma.

az istenszolgálat

az istenszolgálat

2. FEJEZET

A TISZTASÁG

1. A tisztaság szerepe az egyén és a társadalom életében
2. A tisztaság fontossága az Iszlámban
3. A tisztaság típusai
4. A tisztaság és az istenszolgálat kapcsolata
5. Tisztálkodás az ima előtt
6. Meszh
7. A nőkre vonatkozó speciális szabályok
8. Tisztálkodás különleges állapotok esetén

MIRŐL LESZ SZÓ EBBEN A FEJEZETBEN ?

Ebben a fejezetben:

- Tárgyaljuk a tisztaság szerepét az egyén és a társadalom életében.
- Az Iszlám kiemelkedő fontosságot tulajdonít az ember boldogságához nélkülözhetetlen tisztaságnak.
- Megismerjük a tisztaság fajtáit, valamint a vallási kötelességeink teljesítéséhez elengedhetetlen tisztálkodás, a vudu és a guszl menetét.
- Megismerkedünk a nők bizonyos állapotaival kapcsolatos speciális szabályokkal, és azokkal a könnyítésekkel, amelyekben azok részesülnek, akik valamilyen oknál fogva nem képesek az előírt szabályok szerint tisztálkodni.

TANULÁSI CÉLOK

A fejezet végére a következő célokat szeretnénk elérni:

1. Megismerjük a tisztaság fogalmát és fajtáit.
2. Megértjük, milyen fontossággal bír a tisztaság az egyén és a társadalom életében.
3. Megismerjük, milyen fontosságot tulajdonít az Iszlám a tisztaságnak.
4. Megismerjük a fizikai, vallásjogi és spirituális értelemben vett tisztaság fogalmát.
5. Megtanulunk tisztálkodni vallási kötelességeink előtt.
6. Megismerjük a nőkre vonatkozó speciális szabályokat.
7. Megtudjuk, milyen könnyítésekben részesülnek azok, akik valamilyen oknál fogva nem képesek a szabályos tisztálkodásra.

MIKÖZBEN A FEJEZETET OLVASOD

1. Kövesd nyomon pontosan, hogy hogyan kell a vudut és a tajammumot elvégezni!
2. Tanuld meg az Iszlám alapelveit a testünk, a lakóhelyünk és a környezetünk tisztaságával kapcsolatban, és alkalmazd is ezeket a mindennapi életedben! Természetesen vannak hiányosságok, de mit tehetünk ezek kiküszöbölésére?
3. Olvass, kutass azzal kapcsolatban, hogy a szív tisztasága, a spirituális tisztaság és az istenszolgálat között milyen kapcsolat van! Az istenszolgálat hogyan befolyásolja a spirituális tisztaságot?
4. Olvass, kutass azzal kapcsolatban, hogy miért hasznos az egészség szempontjából is az imák előtt végzett tisztálkodás!

1 A tisztaság szerepe az egyén és a társadalom életében

„Bizony, a Hatalmas Allah szép, és szereti a szépet és a jót. Allah tiszta, és szereti a tisztaságot. Kegyes, és szereti a kegyességet, bőkezű, és szereti a bőkezűséget. Ezért hát tartsátok tisztán a környezeteteket…" (Tirmidhi, I, Adab, 41.)

Az Iszlám vallás célja az ember evilági és túlvilági életének boldogsága. Ezért az emberi élet minden területével kapcsolatban ad alapvető tanácsokat.

A nyugodt, egészséges és erényes életben fontos szerepet tölt be a tisztaság. Akár személyes, akár természeti vagy társadalmi környezetünk szintjén nézzük, a tisztaság kötelességünk.

Másrészt a tisztaság nagyon fontos az egészséges élet szempontjából is. Számos betegség származhat abból, ha a tisztaság alapszabályait nem tartjuk be – köztudott, hogy a tisztátalan környezetben könnyebben megtelepednek és elszaporodnak a kórokozók.

Ahogy a testünk és környezetünk tisztátalansága betegségeknek és kényelmetlenségeknek nyithat utat, úgy az erkölcsi, a spirituális tisztaság elhanyagolása is problémákat okozhat az egyén és a társadalom szintjén is. Ezért az ember úgy élhet tiszteletre méltó, becsületes életet, ha a fizikai és spirituális tisztaság alapelveit betartja.

2 A tisztaság fontossága az Iszlámban

„A tisztaság a hit fele." (Muszlim, Taharah, 1, lásd még: Tirmidhi, Daawat, 86)

Ez a hadísz: „A tisztaság a hit fele" talán a legszebben magyarázza el, hogy milyen fontosságot tulajdonít az Iszlám a tisztaságnak. A Kegyes Korán és a Prófétánk (s.a.w.) hadíszai és példás élete is többször hangsúlyozza a tisztaság szükségességét és fontosságát. Az emberiség történelmének kezdetei óta minden próféta figyelmeztette a népét a tisztaság alapelveinek fontosságára. Végül pedig a Kegyes Korán és a szunna a legszebben és legtökéletesebben foglalta össze ennek az univerzális tisztaságnak a szabályait.

Az Iszlám vallás minden szempontból tisztaságot ír elő az ember számára. Ehhez az szükséges, hogy a muszlim ember teste, ruhája, lakókörnyezete, élelme, itala és az istenszolgálatának a helye is a legtisztább legyen. Ebből a szempontból egy muszlim számára a tisztasági szabályok követése a hitből fakadó kötelesség is.

Az istenszolgálat során keresett fizikai és spirituális tisztaság is bizonyítja, hogy az Iszlám alapvető fontosságot tulajdonít a tisztaság kérdésének. Hiszen az embernek a Mindenható Allah színe elé mindenképpen tisztán kell állnia. Ezzel is kimutatjuk az Allah iránt érzett tiszteletünket. Azért is fontos, hogy fizikai és erkölcsi értelemben is tisztán álljunk Allah elé, mert ezzel az istenszolgálatunk is elfogadhatóbbá válik.

Ezért különösen az imák alkalmával feltétel az, hogy a muszlim ember tisztán álljon a Mindenható Allah színe elé.

Vitassuk meg!

Milyen különbség van a mindennapi tisztálkodás és az istenszolgálat miatt végzett tisztálkodás között? Vitassátok meg!

3 A tisztaság típusai

A tisztaságnak három típusa van, a fizikai tisztaság, az erkölcsi tisztaság, és a mindkettőt magába foglaló vallásjogi értelemben vett, rituális tisztaság.

A fizikai tisztaság körébe tartozik a test, az étel-ital és a környezet tisztasága.

Bizonyos értelemben az erkölcsi tisztátalanságnak nevezhető rossz tulajdonságoktól, jellemvonásoktól való tartózkodás, és a jó erkölcsi tulajdonságokra való törekvés a spirituális tisztaság.

A vallásjogi értelemben vett, rituális tisztaság a vudu és a guszl által érhető el.

A fizikai tisztátalanságot a „nedzsaszet", szennyeződés kategóriába eső dolgok okozzák, amelyeket el kell távolítanunk a testünkről, ruhánkról, és az imádkozás helyéről. Ezt nevezzük a szennyeződéstől való megtisztulásnak.

A rituális tisztaság azt jelenti, hogy vudut, illetve ha a nagyobb tisztátalanság állapotában voltunk, akkor guszlt végzünk. Ezt nevezzük a tisztátalanságtól (hadesz) való megtisztulásnak. A tisztátalanság, a hadesz azt jelenti, hogy valaki nincs a vudu állapotában, és dzsunub. A nők bizonyos élethelyzetei és állapotai is ilyennek minősülnek.

A tisztátalanságtól való megtisztulás sok szempontból szerepet játszik a fizikai tisztaságban is. Például a rituális tisztálkodás, a vudu és a guszl egyben fizikai tisztálkodást is jelent.

A spirituális tisztaság pedig azt jelenti, hogy az erkölcsi hibáktól és a bűnöktől szabadulunk meg.

Fizikai tisztaság

A fizikai tisztaság jelenti a bizonyos istenszolgálatok elvégzésének útjába álló fizikai szennyeződéstől való megtisztulást, valamint a testünk és környezetünk tisztaságát is, ami elengedhetetlen ahhoz, hogy egészséges és tiszta életet élhessünk.

A testünk, a ruhánk az imahelyünk megtisztítása a szennyeződéstől a személyes tisztaságra és környezetünk tisztántartására vonatkozó tudatosságunkat is növeli.

Most pedig röviden tekintsük át a fizikai tisztaság legfontosabb elemeit.

A test tisztasága

Testünk tisztasága elengedhetetlen mindennapi életünkben ahhoz, hogy egészségesen élhessünk. Rendszeresen kell mosakodnunk, borotválkoznunk körmöt vágnunk, testünk bizonyos részeit gyakorta tisztítanunk – ezek olyan emberi szükségletek, amelyeket a vallásunk is megparancsol. Az elsősorban az ima, de más istenszolgálatok elvégzéséhez szükséges tisztálkodás, a vudu és a guszl is hozzájárulnak ahhoz, hogy a testi tisztaság az ember természetes és rendszeres szokásává váljon.

„Ti, akik hisztek! Amikor felálltok az imához, mossátok meg az arcotokat és a kezeteket könyékig, és töröljétek át a fejeteket, és a lábatokat bokáig! De ha a nagy tisztátalanság állapotában (dzsunúb) vagytok, akkor tisztítsátok meg magatokat!” (Korán, 5:6)

A testi tisztaság területei közül az Iszlám által legtöbbet hangsúlyozott a száj és a fogak tisztasága, a köröm vágása, a haj és szakáll renden tartása, a test gyako-

ribb tisztítást igénylő részeinek megmosása, és a guszl segítségével megvalósított, személyes szokássá váló személyi higiénia. Mint minden másban, ebben is jó példát mutatott nekünk a Prófétánk (s.a.w.), aki rendkívül tiszta, ápolt és rendszerető ember volt. Rendszeresen levágta a körmeit, a haja és a szakálla mindig rendezett volt. Az embereket a külső és a belső tisztaságra egyaránt intette. Ahogy saját maga is tette, a társaitól is azt várta el, hogy tiszták, rendszeretők legyenek (Muwatta, Shar 6; lásd még: Abu Dawud, Tarajjul 3 Nasai, Zinet 60)

Egy hadíszban azt mondta: „Akinek van haja, az tartsa rendben." (Abu Dawud, Tarajjul 3)

Mohammed Próféta (s.a.w.) péntekenként és az ünnepi imák alkalmával, amikor az emberek nagy tömegben gyűltek össze, a szokásosnál is nagyobb gonddal ügyelt a tisztaságra, megfürdött, a legjobb ruháját vette fel, és kellemes illatú parfümmel illatosította magát. (lásd: Ibn Qayyim, Zadul-Mead, I/364)

Különösen a száj és a fogak tisztán tartásának fontosságára hívta fel a figyelmet: „Ha nem tartanék attól, hogy nehézséget okoz a népemnek, megparancsolnám, hogy minden ima előtt tisztítsák meg a fogukat miszvákkal[1]." (Bukhari, Jumah, 8; Muslim, Taharah, 42-48)

„A miszvák megtisztítja a szájat, és Allah megelégedése megszerzésének is eszköze." (Nasai, Taharah, 5)

Az istenszolgálat céljából végzett tisztálkodás részben egybeesik a fizikai célú tisztálkodással, és nagyban hozzájárul ahhoz.

A szív tisztaságához vezető út, amire az istenszolgálat segítségével tehetünk szert, a testi tisztasággal kezdődik.

Beszéljük meg!

Beszéljétek meg, hogy a Prófétánk (s.a.w.) miért tulajdonított ilyen nagy fontosságot a száj és a fogak tisztaságának!

A ruházat tisztasága

Ahogy a testünk, úgy a ruházatunk tisztasága is nagyon fontos. Hiszen bármilyen tiszta is a testünk, ha piszkos ruhákat veszünk fel, mit sem ér. A Mindenható Allah egyik legelső parancsa a Prófétának (s.a.w.) azt volt: „Tisztítsd meg a ruhádat!" (Korán, 74:4)

És a Kegyes Korán azt is mondja:

„Ádám gyermekei! Bizony, leküldtük nektek a ruhát, hogy a szemérmeteket eltakarja, és ékességként. És az istenfélelem ruhája – az a legjobb. Ez Allah jelei közül való, hogy megemlékezhessenek." (Korán, 7:26)

A ruházat tisztasága pedig az ember biztonságának és méltóságának feltétele, és elengedhetetlen ahhoz, hogy másokkal együtt tudjon élni. Hiszen az ember amel-

[1] Az arak nevű sivatagi fa rostos ágacskája, amellyel Mohammed Próféta (s.a.w.) idejében az emberek a fogaikat tisztították.

lett, hogy elsősorban családi közösségben él, rendszeresen találkozik szomszédaival, munkatársaival, a társadalom többi tagjával is. Arra kell törekednie, hogy ne zavarja a környezetében élő többi embert, és ne utáltassa meg magát velük. Ha valaki mosdatlanul, izzadságszagúan megy a többiek közé, azzal zavarja őket. Lehet valakinek régi a ruhája, de azt nem engedheti meg, hogy piszkos legyen. A Prófétánk (s.a.w.) ebben a kérdésben is a legjobb személyes példát mutatta: az öltözködését úgy foglalhatnánk össze, hogy tiszta, rendes, egyszerű és a szükségnek megfelelő volt.

Ha Mohammed Próféta (s.a.w.) példáját akarjuk követni, mindenképpen ügyelnünk kell a ruházatunk tisztaságára, rendezettségére. Az istenszolgálat elvégzéséhez meg kell tisztítani magunkat a szennyeződéstől, és ez a ruházatunkra is vonatkozik.

A Kegyes Korán is tartalmaz parancsokat és tanácsokat a ruházkodással kapcsolatban:

Magyarázzuk meg!

Ádám gyermekei! Viseljétek a díszeiteket minden imahelyen! És egyetek és igyatok, de ne pazaroljatok! Bizony, Ő nem szereti a pazarlókat.

Mondd: „Ki tiltotta meg az Allahtól való ékességet, amit Ő hozott elő a szolgáinak, és az ellátásul adott jó dolgokat?" Mondd: „Azoknak van ez, akik ebben az életben hisznek, és egyedül az övék lesz a Feltámadás Napján. Így magyarázzuk meg az ájákat azoknak, akik tudnak." (Korán, 7:31-32)

Próbáljuk megmagyarázni, mit jelentenek ezek az áják!

A lakókörnyezet tisztasága

A lakókörnyezet tisztaságán azt értjük, hogy azt a szűkebb és tágabb környezetet, ahol élünk, szintén tisztán kell tartanunk. Kétségtelen, hogy a tisztaságra vonatkozó áják és hadíszok a lakókörnyezetünk tisztaságát is magukba foglalják.

A közvetlen lakóhelyünk tisztaságával kapcsolatban Mohammed Próféta (s.a.w.) azt parancsolta és tanácsolta, hogy a házban szennyeződést és rossz szagokat okozó dolgokat távolítsuk el onnan. Ezen kívül a mecsetek tisztán tartására vonatkozó hadíszai is utalnak a lakókörnyezet tisztaságának fontosságára. Hiszen a mecsetek a muszlimok elsődleges közösségi terei.

Mindebből levonhatjuk a következtetést, hogy a muszlimok számára fontos területek között ott van a lakóhelyek, a munkakörnyezet és a mindenki által használt, nyilvános terek tisztán tartása is.

„És szerződést kötöttünk Ábrahámmal és Iszmaillal: „Tisztítsátok meg a Házamat azok számára, akik körüljárják, akik ott tartózkodnak, akik meghajolnak és akik leborulnak." (2:125)

„Allah szereti azokat, akik bűnbánattal fordulnak Hozzá, és szereti azokat, akik megtisztulnak." (2:222)

A környezet tisztasága

Amilyen gonddal ügyelünk a testünk, ruházatunk, ételünk-italunk és lakókörnyezetünk tisztaságára, ugyanolyan gondot kell fordítanunk a tágabb környezetünkre is. Hiszen ha nem ügyelünk a környezet tisztaságára, nem próbáljuk minimalizálni a környezetszennyezést, azzal a többi ember és minden más élőlény jogait is megsértjük. Olyan terület ez, amelyen az egyéneknek jogaik és kötelességeik is vannak egymással szemben. Például ha valaki szemetel, és ezzel beszennyezi a mindenki által közösen használt területeket, azzal nemcsak környezetszennyezést követett el, hanem megsértette az összes többi ember és minden élőlény jogait, akik azon a területen élnek, vagy azt használják. Ezért a lakókörnyezetünkön kívül az utak, terek, parkok és minden közösségi tér tisztaságára ügyelni is emberi és vallási kötelességünk. A muszlimok olyan vallás követői, amely kiemelt fontosságot tulajdonít a tisztaságnak, ezért jobban kell ügyelnünk ezekre a kérdésekre, és ezen a területen is példás viselkedést kell mutatnunk.

Mohammed Próféta (s.a.w.) hadíszaiban számos parancsot és tanácsot találhatunk, amelyek a környezet védelmére, tisztaságának megőrzésére vonatkoznak. A hadíszok szigorúan megrójják azokat, akik beszennyezik a közösség által gyakran használt helyeket, például az utakat, a fák által árnyékolt részeket, szembesítik az embereket azzal, hogy milyen bűn ezeket a cselekedeteket elkövetni (Muslim, Taharah, 68).

Az ilyen jellegű hadíszokra jó példa az alábbi kettő:

„A hitnek hetven része van. A legnagyobb ezek közül kimondani, hogy nincs más istenség, csak Allah, a legkisebb pedig eltávolítani az útról mindazt, ami az embereket zavarhatja. A szemérmesség is a hit egy része.” (Bukhari, Iman, 3)

„Elmagyaráztatott nekem a közösségem minden jó és rossz cselekedete. A jótettek között ott van az, ha valaki megtisztítja az utat attól, ami az embereket zavarhatná. A rossztettek között pedig ott van az, ha valaki olyan helyre köp, ahol az emberek láthatják.” (Muslim, Masajid, 57)

Beszéljük meg!

Keressetek a környezet tisztán tartásával kapcsolatos hadíszokat és ájákat, és beszéljétek meg ezeket!

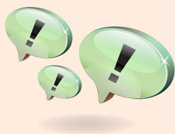
A spirituális tisztaság

A spirituális tisztaság azt jelenti, hogy megszabadulunk a szemmel nem látható, nem fizikai értelemben vett tisztátalanságtól is. Az Iszlám nagy fontosságot tulajdonít a fizikai tisztaságnak, de még ennél is fontosabbnak tartja a spirituális értelemben vett tisztaságot. Hiszen a vallás alapjában véve azt parancsolja, hogy az ember a spirituális tisztátalanságnak tekinthető bűnöktől távol maradjon, és ha valamilyen módon mégis találkozott velük, akkor pedig megtisztítsa magát tőlük.

Az ember teremtésénél fogva spirituális értelemben véve tiszta, ha egy gyermek világra jön, nincs semmiféle bűne vagy spirituális tisztátalansága. Tökéletesen tisztán születik meg. A későbbiek során azonban követhet el bűnöket és rossztetteket. Ebből a szempontból a vallás egyik fő célja az, hogy az embert távol tartsa a spirituális tisztátalanságtól, és segítsen megőrizni azt a tisztaságot és ártatlanságot, amellyel megszületett. A kegyelem kapuja azok előtt sem zárul be, akik bűnöket követtek el, és ezzel beszennyezték spirituális tisztaságukat, hiszen megszabadulhatnak ettől a tisztátalanságtól és megvan a lehetőségük a megtisztulásra.

A spirituális megtisztulást keresők előtt az Iszlám a bűnbánat, a tauba kapuját nyitotta meg. Ez azt jelenti, hogy az ember, aki megbánta a rosszat, amit elkövetett, teljes mértékben elhagyja azt, és nem tér vissza többet a bűn sötét világába. Ehhez az szükséges, hogy a bűnt elkövető ember helyreállítsa azok jogait, akikét megsértette, és határozottan szavát adja arra, hogy nem tér vissza többet ahhoz, amit elkövetett, és megbánást érezve a Mindenható Allah bocsánatát kérje az elkövetett bűnért.

A rossznak és a bűnnek hátat fordítva a spirituális tisztaság által az ember a jó erkölcs tulajdonságaival ékesíti magát. Ezt a megtisztulást vallási szakkifejezéssel „tezkije” néven nevezzük, ami szó szerint megtisztítást jelent. A tezkije azt is jelenti, hogy a spirituális megtisztulás útját sikeresen végigjáró ember az erkölcsi tisztaság alapját képező tulajdonságokra, például őszinteségre, tiszta szándékra, igazságra, becsületességre, igazságosságra, megbízhatóságra tesz szert.

Vitassuk meg!
Milyen kapcsolat van a tauba és az erkölcsi megtisztulás között? Vitassátok meg!

Az alábbiakban áttekintjük a spirituális tisztaság elengedhetetlen összetevőit:

A szív tisztasága

A szív tisztasága a vallás lényege. Egy hadíszban azt a hasonlatot olvashatjuk, hogy az elkövetett bűnök úgy jelennek meg az ember szívén, mint egy-egy szennyes, fekete folt. A rossztettek és bűnök hatására nő a szív tisztátalansága. Az ilyen szívben előbb-utóbb nem marad egyetlen tiszta hely sem. Ebben az állapotban pedig megszűnik az a valódi elevenség és dinamizmus, ami az emberi szív tisztaságának forrása.

Az őszinteség, a becsületesség, az igazságosság, a megbízhatóság és a többi jó emberi tulajdonság forrása a szív tisztasága. Sőt, Mohammed Próféta (s.a.w.) egyszer a szívére mutatott, és azt mondta: „Itt van az istenfélelem!" (Muslim, Birr, 32), ezzel is felhívva a figyelmet arra, hogy a bűnöktől való tartózkodásnak, az erkölcsi erényeknek is a szív tisztasága az alapja.

„A Mindenható Allah nem a külsőtöket nézi, és nem a vagyonotokat, hanem a szíveteket." (Muslim, Birr 33. lásd még: Ibn Majah, Zuhd 9)

A vallás őszinteség, egyenesség. Az Iszlám által határozottan megtiltott dolgok egyike ennek ellentéte, a kétarcúság, a képmutatás. Ezért az egyenességet tönkre tevő képmutatás az Iszlám szerint az egyik legrosszabb emberi tulajdonság.

Egy muszlim külsejének és belsejének, szavainak és tulajdonságainak összhangban kell lenniük egymással. Hitét, szavát, viselkedését és cselekedeteit tekintve mindig őszintének és egyenesnek kell lennie. A muszlim ember tiszta, őszinte szándéka egyenességének, őszinteségének és becsületességének legfontosabb jele.

A Prófétánk (s.a.w.) azt mondta: „A vallás őszinteség". „Kivel szemben?" – kérdezték tőle. „Allahhal, a Könyvével, a Küldöttével és minden muszlimmal szemben" – válaszolta. (Muslim, Iman, 95)

Ezért az ikhlasz, az őszinte, tiszta szándék, egyenesség az istenszolgálatban és az általános viselkedésben és cselekedetekben az egyik legalapvetőbb érték Allah szemében.

Az őszinteséggel ellentétes képmutatás, megtévesztés, alakoskodás az Iszlám erkölcsével összeférhetetlen tulajdonságok. Röviden szólva, az őszinteség és becsületesség a muszlim ember lényegét jelenti. Maga a Prófétánk (s.a.w.) is azt mondta: „A cselekedetek a szándék szerint ítéltetnek meg. Mindenki a szándéka szerint kapja meg a cselekedetéért a jutalmát…" (Bukhari, BAdul-Vahy, 1, Iman 41; Muslim, Imarah, 155), ezzel is figyelmeztetett a szándék és az őszinteség fontosságára.

Magyarázzuk meg!

„Mondd: „Akár elrejtitek, ami a kebletekben van, akár kinyilvánítjátok, Allah tudja azt. És Ő tudja mindazt, ami az egekben van és ami a földön van. És Allah mindenek felett Hatalmas." (Korán, 3:29)

„Allah azt mondja: „Számomra az a legértékesebb istenszolgálat, ha a szolgám őszinte Velem." (Ahmad, V/254)

Próbáljuk megmagyarázni, mit jelent ez az ája és a hadísz!

Megbízhatóság

„Aki nem tiszteli a rábízott dolgokat, annak nincs haszna a hitből, és aki nem tartja be a szavát, annak nincs haszna a vallásból." (Ahmad, Musnad, III, 135, 154, 210, 251…)

A hívő, a „mu'min" olyan ember, aki hisz a Mindenható Allah létezésében és egyedülvalóságában. Azonban jelenti azt is, hogy másoknak biztonságot nyújtó és megbízható személy. Eszerint a hívő szavahihető, megbízható, egyenes ember. A Kegyes Korán is gyakran említi a hívőknek ezeket a tulajdonságait. A „hívők" című szúra első ájái is így számlálják elő a sikerre jutó hívők tulajdonságait:

„És akik a rájuk bízott dolgokat és az ígéretüket megőrzik" (Korán, 23:8, és lásd még: 70:22-35)

Kutassunk – tanuljunk!

Nézzetek utána, hogy Mohammed Próféta (s.a.w.) miért kapta az Al-Amin (Megbízható) nevet!

Vitassuk meg!

„Az a muszlim, akinek a kezétől és a nyelvétől a többiek biztonságban vannak…" (Tirmidhi, Iman, 12; Nasai, Iman, 8)

Vitassátok meg, hogy mi a fő gondolata ennek a hadísznak!

A megbízhatóságnak az egyik legfontosabb feltétele a szavahihetőség, az igazmondás. Ezért az igazmondás ellentéte, a hazugság súlyos bűnnek számít az Iszlámban. Ezért nagyon fontos egy muszlim ember számára, hogy megbízható legyen. Ez a tulajdonság a hit egyik fokmérője is. Ha valakinek csökken a megbízhatósága, az azt mutatja, hogy a hitének integritása is sérült.

Az adott szó betartása

„És tartsátok be az egyezséget. Bizony, az egyezséggel kapcsolatban meg fognak kérdezni benneteket.” (Korán, 17:34)

A Kegyes Korán és a szunna a hívők legfontosabb tulajdonságai között említi azt, hogy az adott szavukat betartják.

Hatalmas Könyvünk, a Korán azt is elmondja, hogy a Mindenható Allah előtt a legrosszabb tulajdonságok egyike az, ha valaki az adott szavát nem tartja be. Az adott szó betartása Allah parancsa. Egy muszlim kimondott szava szerződésnek számít.

„Ti, akik hisztek! Miért mondjátok azt, amit nem tesztek? Rendkívül gyűlöletes az Allah előtt, hogy azt mondjátok, amit nem tesztek!” (Korán, 61:2-3)

A hívő ember nem szegheti meg az adott szavát. Az adott szó megszegése a képmutatók egyik jellemző tulajdonsága.

„Négy olyan tulajdonság van, amelyek képmutatóvá teszik azt az embert, akiben előfordulnak, és aki ilyen tulajdonságokkal bír, az képmutató marad mindaddig, amíg el nem hagyja őket. Ilyen az, aki, ha megbíznak benne, nem felel meg a bizalomnak, aki ha beszél, hazudik, ha a szavát adja, megszegi azt, és ha vitatkozik, az igazság ösvényéről letérve rágalmaz másokat.”

A Kegyes Korán szerint a hívőnek szükséges az adott szavát betartania ahhoz, hogy nyugodtan és boldogan élhessen.

Összefoglalásként azt mondhatjuk, hogy a muszlimok egyik legfontosabb tulajdonsága, hogy hűek az adott szavukhoz, és betartják az egyezségeket és szerződéseket, amiket kötöttek. Egy muszlim ember szava és cselekedetei között nem lehet ellentmondás.

„És akik a rájuk bízott dolgokat és az ígéretüket megőrzik” (Korán, 23:8)

4 A tisztaság és az istenszolgálat kapcsolata

Az istenszolgálat egyik jelentése az, hogy a Mindenható Allah színe elé állunk, belépünk az Ő jelenlétébe. Márpedig a Hatalmas Allah elé álló embernek külsőleg és belsőleg is tisztának kell lennie.

Elsősorban az ima, de több más istenszolgálat esetében is előfeltétel az istenszolgálat céljából végzett tisztálkodás. Többféle istenszolgálatot csak úgy végezhetünk el, ha előtte elvégzünk bizonyos tisztálkodási műveleteket. Ebből is láthatjuk, hogy az Iszlám szerint szoros kapcsolat van a fizikai megtisztulás és a spirituális tisztaság között. Azok az istenszolgálatok, amelyek fizikai megtisztulással, tisztálkodással kezdődnek, erkölcsi, spirituális értelemben is megtisztítják az embert.

5 Tisztálkodás az ima előtt

Többféle istenszolgálat, elsősorban az ima megkezdése előtt szükséges elvégeznünk egy bizonyos előírt tisztálkodást. Az alábbiakban leírtak szerint ez röviden azt jelenti, hogy az embernek a testét, a ruháját és az ima elvégzésére szolgáló helyet meg kell tisztítani a fizikai szennyeződésektől (nedzsaszet), és a vallásjogi értelemben vett szennyeződéstől (hadesz) is. A rituális megtisztulást a rituális mosdás (vudu) és fürdés (guszl) segítségével valósíthatjuk meg.

A vudu

A vudu azt jelenti, hogy megmossuk az arcunkat, a két kezünket könyékig, áttöröljük a fejünket, és megmossuk a két lábunkat bokáig.

Bizonyos istenszolgálatokhoz, mint például az ima vagy a tavaf elvégzése, kötelező elvégezni a vudut. A vudunak számos spirituális előnye mellett a fizikai egészség szempontjából is sok haszna van.

Egy muszlim kötelező ok nélkül, tisztán a jutalom reményéért is végezhet vudut. Ezzel a viselkedéssel jutalmat szerezhet a Mindenható Allahtól, emellett békesség és nyugalom tölti el.

A vudu előnyei

Ugyan a vudu önmagában nem istenszolgálat, de feltétele más istenszolgálatoknak, így önmagában is jelentős jutalmat hordoz.

A Prófétánk (s.a.w.) azon igyekezett, hogy ha csak lehetséges, mindig a rituális tisztaság állapotában legyen. Ezért a muszlimoknak is azon kell igyekezniük, hogy mindig a vudu állapotában legyenek, és ha lehetséges, vuduval is feküdjenek le aludni. Ez az állapot hozzájárul ahhoz, hogy az istenszolgálat által létrehozott légkör annak befejeztével se fakuljon meg.

Mohammed Próféta (s.a.w.) számos hadíszban hangsúlyozta a vudu értékét:

„A hívő fénye addig tejed, amíg a vuduhoz használt víz elért." (Muslim, Taharah 40; lásd még: Nasai, Taharah, 109)

„Aki megfelelően elvégzi a vudut, annak az egész testéről, még a körme alól is lemosódnak a bűnei." (Muslim, Taharah, 33; hasonló elbeszélésekért lásd még: Nasai, Taharah, 84; Ibn Majah, Taharah 6)

A vudu kötelező elemei

A vudu elvégzése során négy dolog kötelező:

1. Egyszer megmosni az arcot vízzel.
2. A kezeket és a karokat könyékig (könyékkel együtt) egyszer megmosni vízzel.
3. A hajas fejbőr legalább egynegyedét tiszta vízzel megnedvesített kézzel áttörölni.
4. A lábfejeket a bokákkal együtt egyszer megmosni vízzel.

Ha ezek közül a kötelező elemek közül csak egy is hiányzik, a vudu nem érvényes. Ahhoz, hogy a vudut tökéletesen végezzük el, a szunna elemekre és a megfelelő modorra is ügyelnünk kell.

Az arcot, kezet és lábat egyszer megmosni kötelező, háromszor megmosni szunna.

Kutassunk – tanuljunk!

Milyen szunna elemei vannak a vudunak? Nézzetek utána vallási kézikönyvekben!

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

Hogyan végezzünk vudut?

A vudut (rituális mosakodást) a következőképpen végezzük el:

Megfogalmazzuk magunkban a szándékot, hogy el akarjuk végezni a vudut, és Aúzu-beszmelét mondunk. A két kezünket csuklóig, a csuklókkal együtt háromszor megmossunk, ügyelve az ujjközök megmosására is. Ha gyűrűt hordunk, azt mozgassuk meg az ujjunkon, hogy alá is behatoljon a víz. A jobb tenyerünkbe vegyünk vizet, és háromszor egymás után alaposan öblítsük ki a szánkat. Ez után ismét vegyünk vizet a jobb tenyerünkbe, és háromszor alaposan mossuk ki az orrunkat is. Ezt követően háromszor jól mossuk meg az egész arcunkat. Utána előbb a jobb, majd a bal karunkat mossuk meg könyékig, háromszor. Nedvesítsük meg a kezünket, és töröljük át a fejünket. Ezután a mutatóujjunkkal a fülünk belsejét, a hüvelykujjunkkal a fülünk külsejét, majd a kézhátunkkal a nyakunkat töröljük át. Utána előbb a jobb, majd a bal lábfejünket a bokákkal együtt mossuk meg háromszor. Ügyeljünk arra, hogy a lábujjak között és a sarkunkat is megmossuk! Röviden így foglalhatjuk össze a vudu elvégzését.

A vudut megtörő dolgok

Ha elvégeztük a vudut, annak érvényességét a következők szüntetik meg:

1. Az első és hátsó testnyílásokon keresztül távozó bármilyen folyékony, szilárd vagy légnemű anyag, vér, váladék, genny stb.

2. A test bármely más részéből fakadó vér, genny vagy váladék

3. A szellentés

4. Az alvás vagy eszméletvesztés

5. Ha egy vallási értelemben vett felelős személy az ima végzése közben olyan hangosan nevet, hogy a mellette állók hallják

Kutassunk – tanuljunk!
Nézzetek utána vallási kézikönyvekben, hogy mi más törheti meg még a vudut, és beszéljétek meg az osztályban!

A guszl

A guszl, a rituális fürdés azt jelenti, hogy a száj és az orr belsejét is beleértve, az egész testünket tetőtől talpig megmossuk.

A Kegyes Korán által is említett „De ha a nagy tisztátalanság állapotában (dzsunúb) vagytok, akkor tisztítsátok meg magatokat!" (Korán, 5:6) dzsunúb, vagyis nagy tisztátalanság állapotából való megtisztuláshoz guszlt kell végeznünk.

A guszl előnyei

A guszl a vallásilag előírt rituális tisztaság mellett fizikai értelemben is megtisztítja a testet. A szakemberek szerint a guszl az emberi egészség szempontjából is rendkívül fontos. Azon kívül, hogy a testet megtisztítja a fizikai szennyeződésektől, a guszl felfrissít, eloszlatja a fáradtságot, erősíti a keringési rendszert is.

A fizikaiakon kívül a guszlnak spirituális és pszichológiai haszna is van. Aki az istenszolgálat céljából megtisztítja magát, annak a lelke is megnyugszik.

Mohammed Próféta (s.a.w.) is tanácsolta a muszlimoknak a guszl végzését. Több hadísz szól arról, hogy a muszlimoknak péntekenként guszlt kell végezniük:

„Ha valaki közületek el szándékozik menni a pénteki imára, előtte végezzen guszlt." (Bukhari, Jumah 2, 5, 12; Tirmidhi, Jumah 3; Nasai, Jumah 7, 25, Ikamet 80)

„Aki pénteken vudut végez, az jól cselekszik, és aki guszlt végez, az még jobban cselekszik." (Abu Dawud, Taharah 128; Tirmidhi, Jumah 5; lásd még: Nasai, Jumah 9)

Mikor szükséges guszlt végezni?

Akkor kell guszlt végezni, ha valaki dzsunúb, illetve a nőknek a menstruáció vagy a gyermekágyi vérzés elmúltával. Aki dzsunúb, az nem imádkozhat, nem végezheti el a tavafot, nem végezheti el a leborulást a Kegyes Korán leborulási helyeinél, nem érintheti meg és nem is recitálhatja a Koránt, csak akkor, ha előtte elvégzi a guszlt.

A dzsunúb azt az állapotot jelenti, ha egy férfi vagy egy nő házaséletet élt, illetve, ha egy férfinak bármilyen okból magömlése volt.

A nőknek a menstruáció és a gyermekágyi vérzés elmúltával is guszlt kell végezniük.

A guszl kötelező elemei

A guszlnak három kötelező eleme van:

1. Kimosni a szájat.

2. Kimosni az orr belsejét.

3. Az egész testet, tetőtől talpig megmosni.

Hogyan végezzünk guszlt?

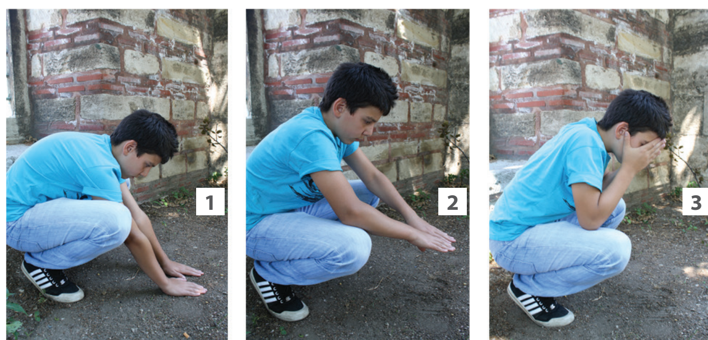
Ha guszlt akarunk végezni, mondjunk beszmelét, és fogalmazzuk meg a szándékunkat, hogy el akarjuk végezni a guszlt. Ha van a testünkön olyan szennyeződés, amit el kell távolítani, azt távolítsuk el. Utána mossuk meg a szemérmünket. Utána gondosan végezzük el a vudut. Ha olyan helyen csináljuk a guszlt, ahol a lábunk alatt a használt víz összegyűlik, akkor a lábunkat ne mossuk meg a vudu során, hanem csak a guszl legvégén. A vudu után valamilyen edényből öntsünk vizet a fejünkre, majd a jobb, aztán a bal vállunkra háromszor, és jól mossuk meg az egész testünket. Ha zuhanyt használunk, akkor a zuhany alatt mossuk meg alaposan a testünk minden részét. Különösen ügyeljünk arra, hogy a víznek el kell érnie a testünk minden részét. A köldökünk belsejét is mossuk ki, és ha gyűrűt vagy fülbevalót viselünk, ezeket mozgassuk meg, hogy az alattuk lévő bőrt is elérje a víz.

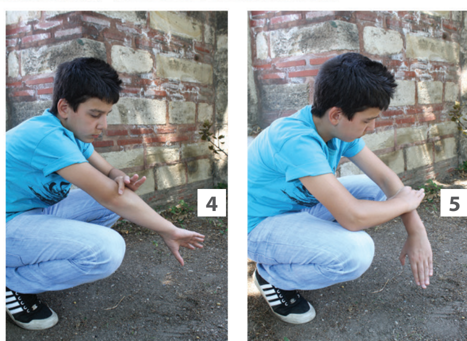
A tajammum

A tajammum azt jelenti, hogy ha nem találunk vizet, vagy nincs lehetőségünk azt használni, akkor a vudu vagy a guszl helyett tiszta földet, vagy a földhöz hasonló anyagból készült dolgot keresünk, megfogalmazzuk a szándékunkat, hozzáérintjük a tenyerünket, és áttöröljük az arcunkat és a két karunkat. Ezzel megszabadulunk a rituális tisztátalanságtól.

A tajammum a muszlimokra jellemző, szimbolikus istenszolgálat. A vallási könnyítések egyike. A muszlimok arra törekszenek, hogy mindig tiszta állapotban végezzék az istenszolgálatot. Ha nem találunk vizet, akkor sem léphetünk tisztátalanul a Mindenható Allah színe elé. A tajammum lehetővé teszi, hogy akkor is elvégezzük az istenszolgálatot,

ha más módon nem tudunk megtisztulni. Ezzel a muszlim ember beteljesítheti spirituális szükségletét, és az ember teremtésének forrásául szolgáló egyszerű földhöz visszatérve eltölti az alázat és a teremtés iránti tisztelet érzése.

A tajammum kötelező elemei:

A tajammumban 2 dolog kötelező:

1. A szándék

2. Kétszer tiszta földhöz vagy hasonló anyaghoz érinteni a tenyerünket, az első érintés után az arcunkat, a második után a két karunkat áttörölni könyékig.

A tajammum során az arc és a kéz egészét át kell törölni, ha ezt valami megakadályozza, azt el kell távolítani.

A tajammum feltételei

A tajammum a vudu vagy a guszl helyett végzett, ideiglenes és különleges alkalmakra szóló megoldás. Vannak bizonyos feltételei annak, hogy ezt a megoldást alkalmazzuk.

Beszéljük meg!

Nézzetek utána a vallási kézikönyvekben a tajammum feltételeinek, és beszéljétek meg közösen az osztályban!

A tajammum elvégzése

A tajammumot a következőképpen végezzük el:

Ha vudut vagy guszlt kellene végeznünk, de nem találunk vizet, vagy nincs lehetőségünk felhasználni, akkor a két tenyerünket érintsük tiszta földhöz, vagy a földhöz hasonló anyaghoz, és egyszer töröljük át az egész arcunkat. Utána ismét érintsük a két tenyerünket a földhöz, és töröljük át a két karunkat könyékig. Mindezt úgy tegyük, hogy a szándékunk a tisztátalanságtól való megtisztulás legyen, hogy az imát vagy valami más, vudu nélkül nem végezhető istenszolgálatot elvégezhessünk.

A tajammum szunnái közé tartozik az, hogy előtte beszmelét mondjunk, a kezünket az ujjakat széttárva érintsük a földhöz, először előrefelé, majd hátrafelé húzzuk végig, és ha

a por tapadna rá, azt a kezeinket óvatosan összeütve távolítsuk el, a sorrendet betartva először az arcunkat, aztán a karjainkat töröljük át, és ne tartsunk közben szünetet.

Amikor a tajammumban áttöröljük a karunkat, a bal kéz hüvelykujját a többi ujjtól külön tartva a jobb kéz ujjaival kezdve a kar külső részét a könyékig áttöröljük. Aztán a kar belső részét a bal kéz hüvelykujját és kisujját végighúzva töröljük át. A könyöktől kezdjük, és végül a jobb kéz hüvelykujját is áttöröljük. Utána ugyanilyen módon a jobb kezünkkel a bal kart is végigtöröljük.

6 Meszh

A meszh rátörlést, áttörlést jelent. A vallásjogi értelemben vett tisztaság eszköze. Például amikor tajammumot végzünk, akkor is a tiszta földhöz érintett kezünkkel töröljük át az arcunkat és a karjainkat.

Ezen kívül a vudu és a guszl során is a meszh bizonyos esetekben könnyítésként alkalmazható a rituális tisztaság eléréséhez. A lábon viselt meszt nevű speciális anyagú zoknira vagy a sebkötésre is alkalmazható a rátörlés.

Rátörlés a mesztre

A meszt bőrből vagy hasonló anyagból készült zokni, olyan, amelynek anyagán nem hatol át a víz, a lábfejeket és a bokát is beborítja, és egy hosszú szárú, zárt cipőhöz hasonlít. Amennyiben erre a lábbelire nem került vallási értelemben tisztátalan, vagyis az imát érvénytelenítő anyag, akkor a vudu közben elegendő ezt a lábbelit áttörölni felülről, és nem szükséges levenni és a lábakat megmosni. Ha az ember a vudu állapotában volt, amikor felvette a lábára a mesztet, akkor érvényes ez a rátörlés. Ez egy könnyítés a vallásban.

Minden olyan dolog, ami a vudut érvényteleníti, az a rátörlést is érvényteleníti. Ezen kívül akkor is érvénytelenné válik a rátölrés, ha a mesztet a viselője leveszi a lábáról, vagy valamilyen más módon lekerül róla.

Olyan vékony zoknira, amin a víz áthatol, vagy különösen a nejlonharisnyára a rátörlés nem érvényes!

Olvassuk el!

Vallási kézikönyvekben olvassátok el a rátörlésre vonatkozó részletes szabályokat!

Rátörlés a kötésre vagy sebre

Ha valaki vudut vgy guszlt végez, és valamelyik testrésze, amit a vuduban meg kellene mosnia, megsérült, és/vagy kötés fedi, és ártalmas lenne, ha a sebesült részt víz érné,

akkor rátörölhet erre a területre is. Ha még a rátörlés is veszélyes vagy ártalmas lenne, akkor azt is elhagyhatja. Akár a törött testrészen lévő gipszre, akár a seben lévő kötésre vudu vagy guszl közben is elegendő egyszer rátörölni nedves kézzel, és ez helyettesíti a testrész megmosását.

Ha a bekötözött testrészre rátörlünk, nem kell az egész felületet áttörölni. Elegendő, ha a kötéssel fedett rész nagyobbik részét áttöröljük.

Kutassunk – tanuljunk!

Nézzetek utána a kötésre való rátörlés vallásjogi szabályainak!

7 A nőkre jellemző különleges állapotok

Vannak olyan állapotok, amelyek csak a nőkre jellemzők. A vallási kötelességek elvégzése érdekében tisztában kell lenniük ezekkel az állapotokkal és a rájuk vonatkozó szabályokkal.

A felnőtt nők méhéből időnként vér távozhat, ami háromféle lehet. Bizonyos életkorban a nők méhéből adott ciklus szerint vér távozik, ezt menstruációnak (hajz) nevezzük. Ha egy nő gyermeknek ad életet, a szülés után bizonyos ideig még vérzést tapasztal az anyaméhből, ezt gyermekágyi vérzésnek (nifasz) nevezzük. E két természetes állapoton kívül az is előfordulhat, hogy valamilyen betegség vagy rendellenes állapot miatt távozik vér a nők méhéből, ezt nevezzük kóros méhvérzésnek (isztihaze). Ezekre az állapotokra a vallási kötelességek elvégzése és a nő férjével való testi kapcsolata szempontjából is külön szabályok vonatkoznak.

A menstruáció (hajz)

A serdülőkort elért, nem várandós méhéből rendszeres időközönként vér távozik, nem betegség miatt és nem is a gyermekszülés után. Mai orvosi ismereteink szerint a menstruáció kezdete a legtöbb nő esetében 11-13 éves életkor közé tehető, és

általában 45-50 éves korukig tart, minden hónapban 3-6 napig. (Ilmihal, ISAM, I/212). A menstruációt nevezik havi vérzésnek, női napoknak vagy tévesen „betegségnek" is.

A hanafi mezheb szerint vallásjogi értelemben a menstruáció legrövidebb időtartama 3, leghosszabb időtartama 10 nap. Ha a menstruáció 10 napnál tovább tart, akkor a 10 nap feletti rész már vallásjogi értelemben kóros méhvérzésnek számít, és annak szabályai vonatkoznak rá. Az nem feltétel, hogy ebben az időben a vér folyása folyamatos legyen. Sok nőnél előfordul, hogy egy időre abbamarad a vérzésük, aztán újraindul. A két menstruáció közötti megszakítatlan időszakot a „tiszta időszaknak" nevezzük. Ennek a tiszta időszaknak legkevesebb 15 napig kell tartania. Amíg a nő menstruációja tart, nem számít, hogy a távozó váladék milyen színű, mindenképpen a menstruációhoz tartozik. Akkor ér véget a menstruáció, amikor már csak tiszta váladék látható.

Az Iszlám vallás szerint tévedés az a hit, hogy a mindennapi életükben és tevékenységükben a menstruáló nőket bármiképpen korlátozni, elkülöníteni vagy megkülönböztetni kellene. A menstruáció nem betegség, hanem egy természetes állapot, és a nő a mindennapi tevékenységek közül bármit tehet, egyedül a férjével való szexuális kapcsolattól kell tartózkodnia. A menstruáció idején a nők felmentést kapnak a napi öt ima elvégzése alól is.

A gyermekágyi vérzés (nifasz)

A szülés után a nők méhéből még egy ideig vér távozik, ezt nevezzük gyermekágyi vérzésnek. A gyermekágyi vérzésnek nincs minimális ideje, egy-két napig, sőt, még rövidebb ideig is tarthat. A leghosszabb időtartama vallásjogi értelemben 40 nap. Ami a 40 napon túl van, az vallási értelemben kóros méhvérzésnek számít, és annak szabályai vonatkoznak rá. A gyermekágyi vérzésnek sem kell folyamatosnak lennie, például ha valaki 15 napig vérzik, majd 5 napig nem, aztán 5 napig újra, akkor ez az időszak mind gyermekágyi vérzésnek számít, amíg a 40 napot túl nem lépi.

Ha egy nő elvetéli a magzatát, de az már olyan fejlett volt, hogy meg lehet különböztetni az egyes testrészeit, például a kezét vagy lábát, akkor a vetélést követő vérzés is gyermekágyi vérzésnek számít. Ha viszont a magzat még annyira fejletlen, hogy az egyes testrészei nem különböztethetők meg, akkor a vetélést követő vérzés nem számít gyermekágyi vérzésnek. Ha a vérzés legalább 3 napig tart, de 10 napon belül véget ér, akkor menstruációnak számít, ha ezeken az időhatárokon kívül esik, akkor pedig kóros méhvérzésnek.

A menstruációra és a gyermekágyi vérzésre vonatkozó szabályok

A menstruáló vagy gyermekágyi vérzésben lévő nő felmentést kap a napi 5 ima elvégzése alól. Ebben az állapotban tilos imádkoznia, tilos böjtölnie, nem végezheti el a tavafot (a Kába körbejárását), nem végezheti el a Kegyes Korán leborulási ájáinál a leborulást, és nem élhet házaséletet sem. Ezek mindegyike haram (tiltott) számára. A Ramadán hónapban emiatt kihagyott napokat később kell pótolnia. Amikor egy nőnek

véget ér a menstruációja vagy gyermekágyi vérzése, kötelező guszlt végeznie.

Ha a menstruáció vagy a gyermekágyi vérzés maximális ideje letelik, de a nő még mindig vérzik, akkor is megengedett már számára, hogy házaséletet éljen a férjével. Azonban ha a megadott időn belül véget ér a vérzése, nem azonnal megengedett neki a házasélet: először vagy el kell végeznie a guszlt, vagy ha erre nincs lehetőség, akkor legalább egy imaidőnek el kell telnie.

A menstruáló vagy gyermekágyi vérzésben lévő nő is megemlékezhet Allahról, említheti Allah neveit, és a Kegyes Koránból recitálhatja a fohászt tartalmazó ájákat, azzal a szándékkal, hogy fohászkodni fog, és nem azzal a szándékkal, hogy Koránt akar olvasni.

Megjegyeznénk, hogy egyes vallástudósok szerint a menstruáló vagy gyermekágyas nők is recitálhatják fejből a Koránt.

8 A kifogással rendelkező személyek tisztálkodása

Ha valakinél olyan betegség vagy állapot tapasztalható, ami a rituális tisztaságot megtöri, arra azt szoktuk mondani, hogy az ilyen személy kifogással (özür) rendelkezik az általánosan elfogadott rituális tisztaság szabályai alól. Az ilyen állapotok közé tartozik, ha valaki folyamatosan vérzik, vizelettartási problémái vannak, van egy állandóan váladékozó sebe, egy nőnek kóros méhvérzése vagy folyása van. Ha ez az állapot legalább egy imaidő teljes hosszán keresztül fennáll, és nem teszi lehetővé, hogy az illető annyi ideig megőrizze a rituális tisztaságát, hogy az imát elvégezze, akkor az kifogásnak számít. Ha egy imaidő teljes hosszán keresztül fennállt, és utána minden imaidőn belül legalább egyszer előfordul, akkor továbbra is kifogásnak számít, még akkor is, ha nem tart az imaidő teljes hossza alatt.

Jegyezzük meg!

Az Iszlám a könnyebbség vallása. Nem ró az emberre olyan terhet, amit nincs ereje végrehajtani. Ezért könnyebbséget nyújt azoknak is, akiknek ilyen állapottal kell élniük. Ezek a könnyítések lehetővé teszik, hogy a kifogással rendelkező személyek túlzott nehézségek nélkül végezzék el az imáikat.

Aki valamilyen kifogással rendelkezik, annak minden imaidő elején el kell végeznie a vudut. Ezek után az az állapot (pl. a vérzés), ami az ő kifogásának számít, nem töri meg a tisztaságát egészen az imaidő végéig, ezzel az egy tisztálkodással az adott imaidőn belül annyi kötelező, szunna vagy önkéntes imát végezhet, amennyit csak akar. Ha az imaidő véget ér, akkor a vuduja érvénytelenné válik, mindenképpen, még akkor is, ha a szokásos módon nem törte meg. Az új imaidő kezdetén ismét vudut kell végeznie. Ezen kívül, ha az említett kifogáson kívül bármilyen más módon megtöri a rituális tisztaságát (pl. elalszik, vagy elmegy a vécére), akkor is érvénytelenné válik a vuduja.

Ha a kifogásként jelentkező állapot egy teljes imaidőn keresztül egyáltalán nem fordul elő, akkor az illetőre ismét ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint a kifogással nem rendelkező személyekre.

Beszéljük meg!

Mondjatok példát a környezetetekben látott kifogásnak számító állapotokra, és beszéljétek meg!

A fejezet összefoglalása

Az Iszlám vallás kiemelkedő fontosságot tulajdonít a tisztaságnak. A hadísz: „A tisztaság a hit fele" a legszebben támasztja ezt alá.

Egy muszlim vallási kötelességei közé tartozik, hogy minden értelemben véve tiszta legyen. Elengedhetetlen a test, a ruha, az étel-ital, a lakókörnyezet és az imahely tisztasága is.

A tisztaságnak három fajtája van, a fizikai, a spirituális, és a mindkettőt magába foglaló rituális tisztaság.

A szennytől való megtisztulás azt jelenti, hogy a testünket, ruhánkat, imahelyünket megtisztítjuk a rituális értelemben szennynek számító dolgoktól, amelyeket „nedzsaszet" néven is nevezünk.

A spirituális tisztaság az erkölcsi rossztulajdonságoktól és a bűnöktől való megtisztulást jelenti. A spirituális tisztaság azt jelenti, hogy elhagyjuk a negatív tulajdonságokat, és jó erkölccsel ékesítjük fel magunkat. A spirituális tisztaságot elérő személyek olyan értékes, jó tulajdonságokra tesznek szert, mint az őszinteség, igazság, egyenesség, megbízhatóság, önzetlenség.

A tisztátalanságtól (hadesz) való megtisztulás a rituális értelemben vett tisztaság elérését jelenti. A „hadesz", vagyis a tisztátalanság azt jelenti, hogy az embernek nincsen vuduja, illetve a dzsunub állapotot vagy a nők havi vérzését vagy gyermekágyi vérzését jelenti. Ezektől az állapotoktól úgy tisztulhatunk meg, hogy az előbbi esetben vudut, ha dzsunub állapotban vagyunk, akkor pedig guszlt végzünk. Ezt nevezzük a „tisztátalanságtól való megtisztulásnak".

A tisztátalanságtól való megtisztulás sok tekintetben a testi, fizikai tisztasághoz is hozzájárul. Például a guszl nemcsak spirituális megtisztulást jelent, hanem ténylegesen, fizikailag is megtisztítja a testünket.

A vudu vagy abdeszt azt jelenti, hogy megmossuk az arcunkat és könyékig a két karunkat, a fejünket nedves kézzel áttöröljük, és bokáig megmossuk a lábainkat. A vudu kötelező az imádkozáshoz, a Kába körbejárásához (tavaf) és egyéb istenszolgálatok elvégzéséhez.

A guszl azt jelenti, hogy tetőtől talpig megmossuk az egész testünket, beleértve a szánk és az orrunk kiöblítését is. Guszlt annak kell végeznie, aki dzsunub állapotban van, illetve a nőknek a menstruáció vagy a gyermekágyi vérzés véget érte után.

Ha nem találunk vizet, vagy nincs lehetőségünk használni azt, akkor a vudu és a guszl helyett is végezhetünk tajammumot. Ez azt jelenti, hogy a két tenyerünket tiszta földhöz vagy földhöz hasonló anyaghoz érintjük, és a tajammumra való szándékunkat megfogalmazva áttöröljük az arcunkat és a két karunkat könyékig. Ez a megtisztulás szimbolikus módja.

Vannak olyan állapotok, amelyek csak a nőkre jellemzőek. Ezek a menstruáció, a gyermekágyi vérzés és a kóros méhvérzés.

A serdülőkort elért, nem várandós nő méhéből rendszeres időközönként vér távozik, nem betegség miatt és nem is a gyermekszülés után. Ezt nevezzük menstruációnak.

A szülés után a nők méhéből még egy ideig vér távozik, ezt nevezzük gyermekágyi vérzésnek. Ennek nincs minimális időtartama, lehet csak 1-2 nap, sőt, még rövidebb is. A maximális időtartama 40 nap.

Ha egy nő menstruál, vagy gyermekágyi vérzése van, ez idő alatt tilos imádkoznia és böjtölnie, nem végezheti el a tavafot vagy a leborulást a Kegyes Korán leborulási ájáinál, és nem élhet házaséletet sem. Ez alatt az idő alatt fel vannak mentve az imádkozás alól, és nem is kell bepótolniuk. Azokat a napokat, amelyeket Ramadánban nem böjtölhettek, később be kell pótolniuk. Amikor a menstruáció vagy a gyermekágyi vérzés véget ért, kötelező guszlt végezniük.

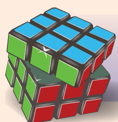
A menstruáción és a gyermekágyi vérzésen kívül a nők méhéből távozó vért kóros méhvérzésnek nevezzük. Emiatt csak vudut kell végezni, guszlt nem.

Tekintsük át a fejezetet!

1. Milyen jelentőséggel bír a tisztaság az egyén és a társadalom életében?
2. Hányféle tisztaságot különböztetünk meg?
3. Mi a különbség a spirituális és a rituális tisztaság között?
4. Milyen kapcsolat van a környezet tisztasága, illetve más hívők és élőlények jogainak tiszteletben tartása között?
5. Milyen szerepet játszik az istenszolgálat a fizikai és a spirituális tisztaságban?
6. Mit értünk az alatt, hogy a Prófétánk (s.a.w.) szerint a vallás az őszinteséget jelenti?
7. Milyen könnyítéseket nyújt vallásunk a vuduval és a guszllal kapcsolatban?
8. Mit kell tennie annak, akinek sérülése van egy olyan testrészén, amelyet a vuduban meg kellene mosnia?
9. Hogyan imádkozhat az, akinek vizelettartási problémái vannak, és ezért folyamatosan szivárog a vizelete?

Értékelő kérdések

1. Az alábbiak közül melyik NEM sorolható a fizikai tisztaság elemei közé?

A) A test tisztasága

B) A ruha tisztasága

C) A szív tisztasága

D) A lakókörnyezet tisztasága

2. Az alábbiak közül melyik NEM a fizikai és spirituális tisztaságot is magába foglaló rituális tisztasághoz tartozik?

A) Guszl

B) Vudu

C) Tajammum

D) A ruha tisztasága

3. Melyik állítás igaz az alábbiak közül?

A) A menstruáló nők később pótolhatják be az imáikat.

B) Nem szabad abbahagyniuk az imádkozást, a vérzés idején is imádkozniuk kell.

C) A menstruáció idejére felmentést kapnak az imák alól.

D) A menstruációs napokra felmentést kapnak a böjt alól, és nem kell bepótolniuk.

4. Az alábbiak közül melyik NEM kötelező eleme a guszlnak?

A) A szándék

B) A szájat kiöblíteni

C) Az orrot kiöblíteni

D) Az egész testet megmosni

5. Az alábbiak közül melyik NEM tartozik a spirituális tisztasághoz?

A) A szív tisztasága

B) Betartani a szavunkat

C) Megbízhatóság

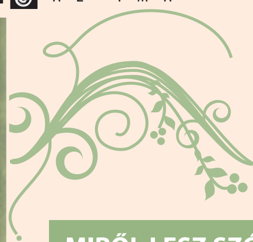
D) A környezet tisztasága

3. FEJEZET

AZ IMA

1. Az ima fontossága
2. Az ima típusai
3. Imaidők
4. Az ima kötelező elemei
5. Az ima vádzsib elemei
6. Az imát érvénytelenítő dolgok
7. Egyéb szabályok az imával kapcsolatban
8. Hogyan végezzük el az imát?
9. Feledékenységi és olvasási leborulás
10. Ima a megszokottól eltérő állapotok esetén
11. Az imák összevonása
12. A mecsetben végzett ima
13. A mecsetek szerepe a közösségben
14. Viselkedés a mecsetben
15. Közösségben végzett ima
16. Az ima előnyei

MIRŐL LESZ SZÓ EBBEN A FEJEZETBEN ?

Ebben a fejezetben az Iszlám vallás legfontosabb istenszolgálatáról, az imáról lesz szó.

- Tárgyaljuk az ima helyét és fontosságát az Iszlámban.
- A kötelező imákkal, imaidőkkel, az ima típusaival, elvégzésével, kötelező, vádzsib és szunna elemeivel, az imát érvénytelenítő dolgokkal és hasonló témákkal kapcsolatos vallásjogi szabályokat is áttekintjük
- Megismerjük a közösségben végzett ima szabályait, és a mecsetek társadalmi szerepét.
- Ebben a fejezetben beszélünk arról, hogy milyen előnyökkel jár az ima az ember számára.

TANULÁSI CÉLOK

A fejezet végére a következő célokat szeretnénk elérni:

1. Megismerjük a mindennapi istenszolgálat, az ima fontosságát a muszlim ember életében.
2. Megértjük az imaidőket, az ima elvégzésének módját, és ennek keretében azt, hogy a beteg vagy utazó embereknek hogyan kell imádkozniuk..
3. Megismerjük az ünnepi imák és a temetési ima jellemzőit.
4. Megtudjuk, mi az a feledékenységi, illetve az olvasási leborulás, és hogy hogyan kell elvégezni.
5. Tanulunk a közösségben végzett ima fontosságáról és a mecsetek társadalmi szerepéről.
6. Beszélünk arról, hogy milyen előnyöket hordoz magában az ima az ember számára.

MIKÖZBEN A FEJEZETET OLVASOD

1. Használj vallásjogi kézikönyv(ek)et, hogy az ima szabályaival kapcsolatos tudásod szélesedjék!
2. Gondolkodj el azon, hogy milyen szerepet tölt be az ima az Iszlám vallásban.
3. Gondolkodj el azon, hogy miért imádkozunk!
4. Nézz utána annak, hogy a Prófétánk (s.a.w.) hogyan imádkozott!
5. Gondolkodj el azon, hogy miért mondta a Prófétánk (s.a.w.): „A legnyugodtabb pillanatom az, amikor imádkozom"!
6. A te környezetedben az imát a nyugalom pillanatának, vagy inkább tehernek élik meg? Gondolkodj el ezen!
7. Beszélgessetek el arról, hogy vajon a Kegyes Koránba foglalt parancsok közül miért szerepel elsők között az ima!
8. A Kegyes Korán egyértelműen kijelenti, hogy az ima távol tart a rossztettektől. Mégis vannak olyan emberek, akik imádkoznak, de rossztetteket is elkövetnek. Mi a véleményetek erről? Beszéljétek meg!

1 Az ima fontossága

Az Iszlám oszlopainak egyike az ima, amely elősegíti, hogy a hívő megfelelő kapcsolatot alakítson ki Urával. Minden épelméjű muszlimnak, aki eléri a serdülőkort, kötelező a napi öt ima elvégzése. A Kegyes Korán és a hadíszok is rengetegszer megparancsolják és tanácsolják az imát. Egy ája így szól a témában:

„Olvasd, ami kinyilatkoztatott neked a Könyvből, és tartsd meg az imát! Bizony, az ima távol tart az erkölcstelenségtől és a helytelen dolgoktól. És bizony, az Allahról való megemlékezés a legnagyobb (az istenszolgálatok közül). És Allah tudja, mit tesztek." (29:45)

Egy másik ája pedig azt mondja:

„És tartsátok meg az imát, és adjátok meg a zakátot. És bármi jót küldtök előre saját magatoknak, megtaláljátok azt Allahnál. Bizony, Allah mindent lát, amit tesztek." (2:110)

A hadíszokban is megtalálhatjuk, hogy ha valaki szeretné fénnyel megtölteni a szívét, és ezt a fényt kiterjeszteni, az az ima segítségével teheti meg.

A Prófétánk (s.a.w.) azt mondta:

„Az Iszlám öt oszlopra épül: annak tanúsítására, hogy nincs más istenség Allahon kívül, és Mohammed Allah Küldötte, az ima megtartására, a zakát megadására, Allah Házának, a Kábának a meglátogatására, és a Ramadán havi böjtre." (Bukhari, Iman, 1,2 Tafsirul surah (2) 30; Muslim, Iman 19-22. lásd még: Tirmidhi, Iman, 3; Nasai, Iman, 13)

A Mindenható Allah végtelen ereje és hatalma, a világmindenségben kialakított csodálatos rend, az embernek ajándékozott számtalan kegy arra késztet minden gondolkodó embert, hogy mély hálát, tiszteletet, szeretetet mutasson Allah iránt. Az ima ennek a szeretetnek és tiszteletnek a folyamatos és rendszeres kifejezése. Az embernek szüksége van az imára. Hiszen az ember a többi élőlénytől eltérően intelligenciával, érzelmekkel, gondolatokkal és lélekkel bír. Ahogy a testnek vannak szükségletei, úgy a léleknek is. Az ima az Allahban hívő ember lelkének mindennapi tápláléka. Aki távol marad az imától, az éhezésre ítéli a lelkét. Az a szolga, aki minden pillanatban tudatában van az Urától kapott számtalan kegynek, minden pillanatban érzi az Ő kegyelmét, meg akarja erősíteni és élővé akarja tenni a kedvesség, kegyek és kegyelem forrásához fűződő kapcsolatát. És az ima rendkívül fontos szerepet tölt be az Úr és a szolga közötti kapcsolat megerősítésében.

2 Az ima típusai

Az imákat a legszélesebb értelemben véve kötelező (fard), vádzsib és náfile (szunna és musztahab) imákra oszthatjuk. Az alábbiakban röviden áttekintjük ezeket.

A fard imák

A fard imákat két csoportra oszthatjuk, a fard-i ain (egyéni kötelesség) és fard-i kifáje (közösségi kötelesség) körébe tartozó imák. A fard-i ain imák minden épelméjű, érett kort elért (mükellef) muszlim számára kötelezők. Ezek a napi öt ima, és ezen kívül a felnőtt férfiak számára a pénteki (dzsuma) ima. A temetési ima a fard-i kifáje kategóriába tartozik, vagyis ha vannak olyanok a közösségben, akik elvégzik, akkor a többiek mentesülnek a felelősség alól.

A vádzsib imák

A vádzsib imákat a fardhoz hasonlóan minden mükellef muszlimnak felelőssége elvégezni, de ezekre a bizonyíték nem olyan erős, mint a fard imákra. Ezek a witr ima, a két ünnep imája, a tavaf imája, az elrontott náfile imák pótlása, és azok az imák, amelyek elvégzésére valaki esküt tett.

Nafile Namazlar

A fard és a vádzsib imákon kívüli többi imát a náfile (önkéntes) ima gyűjtőnév alatt szoktuk emlegetni. A szunna és musztahab imák, és minden más ima, aminek segítségével a hívő jutalmat szerezhet magának, ebbe a csoportba tartoznak. A napi 5 kötelező ima előtt vagy után végzett szunna imák, a teravih és a többi önként végzett ima mind ide tartozik.

Vannak azonban olyan vallástudósok is, akik külön kategóriába sorolják a szunna és a náfile imákat. E csoportosítás szerint a szunna imák a napi 5 kötelező ima előtt vagy után, rendszeresen végzett imák, amelyeket „revátib" imák néven is neveznek, a náfile imák pedig az ezeken kívül Allah megelégedéséért és a Hozzá való közeledés céljából végzett önkéntes imák, amelyeket „regáib" néven is neveznek. A tahadzsud (önkéntes éjszakai) ima, a délelőtti ima, az isztihare (döntéshozó) ima, a mecsetet üdvözlő ima, a huszuf (holdfogyatkozáskor végzett) vagy a kuszuf (napfogyatkozáskor végzett) ima és a hasonló imák tartoznak ebbe a kategóriába.

„Ha egy muszlim a kötelező imákon kívül minden nap 12 raka önkéntes imát végez Allah megelégedéséért, annak Allah egy palotát épít (vagy: építtet) a Paradicsom kertjében." (Muslim, Musafirin 103. Lásd még: Abu Dawud, Tatawwu 1; Tirmidhi, Szalah 189; Nasai, Qiyamul-Layl, 66, 67)

3 Az imaidők

A kötelező imákat, a vitr, teravih és ünnepi imákat meghatározott időben kell elvégezni. Ezeknek az imáknak a feltétele az, hogy eljöjjön az imaidő. A napi öt imát az öt imaidőben kell elvégezni: ezek a reggeli, déli, délutáni, naplementi és esti imaidő. A pénteki imát a déli imaidőben, a teravih imát az esti imaidőben, az esti kötelező ima után kell elvégezni.

Az imák érvényességének feltétele az, hogy az adott imaidőben végezzük el őket. Az imaidő kezdete előtt elvégzett ima nem érvényes, meg kell ismételni az imaidőben. A megfelelő imaidőben elvégzett kötelező imát „edá”-nak (elvégzett), az imaidő után elvégzett kötelező imát „kazá”-nak (pótolt) nevezzük. Ha egy fard vagy vádzsib imát nem végeztünk el a maga idejében, később be kell pótolni. A szunna imákat, a pénteki és ünnepi imát nem lehet bepótolni. Egyedül a reggeli ima az, amit, ha nem végeztünk el a megfelelő időben, akkor ugyanazon a napon az előtte lévő szunnával lehet bepótolni.

Kutassunk – tanuljunk!

Milyen erkölcsi felelősséggel jár az, ha valaki nem végzi el az imákat megfelelő időben, hanem később pótolja be őket?

A nap során az imaidőket csillagászati módszerekkel lehet kiszámítani. Az imaidőket röviden a következők szerint határozzuk meg:

A reggeli ima ideje az éjszaka végén kezdődik, amikor a keleti égen megjelenik a hajnali fény első nyoma, vagyis világosodni kezd, és addig tart, ameddig a Nap felkel. Azt az időpontot, amikor elkezd világosodni, a hajnal első fénye megjelenik. „fadzsr-i szádik”, vagyis „valódi hajnal” néven nevezzük. Ettől a pillanattól, amikor a hajnal első fénye már elkezd látszani, lehet elvégezni a reggeli imát. Ez az a pillanat is, ameddig az esti imát még el lehet végezni. Más szavakkal szólva, ez a határ az esti és a reggeli ima ideje között. A reggeli imát a napkeltéig lehet elvégezni.

A déli ima ideje akkor kezdődik, amikor a Nap már elérte a legmagasabb pontot az égen, és megindul nyugat felé. Amikor a tárgyak árnyéka épp olyan hosszú, mint a tárgyak maguk, azt nevezzük az „aszr-i evvel”, vagyis első délután idejének, azt pedig, amikor a tárgyak árnyéka kétszer olyan hosszú, mint a tárgyak, az „aszr-i száni”, második délután idejének.

A pénteki imát a déli imaidőben kell imádkozni.

A délutáni ima ideje akkor kezdődik, amikor a déli ima ideje véget ér, és napnyugtáig tart. Azonban mekruh addig késleltetni a délutáni ima elvégzését, hogy belecsússzunk a napnyugta előtti, „kerahet vakti” időszakba, amikor mindenféle imát mekruh imádkozni. Ez az időszak akkor kezdődik, mikor a Nap fénye sárgulni kezd, és napnyugtáig tart – körülbelül a napnyugta előtti 45 perc.

A naplementi ima ideje napnyugta után kezdődik, és addig tart, ameddig a Nap utolsó fénye is eltűnik. A Nap utolsó fénye, az alkonyfény az a fény, ami azután látszik, hogy a Nap már lebukott a horizont mögé, de a fénye még látszik. Ha ez a fény is eltűnik, az imaidőnek vége. A naplementi ima ideje általában elég rövid, ezért ajánlott a naplementi imát rögtön napnyugta után elvégezni. Ha nincs rá nyomós okunk, nem szabad késleltetni a naplementi imát.

Az esti ima ideje a naplementi ima végétől a reggeli ima kezdetéig tart. Ez az idő akkor kezdődik, amikor a Nap utolsó fénye is eltűnik, és akkor van vége, amikor a hajnal első fénye megjelenik a keleti égbolton. A Fadzsr-i szádik, a valódi hajnal kezdetekor az esti ima ideje véget ér.

A vitr ima ideje az esti ima idejében van, de a vitr imát az esti ima után kell elvégezni.

A teravih imák ideje is az esti ima idejében van, egészen a hajnalig el lehet végezni. Lehet a vitr ima előtt és után is imádkozni, de az esti imát mindenképpen a teravih előtt kell elvégezni.

Az ünnepi imák ideje akkor kezdődik, amikor a reggeli imaidő végeztével letelik a kerahet vakti, vagyis az az időszak, amikor nem ajánlott imádkozni (kb. 45 perc napkelte után), és addig tart, amíg a Nap el nem éri délig tartó pályája felét (isztiva).

4 Az ima kötelező elemei

Az imának 12 kötelezősége van. Ezekből hatnak az ima előtt kell teljesülnie, ezeket nevezzük az ima feltételeinek. Hatnak az ima során kell teljesülnie, ezeket nevezzük az ima oszlopainak.

Az ima feltételei:

a. Megtisztulás a tisztátalanságtól (hadesz): szükség szerint vudut vagy guszlt kell végezni

b. Megtisztulás a szennyeződéstől (nedzsaszet): az imádkozó testének, ruhájának és imahelyének fizikailag is tisztának kell lennie

c. Szetr-i avret: az imában eltakarandó helyek megfelelő eltakarása

d. Isztikbál-i kible: az imairányba (a Kibla felé) fordulni

e. Vakit: az adott imának megfelelő imaidőnek kell lennie

f. Nijet: szándék, vagyis megfogalmazni a szándékunkat, hogy az adott imát elvégezzük

Az ima oszlopai:

a. Nyitó tekbir: az imát a tekbir (Allahu akbar) kimondásával kell kezdeni

b. Kijám: állni az imában

c. Kirát: olvasás, vagyis a Kegyes Koránból valamennyit recitálni hangosan vagy magunkban

d. Ruku: a meghajlás, úgy meghajolni, hogy az ujjaink elérjék a térdünket

e. Szudzsúd: a leborulás, a homlokot, orrot, két tenyeret, térdeket és a lábfejet a földön tartva leborulni

f. Kada-i áhire: az ülés az ima végén, vagyis az ima végén legalább addig ülve maradni, amíg az „Attahijátu" fohászt el tudjuk mondani

5 Az ima vádzsib elemei

Ahogy az imának vannak fard elemei, úgy vannak vádzsib elemei is. Ha az imának valamelyik fard vagy vádzsib elemét a szükségesnél később végezzük el, illetve egy vádzsib elemet kifelejtünk, akkor feledékenységi leborulást kell végezni. Hogyha tudatosan hagyunk ki egy vádzsib elemet, akkor az az ima nem érvényes, újra kell imádkozni. Az alábbiakban felsorolunk néhányat az ima vádzsib elemei közül:

1) Annyira hangosan kimondani az „Allahu Akbart" az ima elején, hogy legalább mi magunk halljuk.

2) Az ima minden egyes rakájában recitálni (hallhatóan vagy magunkban) a Fatiha szúrát.

3) A kötelező imák első két rakájában, valamint a vitr és a náfile imák minden rakájában a Fatiha szúra után még egy szúrát vagy néhány áját recitálni a Koránból.

4) A leborulásban nemcsak a homlokot, hanem azzal egyidőben az orrot is a földre helyezni.

5) A három vagy négy rakából álló imáknál ülve maradni a második raka után is (első ülés).

6) Az ima végén elköszönni.

6 Az imát érvénytelenítő dolgok

Az imádkozónak ügyelnie kell arra, hogy az ima fard, vádzsib, szunna elemeit, illetve illendőségeit is betartsa ima közben. Ezt nem mások előtti magamutogatásból, hanem az ima tulajdonságainak és szellemiségének megfelelően kell tennie. Az imával ellentétes viselkedésmód vagy mekruh, vagy az eltérés mértékétől függően akár érvényteleníttheti is az imát. Először röviden összefoglaljuk azokat a dolgokat, amelyek az imát érvénytelenítik.

Ha az ima kötelezőségei közül bármelyik hiányzik, akkor az ima fászid, vagyis érvénytelen. Ezen kívül vannak más dolgok is, amelyek az imát érvénytelenítik. Ezek közül a legfontosabbak a következők:

1. Az ima közben beszélni, bármit mondani, ami nem tartozik bele az imába.
2. Az ima közben bármit enni, inni, vagy rágógumit rágni.
3. Nevetni, olyan hangosan, hogy csak a nevető saját maga hallja. Ha a mellette állók is hallják vagy hallhatnák, akkor nemcsak az ima, de a vudu is érvénytelenné válik.
4. Köszönni vagy visszaköszönni valakinek, valami evilági dolog miatt sírni, nyögni, feljajdulni, ok nélkül köhögni, vagy valamit elfújni.
5. Annyira sokat mozgolódni vagy foglalkozni az imán kívül mással, hogy a külső szemlélő számára úgy tűnne, hogy az illető nem is imádkozik. Ezt a viselkedést nevezzük amel-i keszir, vagyis az imát megtörő cselekedetnek.

Kutassunk-tanuljunk!

- Vallási kézikönyvekben nézzetek utána, hogy mi más érvényteleníti még az imát!
- Beszéljétek meg, hogy az amel-i kesir miért érvényteleníti az imát!

7 Egyéb szabályok az imával kapcsolatban

Az imának a fard és vádzsib elemein kívül vannak még szunna és mekruh elemei is. Az ima szunnái közül felsorolunk néhányat:

1. Felemelni a kezünket, amikor a nyitó tekbirt mondjuk.
2. A nyitó tekbir után magunkban elmondani a „Szubbhanekallahumma…" kezdetű fohászt, majd még a Fatiha szúra előtt megint csak magunkban Aúzu Beszmelét mondani, az első rakát követő rakákban a Fatiha előtt Beszmelét mondani, a Fatiha szúra után ámint mondani.
3. Amikor állásból meghajlunk vagy leborulunk, ismét Allahu Akbart mondani. Amikor a meghajlásból felállunk, a „szemiallahu limen hamidah" fohászt mondani, amikor a leborulásból felülünk, majd újra leborulunk, Allahu akbart mondani.
4. Meghajlásban legalább háromszor mondani a „Szubbháne rabbi el-azím", leborulásban legalább háromszor mondani a „Szubbháne rabbi el-Alá" fohászt.
5. Amikor az egész imának vége, az utolsó ülésben még az elköszönés előtt fohászkodni.
6. Az ima végzetével szunna a fejünket először jobbra, majd balra fordítva elköszönni.

Kutassunk-tanuljunk!

Nézzetek utána, hogy milyen szunnái vannak még az imának!

Az imának vannak mekruh, vagyis nem ajánlott elemei is.

Az imádkozó embernek minden értelemben az imának kell átadnia magát, ezért az imával ellentétes, vagy a Mindenható Allah iránti tiszteletet és elkötelezettséget megtörő mindenféle cselekedettől tartóztatnia kell magát, ezek mind az imában mekruh dolgok közé tartoznak. A legtöbb mekruh abból származik, hogy elhagyjuk az ima egy szunna elemét. Mekruh olyan helyen felállni az imához, ahol a szívet más dolgok foglalják le, és megakadályozzák, hogy az ember elmerüljön az imában. Például ha van más lehetőségünk is, akkor mekruh ott imádkozni, ahol valamilyen zene szól, úgy imádkozni, hogy közben azon kell aggódnunk, hogy ellopják a táskánkat vagy más holminkat, ha éppen főzünk, és az étel odaéghet, vagy ha nagyon ki kellene mennünk a mosdóba.

Az imában mekruh dolgokról pontos és részletes listát találhattok a vallási kézikönyvekben.

8 Hogyan végezzük el az imát?

Példaként a fard, vádzsib és szunna imákra, elsőként a reggeli ima előtti 2 rakás szunna ima menetét írjuk le.

- Miután a vudut elvégeztük, a kibla felé fordulva felállunk az imához.
- Megfogalmazzuk magunkban a szándékot, például így: „Szándékomban áll a Mindenható Allah megelégedéséért elvégezni a reggeli ima szunnáját."
- A két kezünket felemeljük a fülünk magasságáig, és kimondjuk a tekbirt: „Allahu akbar".
- Ezek után a két kezünket egymásra helyezzük a köldökünk alatt, a jobb kezet téve a balra. (A nők a két kezüket a mellkasukon teszik egymásra.)
- Elmondjuk magunkban a „Szubbháneke" fohászt, majd rögtön utána Aúzu Beszmelét mondunk. Recitáljuk a Fatiha szúrát, majd utána még egy rövid szúrát vagy három áját a Kegyes Koránból. Ez a recitálás minimális mennyisége, de recitálhatunk többet is.
- Ezt követően Allahu akbart mondunk, és meghajlunk. A meghajlásban háromszor mondjuk: „Szubbháne rabbi el-azím", majd azt mondva: „szemiallahu limen hamidah" kiegyenesedünk, és mikor már állunk, azt mondjuk: „Rabbená lekel hamd".
- Ismét Allahu akbart mondunk, és először a térdünket, majd a kezünket, végül a homlokunkat és az orrunkat a földre téve leborulunk. (Amíg leborulásban vagyunk, a kezünk és lábunk ujjai nézzenek a kibla irányába. A férfiak ne tegyék le a földre az alkarjukat.)

- Leborulásban háromszor mondjuk a „Szubbháne rabbi el-Alá" fohászt. Aztán mondjunk Allahu akbart, és üljünk fel a sarkunkra. Legalább annyi ideig maradjunk ülve a két leborulás között, amíg magunkban ki lehet mondani azt, hogy Szubbhanallah.
- Ismét Allahu akbart mondunk, és újra leborulunk, és az előzőhöz hasonlóan végezzük el a leborulást. Utána Allahu akbart mondunk, és felállunk. Ezzel van vége az első rakának.
- A második rakát az elsővel azonosan végezzük el. Azonban az elején nem mondjuk el magunkban a „Szubbháneke" fohászt. Csak beszmelét mondunk, és rögtön a Fatiha szúrát recitáljuk.
- A második raka végén nem állunk fel, hanem a második leborulás után visszaülünk a sarkunkra. Egyenesen ülünk úgy, hogy a bal lábunkat a földre fektetjük, a jobb lábunk lábujjai a kibla felé néznek, így támaszkodunk rajta. Két kezünket a térdünkre fektetjük. Ebben az ülésben az „Attahijátu" fohászt és a szalavatot mondjuk magunkban. Ezt követően elköszönünk.
- A reggeli ima fard részét, valamint minden más két rakából álló imát is így kell imádkozni. A 3 és 4 rakából álló imák esetén a második raka után, amikor az „Attahijátu" fohászt elmondtuk, mondjunk Allahu akbart, és álljunk fel. A harmadik és/vagy negyedik rakát az előbbiekben leírtak szerint imádkozzuk, azzal a kivétellel, hogy a fard imák harmadik és negyedik rakájában csak a Fatiha szúrát recitáljuk.

A kötelező imák

A nap során öt kötelező imát kell imádkozni. A reggeli ima két, a déli négy, a délutáni négy, a naplementi három, az esti ima négy kötelező rakából áll. Az esti ima után végzendő vitr ima három rakából áll. Azonban az imáknak vannak szunna rakái is, a kötelező előtt, után, vagy előtte és utána is. Ezeket mind összeszámolva 24 óra leforgása alatt 17 raka fard, 3 raka vádzsib (ez a vitr) és 20 raka szunna imát imádkozunk, ez összesen 40 raka. Ezeket az alábbi táblázatban mutatjuk be:

Imaidő	Szunna előtte	Fard	Szunna utána	Összesen
Reggeli	2	2		4
Déli	4	4	2	10
Délutáni	4	4		8
Naplementi		3	2	5
Esti	4	4	2	10
Vitr			3 (Vádzsib)	3
Összesen	**14**	**17**	**9**	**40**

A fard és a vitr imák után a legfontosabb a reggeli ima szunnája. A délutáni ima szunnája és az esti ima előtti 4 raka szunna gayri muakkat, vagyis nem nyomatékos szunna.

A reggeli ima

A reggeli imára úgy fogalmazzuk meg a szándékunkat: „Szándékomban áll a mai reggeli ima fard részét elvégezni". A reggeli ima kötelező részében ha tudunk, recitáljuk kicsit hosszabb részt a Koránból a Fatiha után. Aki egymaga imádkozza a reggeli ima kötelező részét, az a tekbireket, a Fatihát, az azt követő Korán-részt, és a „szemiallahu limen hamidah" mondatot mondhatja hangosan is.

Beszéljük meg!

Beszéljétek át közösen, hogy pontosan hogyan kell elvégezni a kötelező reggeli imát!

A déli ima

A déli ima első 4 rakás szunna részének első két rakáját ugyanúgy kell imádkozni, ahogy azt fentebb a reggeli ima 2 rakás szunnájánál leírtuk. Egyedül a szándék megfogalmazása különbözik: „Szándékomban áll a mai déli ima előtti szunna imát elvégezni". Ebben az imában azonban nem a második raka utáni ülés az utolsó ülés, hanem ez az első ülés (kade), ezért ebben csak az „Attahijátu" fohászt mondjuk el. Majd felállunk, és ugyanígy végezzük el a második két rakát, az egyetlen különbség az, hogy a harmadik rakához felállva a „Szubbháneke" fohászt nem mondjuk el.

A déli ima kötelező része ugyanolyan, mint az első 4 szunna raka, azzal a különbséggel, hogy a harmadik és negyedik rakában nem recitálunk mást a Fatiha után.

A délutáni ima

A délutáni ima 4 rakás szunnájában a második raka utáni ülésben is elmondjuk az „Attahijátu" fohász után a Szalli és Bárik fohászokat, de nem köszönünk el, hanem felál-

lunk a harmadik és negyedik rakához, és ugyanúgy végezzük el őket. Vagyis ez a 4 rakás szunna ima olyan, mintha egymástól függetlenül kétszer két rakából állna – mintha a reggeli ima szunnáját egymás után kétszer imádkoznánk, csak nem köszönünk el a kettő között.

A délutáni ima fard része teljesen megegyezik a déli ima fardjával.

A naplementi ima

A naplementi ima kötelező imájának első két rakája ugyanolyan, mint a déli vagy délutáni ima kötelező részének első két rakája. Utána felállunk a harmadik rakához, majd ennek végeztével ülve maradunk, az „Attahijátu", Szalli és Bárik fohászokat mondjuk, majd a Rabbená fohászokat, és elköszönünk. Mivel a naplementi ima ideje rövid, rövid szúrákat tanácsos recitálni benne. A naplementi ima utáni szunna teljes egészében megegyezik a reggeli ima szunnájával. Ha valaki a naplementi ima után háromszor 2, összesen 6 raka szunnát imádkozik, az nagy jutalmat rejt magában.

Az esti ima

Az esti ima előtti 4 rakás szunna teljes egészében megegyezik a délutáni ima előtti 4 rakás szunnával. A négy rakás fard pedig megegyezik a déli és a délutáni ima fard részével. Az utolsó 2 rakás szunna pedig ugyanolyan, mint a reggeli és naplementi ima szunnája. Aki akarja, az imádkozhat 4 raka szunnát is az esti ima után, akkor ugyanúgy kell imádkoznia, mint az előtte lévő 4 rakás szunnát. De ha akarja, imádkozhat kétszer 2 rakát is, úgy, hogy a kettő között is elköszön.

Az éjszaka végzett önkéntes imákban nagyon nagy jutalom van. Ezeket 2 rakánként kell végezni, minden 2 raka után elköszönve.

A vitr ima

A vitr ima 3 rakából áll. Az első 2 rakát úgy kell végezni, mint a reggeli ima szunnáját. Miután a második raka utáni ülésben elmondjuk az „Attahijátu" fohászt, felállunk a harmadik rakához. A beszmele és a Fatiha után még valamit recitálunk a Koránból, majd, még mindig álló helyzetben, felemeljük a kezünket, és tekbirt mondunk (Allahu akbar). Utána ismét összefonjuk a kezünket, és elmondjuk a Kunút fohászt. Ennek végén ismét tekbirt mondunk, és folytatjuk a megszokottak szerint az imát a meghajlással és leborulással. A harmadik raka végén ülve maradunk, az „Attahijátu", Szalli és Bárik fohászokat mondjuk, majd a Rabbená fohászokat, és elköszönünk.

A pénteki ima

A pénteki ima elvégzése a férfiak számára fard al-ain. Akik a pénteki imát elvégzik, azok azon a napon nem imádkozhatnak déli imát.

A pénteki imát mindenképpen mecsetben, közösségben kell imádkozni. A kötelező ima előtt a pénteki beszédet, prédikációt kell meghallgatni. A pénteki ima kötelező része 2 raka. A kötelező ima előtt is és után is a pénteki ima 4 rakás szunnáját imádkozzuk. Majd

az utolsó szunnát követően még 4 rakás „zuhr-i akhir" és 2 raka szunna imát imádkozunk.

A pénteki nap nagyon fontos nap a muszlimoknak. Ezen a napon meg kell fürdeni, tiszta ruhát ölteni, és ha lehetséges, hasznos dolgokkal és jótettekkel foglalni le magunkat.

Kutassunk – tanuljunk!

- Olvassátok el egy vallási kézikönyvben, hogy milyen feltételeknek kell teljesülni ahhoz, hogy a pénteki ima érvényes legyen!
- Olvassátok el egy vallási kézikönyvben, hogy kiknek nem kötelező a pénteki ima!

A temetési ima

A temetési ima feltétele a szándék. A szándékban azt is meg kell fogalmazni, hogy a temetési imát férfiért vagy nőért, fiú- vagy leánygyermekért imádkozzuk. Azt a szándékot fogalmazzuk meg, hogy Allah megelégedéséért imádkozunk, a halottért fohászkodunk, és az imámot követjük az imában.

Az első tekbir után a két kezünket a többi imához hasonlóan egymásra helyezzük, a többi imához hasonlóan kezdve, a Szubbháneke fohászt mondjuk el magunkban. Ezután – az imámot követve – kimondjuk a második tekbirt , de nem emeljük fel a kezünket, majd az Allahumme szalli és az Allahume bárik fohászokat mondjuk el magunkban. A harmadik tekbir után a halottért és minden muszlimért fohászkodunk. A negyedik tekbir után előbb jobbra, majd balra elköszönünk, és ezzel vége van a temetési imának.

A halottakat a legjobb minél előbb eltemetni. Ha nincs rá nyomós ok, akkor nem szabad a temetést késleltetni.

Az ünnepi imák

Az év során két ünnepünk van:

1. A Böjt Megtörésének ünnepe: Ramadán hónap és a ramadáni böjt végeztével, a Ramadánt követő Sevval hónap első, második és harmadik napja.
2. Az Áldozat Ünnepe: a Dhulhidzsa, a holdnaptár szerinti 12. hónap 10. 11. 12. és 13. napja

Mindkét ünnep imája két rakából áll. Ezeket az imákat az ünnep első napján, a reggeli ima idejének és az azt követő, imádkozásra nem javasolt időszaknak az elteltével, közösségben kell végezni.

Akiknek a pénteki ima fard, azoknak az ünnepi ima vádzsib.

Az ünnepi imákban, a többi imáktól eltérően, van még 6 további tekbir, ebből 3 az első, 3 a második rakában.

Az ünnepi imát a következőképpen kell elvégezni:

- Előtte meg kell fogalmaznunk a szándékunkat az (adott ünnepre szóló) ünnepi ima elvégzésére.
- Az imámot követve tekbirt mondunk.
- A Szubbháneke fohászt elmondjuk magunkban. Ezután – az imámot követve – kezünket felemelve háromszor tekbirt mondunk, köztük leengedjük a kezünket. A harmadik tekbir után a két kezünket egymásra helyezzük, az imám olvassa a Fatiha szúrát és még egy szúrát a Koránból.
- Ezután a többi imához hasonlóan elvégezzük a meghajlást és a leborulásokat, és befejezzük az első rakát.
- A második rakában, miután az imám olvasta a Fatiha szúrát és még egy szúrát a Koránból, háromszor tekbirt mondunk, de egyiknél sem emeljük fel a kezünket. Aztán a negyedik tekbirt kimondva meghajlásba megyünk, majd a többi imához hasonlóan folytatjuk.
- Az ima után az imám felmegy a minbárra (szószékre), és elmondja az ünnepi beszédet (ez szunna). A khutba végeztével fohászkodunk.

A teravih ima

A teravih ima olyan szunna ima, amit Ramadán hónapjában, az esti ima után, de még a reggeli ima ideje előtt végzünk. Lehet közösségben és egyedül is imádkozni. A teravih ima nem a böjthöz kapcsolódó szunna, hanem a Ramadánhoz. Tehát ha valaki Ramadánon kívül böjtöl – még ha a ramadáni napokat pótolja is – az nem imádkozhatja a teravih imát. Ha pedig valaki nem tud böjtölni Ramadánban valamilyen ok miatt, a teravih imát még imádkozhatja. Ramadánban a vitr imát is közösségben imádkozzuk, a teravih ima után. A teravih ima minden muszlim számára, akár férfi, akár nő, akár utazó, akár helyben lakó, szunna.

Ha a teravih imát 2 rakánként végezzük el, akkor ugyanúgy kell végezni, mint a reggeli ima szunnáját, tehát minden második raka után elköszönünk. Lehet 4 rakánként is végezni, ilyenkor úgy végezzük, mint az esti ima előtti 4 rakás szunna imát. Jobb azonban, ha 2 rakánkét végezzük, és minden második raka után elköszönünk.

„Aki a Ramadán során hitétől hajtva és Allah jutalmát remélve imádkozza a teravih imát, annak a múltbéli bűnei megbocsáttatnak." (Bukhari, Iman, 37; Muszlim, Musafirin 173, 174; Lásd még: Abu Dawud, Ramazan 1; Tirmidhi, Sawm, 1; Nasai, Kiyamul-Layl, 3; Sawm 39,40; Iman 31, 32; Ibn Majah, Ikamah 173; Siyam 3, 39, 40)

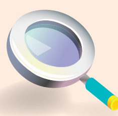

9 A feledékenységi és olvasási leborulás

A „szahw” szó kihagyást, elfelejtést jelent, a „szadzsdah al-szahw” pedig feledékenységi leborulást. Akkor végezzük, ha feledékenységből, szórakozottságból a szükségesnél később csináljuk meg az ima valamelyik fard elemét, illetve kihagyjuk vagy a szükségesnél később végezzük el valamelyik vádzsib elemet. Az ima hiányosságait a feledékenységi leborulás semmissé teszi. A feledékenységi leborulás elvégzése vádzsib, ha szükség van rá.

Ha az ima egy szunna elemét felejtjük ki, amiatt nem kell feledékenységi leborulást végezni.

Kutassunk – tanuljunk!

Keressétek meg egy vallási kézikönyvben, hogy milyen esetekben és hogyan kell elvégezni a feledékenységi leborulást!

Az olvasási leborulásról:

A Kegyes Koránban van 14 leborulási ája. Ha ezeket olvassuk, recitáljuk vagy halljuk, minden mükellefnek le kell borulnia. Ha nincs rá lehetőség, nem muszáj azonnal elvé-

gezni a leborulást, később is be lehet pótolni, de jobb mindjárt az ája olvasása után megtenni.

Aki az olvasási leborulást végzi, annak, ugyanúgy, mint az imához, vudu állapotában kell lennie, a testének, ruhájának, a leborulás helyének tisztának kell lennie, és el kell takarnia a testéből mindazt, amit az ima során is el kell.

Ha valaki egy leborulási áját hall, de nincs lehetősége azonnal leborulni, annak azt kell mondania: „Szemi'ná ve eta'ná ghufráneke Rabbená ve ilejkel maszír" (Halljuk és engedelmeskedünk, bocsáss meg nekünk, Urunk, és Hozzád térünk vissza).

Ami az imát érvényteleníti, az érvényteleníti az olvasási leborulást is.

Kutassunk – tanuljunk!

Keressétek ki a Kegyes Koránból a leborulási áják helyét!

10 Ima a megszokottól eltérő állapotok esetén

Bármilyen állapotban, bármilyen körülmények között legyen is egy muszlim, mindenképpen fenn kell tartania Urával való kapcsolatát. Ezért, ahogy a megszokott körülmények között, úgy a megszokottól eltérő körülmények között is el kell végeznie a napi istenszolgálatát. Azonban ha valaki nehézségekkel küzd, vagy a megszokottól eltérő körülmények között van, akkor számára bizonyos könnyítések érvényesek az imában. Ez is annak az alapelvnek a megnyilvánulása, hogy az Iszlám könynyítésként küldetett el az embereknek.

Az alábbiakban megemlítünk néhányat ezek közül a könnyítések közül.

Az utazó imája

Az úton lévő személyt „szeferi" néven is nevezzük. Az utazó ellentéte a helyben lakó, vagyis „mukím". A mukím az adott településen lakó, ott nem utazása közben tartózkodó személyt jelenti. Vallásjogi értelemben az a mukím, aki a saját otthonában, vagy vallásjogi értelemben saját otthonának számító helyen tartózkodik. Ha valaki ezt a helyet elhagyja, és hosszabb (legalább 18 órás / 90 kilométeres) útra indul, akkor válik utazóvá, vagyis szeferivé.

Az utazás általában együtt jár bizonyos nehézségekkel, amelyek abból fakadnak, hogy nem a megszokott környezetünkben, körülmények között vagyunk. Ezért az utazó istenszolgálatára bizonyos könnyítések vonatkoznak.

Az utazó a 4 rakából álló imák helyett 2 rakát imádkozik. A 2 és 3 rakás imák ugyanolyanok maradnak. A szunna imákat teljesen elhagyhatja az utazás alatt, de ha van rá ideje, akkor jobb, ha elvégzi őket. Az utazóknak nem kötelező részt venniük a pénteki és ünnepi imákon, és áldozati állatot sem kötelező vágniuk. De ha akarják, megtehetik ezeket, és jutalmat fognak kapni érte. Ha részt vesznek a pénteki imán, akkor a déli imát nem imádkozhatják.

Az utazás szándékával otthonából elindult személy addig marad utazó, amíg haza nem tér, vagy az érkezése helyén el nem tölt 15 napot, ez után már nem vonatkoznak rá az utazóknak járó könnyítések.

Olvassunk!

Olvassátok el egy vallási kézikönyvben az utazók imájára vonatkozó részleteket!

A betegek imája

A betegség az egyik olyan állapot, amikor az ember különösen nagy nehézségekkel és gyengeséggel küzd. A betegség súlyosságától függően ezek a problémák lehetnek könnyebbek vagy súlyosabbak. De még ha beteg is az ember, akkor is fenn kell tartania mindennapi kapcsolatát a Mindenható Allahhal. Ezért a betegeknek is szükségük van az istenszolgálatra. Sőt, nekik talán még inkább szükségük van rá, mint egy egészséges embernek. Ezért, amennyiben tudatuknál és eszméletüknél vannak, a betegek is felelősek egyes vallási kötelességek elvégzéséért. Emellett azonban vallásunk számos könnyítést is biztosít nekik. A beteg imájában is számos könnyítés megtalálható.

Először is, a beteg annyira köteles végrehajtani az imáját, amennyire az erejétől és állapotától telik. Ha nincs elég ereje, hogy álljon az imában, vagy az állás meghosszabbítaná a gyógyulását, vagy súlyosbítaná a betegségét, akkor imádkozhat ülve. Ha ülni sincs ereje, akkor erejétől függően a jobb oldalán vagy a hátán fekve is imádkozhat, ilyenkor a meghajlás és leborulás mozdulatait a feje lehajtásával jelzi. Ezeket a mozdulatokat lehet végezni akkor is, ha ülve imádkozik.

Ha valakinek még a fejét lehajtani sincs ereje, akkor az későbbre hagyhatja az imáit, bepótoltja őket, amikor meggyógyult. Egyes tudósok szerint ha valaki egy napot és egy éjszakát felölelő időtartamnál hosszabb időn át nem képes még fekve sem imádkozni, akkor az imáit nem kell bepótolnia, teljesen mentesül alóluk. Ugyanez a szabály vonatkozik azokra, akik nincsenek tudatuknál, eszméletlenek, vagy elvesztik az eszüket: ha az állapot egy napot és egy éjszakát felölelő időtartamnál hosszabb időn át tart, akkor az imáikat nem kell bepótolniuk.

11 Az imák összevonása

Ha valaki utazik, és olyan tömegközlekedési eszközt használ, amiről nem tudja, hogy a megfelelő imaidőben két város között meg fog-e állni vagy sem, vagyis megfelelő indoka van rá, az a déli imát a délutánival, a naplementit pedig az estivel összevonhatja. Ez szintén egy imával kapcsolatos könnyítés.

A megfelelő indok esetén összevonható imák kizárólag a déli a délutánival, illetve a naplementi az estivel. A reggeli imát semmilyen imával nem lehet összevonni, és a délutánit sem lehet például a naplementivel.

Jegyezzük meg!

Ha vallásilag elfogadható indok miatt a déli imát a délutánival a déli ima idejében, a naplementit pedig az estivel a naplementi ima idejében összevonjuk, azt „dzsam-i takdim"-nak, vagyis előrehozott összevonásnak nevezzük. Ha pedig vallásilag elfogadható indok miatt a déli imát a délutánival a délutáni ima idejében, a naplementit pedig az estivel az esti ima idejében összevonjuk, azt „dzsam-i ta'hir"-nak, vagyis utólagos összevonásnak nevezzük.

Az imáit vallásilag érvényes okok miatt összevonó személy az imákat közvetlenül egymás után, az eredeti sorrendjükben végzi, a két fard közti szunnákat nem végezheti el. Például ha valaki két város között autóbusszal utazik, és a déli imaidőben a busz megáll, de a délutániban nem fog, akkor az utas a déli imaidőben elvégzi a déli imát, majd a déli ima utáni szunna elvégzése nélkül elmondja az imára állítás szövegét (ha férfi, nőknek ezt nem kell mondani), és azonnal csinálja a délutáni ima fard részét. Így a délutáni imája érvényes a déli idejében is. Ezt dzsam-i takdimnek nevezzük. Ha épp ellenkezőleg, a busz megáll a délutáni imaidőben, de nem áll meg a déliben, akkor az utas azt a szándékot fogalmazza meg, hogy a déli imát összevonja a délutánival, és a délutáni ima idejében először a déli, majd a délutáni imát végzi el. Sem a déli ima utáni, sem a délutáni ima előtti szunnát nem imádkozza, hanem a déli ima után rögtön elmondja az imára állítás szövegét (ha férfi, nőknek ezt nem kell mondani), és azonnal csinálja a délutáni ima fard részét. Ilyen módon a déli imája érvényes a délutáni ima idejében is. Ezt pedig dzsam-i ta'hirnek nevezzük.

12 A mecsetben és közösségben végzett ima

A Mindenható Allah azt mondja: „Csak azok tartsák fenn Allah mecseteit, akik hisznek Allahban és az Utolsó Napban, megtartják az imát, megadják a zakátot, és nem félnek mást, csak Allahot. Ők lesznek azok, akik vezetve vannak." (Korán, 9:18)

Hacsak nincs rá valami fontos kifogása, egy muszlim férfinak fontos vallási kötelessége, hogy az imát a mecsetben, közösséggel kell elvégeznie. A közösségben végzett ima fontosságára és elhagyásának veszélyeire számos hadísz is figyelmeztet.

„Ha valaki otthon alaposan megtisztálkodik, aztán elmegy Allah egyik Házába, hogy elvégezze azt, amit Allah kötelezővé tett, akkor minden egyes lépésével egy bűne eltöröltetik, és egy fokozattal magasabbra emelkedik. (Muslim, Masajid, 282)

Azért ennyire fontos a közösségben végzett ima, mert az egységet, együttlétet, egymás kölcsönös megismerését és segítését segíti elő. A következőkben, „A közösségben végzett ima" című fejezetben majd egy kicsit bővebben tárgyaljuk a közös ima menetét, szabályait.

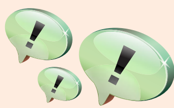
13 A mecsetek társadalmi szerepe

Ha megvizsgáljuk a „dzsámi" vagyis mecset szó jelentését, fontos következtetést vonhatunk le a mecsetek társadalmi szerepével kapcsolatban. Ugyanis a dzsámi szó jelentése: összegyűjtő, összegyűlt, egy helyre gyűjtő. Az Iszlám első napjaitól kezdve a dzsámi kiemelkedő szereppel bír az Iszlámra jellemző testvériség, egység, kölcsönös segítség és együttműködés szempontjából.

A dzsámi fontos szerepet töltött be az első muszlim társadalom kialakulásában is. Ezzel a céllal a Prófétánk (s.a.w.) a hidzsra után, alighogy megérkezett Medinába, azonnal a mecset építésébe kezdett. Az Iszlám szervezetek létrehozása is ebből a mecsetből indult ki. Mohammed Próféta (s.a.w.) a társaival itt tartotta döntéshozó gyűléseit, és számos jócselekedet alapjait a mecsetben vetették meg. Ilyen módon a mecsetek az Iszlám első napjaitól kezdve rendkívül fontos szerepet töltöttek be a muszlim közösség életében.

A Prófétánk (s.a.w.) idejétől kezdve a mecsetek számos szerepet töltöttek be. Oktatás zajlott bennük, a muszlim közösség ügyeit beszélték meg, elszállásolták azokat, akiknek nem volt hol lakniuk, és még számos hasznos tevékenységet folytattak, így a mecset minden településen központi szerepet töltött be. Az újonnan alapított településeken először a mecset helyét jelölték ki, és utána a dzsámi köré építették fel a város többi részét. Ilyen módon a mecsetek hozzájárultak a muszlimok problémáinak megoldásához, megerősítették a testvériséget és egységet, elősegítették a társadalmi együttműködést, és az istenszolgálat mellett az oktatásban, nevelésben is fontos szerepet töltöttek be.

A dzsámi azokat az embereket gyűjti össze, akik tudatában vannak az Allahhal való kapcsolatuknak, és mindenféle társadalmi, szakmai, anyagi vagy kulturális különbséget a háttérbe helyezve egyesíti őket, mintha csak egyetlen test lennének. Hogyan is lehetne ennél szebben támogatni a társadalom egységét, összetartását és együttműködését?

Beszéljük meg!

Napjainkban mi a mecsetek társadalmi szerepe?

14 Viselkedés a mecsetben

A mecsetekkel kapcsolatos viselkedési szabályokat három nagy kategóriában foglalhatjuk össze. Az egyik a közösség találkozóhelyeként is szolgáló mecsetekben az emberi kapcsolatok és udvariasság szabályai. Mert a dzsámi olyan hely, ahol az emberek az ima és az istenszolgálat kedvéért találkoznak. Ilyenkor sok ember találkozik egy helyen. A tisztelet, szeretet, udvariasság szabályait mindig szem előtt kell tartanunk. Távol kell maradnunk mindenféle viselkedésformától, ami zavarhat másokat, vagy sértheti az udvariasság, tisztelet, emberi kapcsolatok szabályait, hiszen ezek olyan alapelvek, amelyek betartását az Iszlám vallás kívánja meg tőlünk.

A Prófétánk (s.a.w.) azt parancsolta, hogy ha a mecsetbe megyünk, ne legyen olyan szagunk, ami az embereket zavarhatja. Tehát a mecsetben, ahol az emberek együtt, közösen tartózkodnak, elsősorban arra kell figyelnünk, hogy ne zavarjunk másokat. Például ha a zoknink piszkos, a lábunk büdös, azzal másokat zavarunk, és ez nem illik a mecsetben megfelelő viselkedés keretei közé.

Az ája: „Viseljétek a díszeiteket minden imahelyen!” (Korán, 7:31) is ezt az alapelvet magyarázza. A Prófétánk (s.a.w.) azt mondta: „Aki el akar menni a pénteki imára, az előtte végezzen guszlt.” (Bukhari, Jumah 2, 5, 12; Muslim, Jumah 1, 2, 4; Timridhi, Jumah 3; Nasai Jumah 7, 25; Ibn Majah, Ikamah, 80)

A mecsetben a megfelelő viselkedés része az is, hogy ügyeljünk a mecset tisztaságára és rendjére. Annak a helynek, ahol az emberek imádkoznak és más istenszolgálatokat végeznek, mindig rendben és tisztának kell lennie, a rendetlenség, piszok zavarná azokat, akik a mecsetbe jönnek. A rend és tisztaság ahhoz is szükséges, hogy az istenszolgálatot zavartalanul, nyugodtan végezhessük. Ezért a mecset rendje és tisztasága az oda járó közösség közös felelőssége.

A harmadik téma pedig az istenszolgálattal kapcsolatos viselkedés szabályai. A mecseteket „bejtullah”, vagyis Allah Háza néven is nevezzük. Ezért ezek különleges, áldott helyek. Azért hozták létre őket, hogy itt végezhessük az istenszolgálatot a Mindenható Allahnak, ezért ezeknek a helyeknek a tiszteletét és sérthetetlenségét minden körülmények között meg kell őriznünk. A mecset elsősorban arra való, hogy imádkozzanak benne, ezért mindenféle jelentéktelen célra, apró-cseprő ügyek intézésére nem megengedett használni őket. Ehhez hasonlóan tilos a mecsetben koldulni, vagy adásvételt, kereskedést folytatni, mert ezek nem illenek a mecset tiszteletre méltó rangjához.

15 A közösségben végzett ima

Az imák közösségben való végzése nagyon fontos szunna. Ez az Iszlám egyik ismertetőjele is.

Nem helyes, ha valaki valós indok nélkül távol marad a közös imáktól, mert ezzel az Iszlám egyik fontos elemét hagyja el. A közös ima megerősíti a muszlimok közötti testvériséget és egységet, szeretetet, tiszteletet és együttműködést, a tudás és a kultúra átadását is lehetővé teszi. Ezen kívül reménykedhetünk abban is, hogy a Mindenható Allah jobban elfogadja azt az istenszolgálatot, amit a jóravaló emberek együtt, nagy számban végeznek.

Allah Küldötte (s.a.w.) azt mondta:

„A közösségben végzett ima jutalma huszonhétszerese az egyedül végzett imáénak." (Bukhari, Adhan 30; Muslim, Masajid 249. Lásd még: Nasai Imamah 42; Ibn Majah Masajid 6)

16 Milyen haszna származik az embernek az imából?

„Ha egy hívő muszlim a rituális mosdás során megmossa az arcát, minden bűn, amit a szemével elkövetett, lemosódik a vízzel, vagy az utolsó csepp vízzel. Amikor megmossa a kezét, minden bűn, amelyet a kezével elkövetett, lemosódik a vízzel, vagy az utolsó csepp vízzel. Amikor megmossa a lábát, minden bűn, amely felé egy lépést is tett, lemosódik a vízzel, vagy az utolsó csepp vízzel. Ezután a mosdást minden bűntől megtisztulva fejezi be."

Az ima az egyik legfontosabb istenszolgálat, amely jó érzésekkel tölti el az embert, és lelki nyugalmat biztosít számára. Az ima fénnyel tölti meg a szívet, megtisztítja a lelket, eltávolít a rossz tulajdonságoktól. Jó gondolatokat és jó erkölcsöt ébreszt az emberben. Az ima távol tartja az embert a bűnöktől, és segít elnyerni a Mindenható Allah megelégedését.

Az ima a Mirádzs, az Allah színe elé emelkedés eszköze a hívő számára. A Mindenható Allah színe elé állunk. A hit ízét ismerő muszlimok számára az ima nagy boldogság forrása. Mert egy muszlim ember számára az a legnagyobb öröm, ha Allah az Ő színe elé bocsájtja. És az ima segítségével a muszlim ember megszerezheti ezt az örömöt. Ezért a hívő számára az ima nem teher, hanem éppenséggel egy alig várt dolog. A Prófétánk (s.a.w.) a Paradicsom kertjének jó hírét mondta azoknak az embereknek, akiknek a szíve

ragaszkodik a mecsetekhez. Az ima segítségével a hívő Allah spirituális jelenlétébe léphet, és közeledhet Hozzá.

A nap bizonyos időszakaiban előírt ima az ember életét keretbe foglalja, önfegyelmet tanít neki, és lehetőséget kínál, hogy fegyelmezzük magunkat. Ennek segítségével az ember eltávolodhat a rossztól. Tehát az ima a legtöbb előnyt, hasznot megszerző dolog egy hívő számára, pajzs, amely védelmezi őt a bűntől.

Az ima nevelés az őszinteségre és tiszta szándékra. Az imádkozó megtanul őszintén, tiszta szándékkal cselekedni. Az őszinteség a muszlim ember életének minden területére kiterjed, megnyilvánul minden cselekedetében és viselkedésében.

Az ima a lelki életen kívül az anyagi létezést is élettel tölti meg. Előnyös a tisztaság, egészség, rendszeresség, időgazdálkodás szempontjából is.

A rendszeres időközönként végzett ima mindig felidézi bennünk a Mindenható Allah nagyságát és hatalmát, és gondoskodik arról, hogy ne felejtsük el: Urunk a Föld helytartóinak tett meg minket. Mindig felidézi bennünk mindazt, amit Allah ránk bízott.

Beszéljük meg!

Soroljátok fel, hogy milyen haszonnal jár az ima az ember számára!

„Az Ítélet Napján az első dolog, amit a szolgán számon kérnek, az ima lesz. Ha az imái rendben voltak, az elszámolása jó és előnyös lesz, ha az imái nem voltak rendben, vesztes és károsodott lesz. Ha a kötelező imáiból valami hiányzik, a Mindenható Allah azt parancsolja majd: „Nézzétek meg, hogy a szolgám végzett-e önkéntes imákat! És a hiányzó kötelező imákat az önkéntes imákból pótolják. Aztán a többi cselekedetéért is hasonlóképpen hívják elszámolásra." (Tirmidhi, Mawakit, 188. Lásd még: Abu Dawud, Salah, 149; Nasai, Salah 9; Ibn Majah Ikamah 202.)

Az ima haszna az ember számára még az is, hogy megőrizheti a többi emberrel kialakított kapcsolatát, és segíthet problémáik megoldásában. Ilyen módon megmenti az embert a magába zárkózástól, attól, hogy a közösségtől eltávolodjon, és számos pszichológiai problémától is. Fontos szerepet tölt be az emberi kapcsolatok fenntartásában. Az imában az emberek egymás mellett állnak, fajtól, bőrszíntől, társadalmi státusztól, nyelvtől, nemzetiségtől, vagyontól függetlenül, és így megerősödik bennük a társadalmi összetartozás érzése.

„Hát jaj az imádkozóknak, akik az imájukban hanyagok! Akik azért (végzik a cselekedeteiket), hogy mások lássák őket" (Korán, 107:4-6)

A fejezet összefoglalása

Az ima a vallás oszlopa. A napi öt rendszeres ima elvégzése rendkívül fontos szerepet tölt be a muszlimok életében. Az ima, amely megerősíti és életben tartja a szolga kapcsolatát Urával, a lélek eledele.

Az imákkal kapcsolatban számos vallásjogi szabály van, ami a kötelezőségükre, idejükre, fajtáira, elvégzésére, kötelező, vádzsib és szunna elemeire, vagy az imát érvénytelenítő dolgokra vonatkozik. Ezek egy részét áttekintettük ebben a fejezetben. Tudásodat ezekkel kapcsolatban vallási kézikönyvekből fejlesztheted.

Vallásjogi szempontból az imákat kötelező, vádzsib és náfile imákra oszthatjuk. Az imának vannak különböző típusai és bizonyos időkben kell őket elvégezni.

A fard imák a napi 5 ima és a pénteki ima. A vitr ima, az ünnepi imák, és a már megkezdett, de valamilyen okból érvénytelenné vált náfile imák pótlása vádzsib. A pénteki imákat minden héten egyszer, pénteken, az ünnepi imákat évente kétszer kell elvégezni.

Az ima akkor érvényes, ha a fard és vádzsib elemeit betartjuk. Ha pedig tökéletesen akarunk imádkozni, akkor a szunna elemeit és illendőségeit is be kell tartanunk. Ahhoz, hogy az imánk ne legyen érvénytelen, tartózkodnunk kell az imát érvénytelenítő dolgoktól.

A betegek, utazók vagy kifogással rendelkezők számára az imában vannak bizonyos könnyítések.

A temetési imát, amely fard-i kifáje, meghajlás és leborulások nélkül végezzük el.

A feledékenységi leborulást akkor végezzük, ha véletlenül késleltettük az ima valamelyik fard elemét, illetve ha kihagytunk vagy késleltettünk egy vádzsib elemet.

Az olvasási leborulást akkor kell elvégezni, ha a Kegyes Korán valamelyik leborulási áját olvassuk, recitáljuk vagy halljuk.

A mecsetek rendkívül fontos szerepet töltenek be a muszlim közösség életében. Segítenek abban, hogy a muszlimok megismerjék egymás gondjait és problémáit, és közösen megoldást találjanak ezekre. Ezért az Iszlám különleges fontosságot tulajdonít a mecsetben, közösségben végzett imának.

Az ima az embert távol tartja a rossztól, segít a jó erkölcs kialakításában, és folyamatos, élő kapcsolatot biztosít a szolga és a Mindenható Allah között.

Tekintsük át a fejezetet!

1. Miért tekintjük az imát a vallás oszlopának?
2. Mik az ima feltételei és oszlopai? Ezek mind az ima kötelező elemei közé tartoznak, de mi a különbség a feltételek és oszlopok között?
3. Miben különbözik a temetési ima a többi imától?
4. Mit jelent az imák összevonása? Melyik imákat vonhatjuk össze? Vannak-e feltételei az imák összevonásának? Hogyan magyarázhatjuk az imák összevonását annak tükrében, hogy minden imát a saját idejében kötelező elvégezni?
5. Milyen szerepet töltenek be a mecsetek a közösség életében?
6. Milyen haszonnal jár az ima az ember számára?

Értékelő kérdések

1. Az alábbiak közül melyik az olvasási leborulás?

A) Az a leborulás, amit akkor végzünk, ha véletlenül késleltettük az ima valamelyik fard elemét, illetve ha kihagytunk vagy késleltettünk egy vádzsib elemet.

B) Az a leborulás, amit akkor végzünk, ha a Kegyes Korán valamelyik leborulási áját olvassuk, recitáljuk vagy halljuk.

C) Az a leborulás, amit akkor végzünk, ha valamiért hálát akarunk adni a Mindenható Allahnak.

D) Az a leborulás, amit akkor végzünk, ha valamire szükségünk van, és ezt kérjük a Mindenható Allahtól.

2. Az imaidő elérkezte mije az imának?

A) Az ima feltétele

B) Az ima oszlopa

C) Az ima vádzsib eleme

D) Az ima szunnája

3. Hány leborulási ája van a Kegyes Koránban?

A) 6666 B) 111 C) 33 D) 14

4. Hány rakából áll a temetési ima?

A) 4

B) 2

C) A temetési imában nincsenek rakák

D) 1

5. Az alábbiak közül melyik <u>NEM</u> tartozik az ima fard elemei közé?

A) Az állás

B) Minden rakában elmondani a Fatiha szúrát

C) Az imaidő

D) A leborulás

4. FEJEZET

az istenszolgálat

A BÖJT

1. A böjt fontossága
2. Alapfogalmak a böjttel kapcsolatban
3. A böjt típusai
4. Ramadán hónapja és a kötelező böjt
5. A böjt szándéka és ideje
6. Mikor megengedett elhagyni a böjtöt?
7. A böjtöt érvénytelenítő állapotok
8. A jóvátétel böjtölése, és az ezt szükségessé tevő helyzetek
9. A böjt pótlása, és az ezt szükségessé tevő helyzetek
10. A böjtöt nem érvénytelenítő állapotok
11. Mikor mekruh böjtölni?
12. A böjt előnyei

MIRŐL LESZ SZÓ EBBEN A FEJEZETBEN ?

Ebben a fejezetben:

- A böjt jellemzőiről lesz szó.
- Megtárgyaljuk a böjt fontosságát.
- Megismerjük a böjttel és a Ramadánnal kapcsolatos alapfogalmakat, mint például az iftár, szahur, imszak, mukabele.
- Vallásjogi ismereteket szerzünk a böjttel kapcsolatban.
- Megbeszéljük, miért hasznos a böjt az ember szempontjából.

TANULÁSI CÉLOK

A fejezet végére a következő célokat szeretnénk elérni:

1. Alapvető tudást szerzünk a böjttel és böjtöléssel kapcsolatban.
2. Megismerjük és megértjük a Ramadánban oly gyakran hallott fogalmakat, mint például az iftár, szahur, imszak, fidje, fitr.
3. Kellő vallásjogi ismereteket szerzünk a böjttel kapcsolatban, megtudjuk, kinek kötelező böjtölni, mikor tekinthetünk el a Ramadán havi böjttől, megismerjük a böjtöt érvénytelenítő és nem érvénytelenítő állapotokat.
4. Véleményt formálhatunk azzal kapcsolatban, hogy miért hasznos a böjt az ember számára.

MIKÖZBEN A FEJEZETET OLVASOD

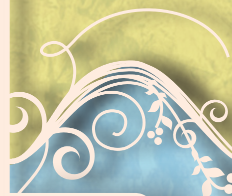
1. Más könyvekben, főként vallásjogi kézikönyv(ek)ben is nézz utána a böjttel kapcsolatos szabályoknak.
2. Végezz kutatómunkát azzal kapcsolatban, hogy milyen kapcsolat van a Ramadán és a Korán között!
3. Nézz utána, hogy milyen hatással van a böjt az ember testi és lelki egészségére!
4. Gondolkodjatok el azon, hogy milyen lelkesedéssel tölti meg a Ramadán a muszlim közösséget, és hogy mi ennek az oka!

1 A böjt fontossága

Az Iszlám egyik alapvető istenszolgálata a böjt azt jelenti, hogy a megfelelő szándékkal hajnalhasadástól az esti napnyugtáig tartózkodunk az evéstől, ivástól és testi kapcsolattól. A Ramadán havi böjt kötelező minden épelméjű, egészséges, serdülőkort elért muszlim számára. Vallásjogi értelemben a böjt előírásait és szabályait teljesíteni kell ahhoz, hogy a böjt érvényes legyen. Vagyis a böjt nem kizárólag abból áll, hogy nem eszünk, nem iszunk, és tartózkodunk a testi kapcsolattól.

A Kegyes Korán az istenfélelem elérése eszközének írja le a böjtöt, és így tárja elénk a böjtölés alapvető célját. Ez a cél az, hogy az emberben a saját egóját legyőzve tudatosodjék közvetlen és közvetett környezete, társadalmi és természeti környezete és elsősorban a Mindenható Allah iránti felelőssége. A böjt e tudatosság megszerzésének egyik eszköze, és azért parancsoltatott meg, hogy segítsen ennek a tudatosságnak az elérésében. Az ezzel a céllal tartott böjt segít elérni az embernek ezeket a célokat, és ha azt tartja szem előtt, jobban megértheti a böjt fontosságát.

A többi istenszolgálathoz hasonlóan, a böjtöt elsősorban azért végezzük, mert a Mindenható Allah megparancsolta. Ezzel együtt hasznos lehet számunkra, ha próbáljuk felfedezni és megismerni a böjtben rejlő bölcsességeket. Például az ebben a témában kutató és elmélyedő tudósok a böjt számos társadalmi, erkölcsi és egészségügyi előnyét tárták fel.

A böjtölő személy türelmet, önfegyelmet tanul, megtanulja legyőzni az éhséget, szomjúságot, és végső soron saját alsóbb énjét is. Megérti, hogy mit jelent szegénynek és nincstelennek lenni, ennek következtében szeretetteljessé, együttérzővé válik, és próbál segíteni és hasznára lenni másoknak. Megismeri az Allahtól kapott kegyek értékét, és nem fog pazarlóan bánni velük.

2 Alapfogalmak a böjttel kapcsolatban

Szahur

A böjt kezdetét jelző időpont, az imszak előtt fogyasztott, éjszakai, hajnal előtti étkezés neve a szahur. A Kegyes Korán így adja tudtunkra az imszak idejét: „És egyetek és igyatok, amíg egyértelműen meg tudjátok különböztetni a hajnal fehér fonalát az éjszaka fekete fonalától. Aztán töltsétek be a böjtöt az éjszaka beálltáig.” (Korán, 2:178)

A Prófétánk (s.a.w.) is kifejezetten javasolta a szahur fogyasztását, és azt mondta, hogy áldás van benne: „Keljetek fel szahurra, mert a szahurban áldás van.” (Muslim, Siyam, 45)

Imszak

A szótári értelemben „tartani” jelentésű imszak szó vallási értelemben a hajnal beálltát jelenti, vagyis az első hajnali fény megjelenését az égbolton (NEM a napfelkeltét), azt az időpontot, amitől kezdve a böjtöt megtörő dolgoktól, az evéstől, ivástól, testi kapcsolattól tartózkodni kell, vagyis önmegtartóztatást kell gyakorolni. A böjt kezdetét a fadzsr-i szadik, a valódi hajnal jelzi, ami az első fény megjelenését jelenti. A böjt pedig ugyanazon a napon a napnyugtával ér véget.

Iftár

Az imszak ellentéte az iftár. Az iftár eredeti értelmében azt jelenti, hogy az első hajnali fény megjelenésétől napnyugtáig, vagyis a böjt ideje alatt elkövetünk valami, a böjtöt megtörő dolgot, vagy nem böjtölünk. Mindennapi használatban azonban az iftár szót arra használjuk, amikor a böjtölő a böjt szabályait követve, a böjt idejének lejártával a böjtöt megtöri.

Jegyezzük meg!

A Prófétánk (s.a.w.) azt tanácsolta, hogy ha a böjt ideje lejárt, akkor semmilyen okból ne késleltessük a böjt megtörést, hanem minél hamarabb tegyük meg. Ajánlott fohászkodni a böjt megtörésénél. Allah Küldötte (s.a.w.) azt az örömhírt mondta, hogy a böjtölő fohásza, amit a böjt megtörésekor mond, elfogadtatik, és ő maga így fohászkodott: „Ó, Allah, a Te megelégedésedért böjtöltünk, a Tőled kapott ellátással törtük meg a böjtöt, fogadd el tőlünk, bizony, Te vagy a mindent Halló, a mindent Látó.” (Ibn Majah, Siyam, 48; Darekutni, II/185).

Mukabele

A mukabele szó szerint szembenézést, szembetalálkozást jelent. A vallási szóhasználatban azt a szokást jelenti, hogy valaki a Kegyes Koránt olvassa, a többiek pedig hallgatják és követik az olvasását. Aki recitál, az többnyire fejből teszi, a többiek pedig a Kegyes Korán írott példányaiból követik. Akkor is a mukabele szót használjuk, ha egy háfiz vagy háfizok közönség előtt recitálják a Koránt.

Kutassunk – tanuljunk!

Nézzetek utána a mukabele történelmének!

A Kegyes Korán mukabele által való recitálásának nagyon sok előnye van: másokat is a Korán olvasására ösztönöz, lelki nyugalmat áraszt ki a recitálóra és a hallgatóságra is, és a jutalom forrása mindannyiuk számára.

Fidje

A fidje szó szótári értelemben pénzzel való megváltást, váltságdíjat jelent. A böjt tekintetében azt jelenti, hogy ha valaki valamilyen vallásilag elfogadható ok miatt nem képes Ramadánban böjtölni, és reménye sincs arra, hogy később bepótolhassa, akkor a kihagyott böjt helyett a szegényeknek pénzt vagy valami hasonlót kell adnia.

A fidje azt jelenti, hogy az a beteg, akinek nincs reménye a gyógyulásra, hogy később a böjtöt bepótolhassa, vagy az az ember, aki annyira idős, hogy már nem képes a böjtöt tartani, minden egyes napért cserébe, amit nem böjtölt, annyi ételt ad a szegényeknek, amiből egy ember reggel és este is jóllakik, vagy odaadhatja ennek az árát pénzben is. Ezzel kapcsolatban a Kegyes Korán azt mondja: „Akik pedig nehezen képesek böjtölni, a váltságdíjuk egy szegény etetése." (Korán, 2:184)

Azok, akik öregségük, gyengeségük miatt nem képesek már böjtölni, és azok a betegek, akiknek nincs reményük a jobbulásra, a Ramadán minden egyes napjáért megadják ezt a megváltást. A fidje összege pénzben ugyanannyi, mint a fitr összege. A fidje megfizetésének ideje a Ramadán első napjával kezdődik, és Ramadán közben vagy végén is meg lehet fizetni. Akinek a fidjét fizetnie kell, az saját maga döntheti el, hogy minden nap megváltását összegyűjtve ugyanannak a szegénynek adja, vagy minden napi fidjét valaki másnak.

Azok, akik ilyen állapotuk miatt nem képesek böjtölni, és nem tudnak megváltást sem fizetni, azok remélhetik, hogy Allah megbocsát nekik, és elengedni ezt a tartozásukat.

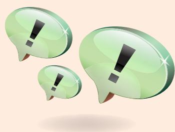
Fitr

A szadakat ul-fitr vagy zekát ul-fitr néven is emlegetett adományt a Ramadánt követő ünnep, a böjt megtörésének ünnepe alkalmával kell adni. A fitr megfizetése a hálánk kimutatásának egyik jele.

Ezt az adományt minden muszlimnak meg kell fizetnie, akinek több tulajdona van, mint ami a saját alapvető szükségleteit fedezi, saját magán kívül az ő gondjaira bízott személyek után is. A niszab jelentésével, mértékével majd részletesebben foglalkozunk a zakátról szóló fejezetben. Ez a mérték a fitr adományának esetében azt jelenti, hogy az embernek a saját alapvető szükségletein és adósságain felül 80,18 gramm arany értékénél nagyobb tartaléka vagy vagyona van.

Azok, akiknek kötelező lenne a ramadáni böjt, de valamilyen érvényes ok miatt nem tudnak böjtölni, ugyanúgy megfizetik a fitr adományát.

A fitr adományát a böjt megtörésének ünnepén reggel kell megfizetniük azoknak, akiknek ez vádzsib. Ha valaki ez előtt az időpont előtt meghal, vagy, bár gazdag volt, de elveszíti vagyonát, annak nem vádzsib az adományt megfizetni. E szerint a szabály szerint ha az ünnep előestéjén, még napkelte előtt megszületik egy gyermek, akkor a gondviselőinek utána is kötelességük ezt az adományt megfizetni.

Vitassuk meg!

Nézzetek utána egy vallási kézikönyvben, hogy kinek és hogyan lehet adni a fitr adományt, és mondjátok el az osztályban társaitoknak is!

A zakáttal ellentétben ennél az adománynál a fizetés feltételei között nem szerepel az, hogy a tulajdonos az alapvető szükségletein felüli tulajdonnak ténylegesen vagy jogi értelemben véve a többségi tulajdonosa legyen, és legalább egy éve legyen a birtokában.

A fitr adomány értéke általában egy szegény egynapi élelme, de megengedett az is, hogy valaki pénzben fizesse meg. Az az ajánlott, amelyik jobban hasznára válik a szegényeknek.

3 A böjt típusai

A böjtöt négy kategóriába sorolhatjuk: fard, vádzsib, náfile és mekruh böjtök. Ezek röviden a következők:

1. Fard böjtök: a Ramadán havi böjt, a ramadáni napok pótlása vagy jóvátétele azoknak, akiknek szükséges. A fard és vádzsib böjtöket is két csoportra oszthatjuk aszerint, hogy az idejük meghatározott-e vagy sem. A Ramadán olyan fard böjt, amelynek az ideje meghatározott – Ramadán hónapjában kell elvégezni. A bepótolandó ramadáni napok és a jóvátétel olyan fard böjt, aminek az ideje nem meghatározott. Ezeket bármikor lehet böjtölni, tetszés szerinti napokon, amikor a böjt nem mekruh.

2. Vádzsib böjtök: Ha valaki megfogadta, hogy böjtölni fog, illetve a valamivel érvénytelenített náfile böjtök bepótlása vádzsib. Ha valaki azt fogadta meg, hogy egy adott napon böjtöl, akkor ez meghatározott idejű böjt számára – azon a napon kell böjtölnie, amire megesküdött. Ha nem foglalta bele az esküjébe a konkrét napot, akkor ez nem meghatározott idejű böjt számára, bármikor lehet böjtölni, tetszés szerinti napokon, amikor a böjt nem mekruh.

3. Náfile böjt: A náfile a kötelezőnél több, önkéntes cselekedetet jelenti. Ezért a fard és vádzsib böjtökön felül, a Mindenható Allah megelégedéséért végzett további böjtöket összefoglalóan náfile böjtöknek nevezzük. A szunna, musztahab, mendub és náfile böjtöket is ebbe a kategóriába soroljuk.

Kutassunk – tanuljunk!

Keressétek meg egy vallási kézikönyvben, hogy melyek a szunna, musztahab, mendub és náfile böjtök!

4. Mekruh böjt: a Ramadánt követő ünnep első napján és az Áldozat Ünnepének mind a négy napján tahriman mekruh böjtölni, mert ezek az ünneplés, öröm és boldogság napjai a muszlimok számára. Ha valaki ezeken a napokon böjtöl, az azt az érzést keltheti, hogy ő nem vesz részt az ünneplésben, ezért ez nem helyes viselkedésforma. Vallási értelemben sem helyénvaló az, ha valaki nem akar részt venni azoknak a napoknak az ünneplésében, amelyeket a Mindenható Allah nyilvánított ünnepnek a hívők számára.

Az pedig tenzihan mekruh, hogy valaki csak Asúra napján, csak pénteken vagy csak szombaton böjtöljön, illetve napnyugtakor ne törje meg a böjtjét, hanem megszakítás nélkül a következő napon is böjtöljön.

A náfile böjtök esetén egy nőnek a férje engedélyét kell kérnie, ha az is otthon tartózkodik, illetve ha valaki bérért dolgozik, és a böjt hátrányosan befolyásolná teljesítményét a munkában, ki kell kérnie munkáltatója engedélyét a böjtre. Ezzel ellentétesen cselekedni mekruh.

4 Ramadán hónapja és a kötelező böjt

A Ramadán a böjt hónapja. Ezt a Mindenható Allah adja tudtunkra a Koránban. A következő ája tudatja a muszlimokkal, hogy Ramadán hónapjában böjtölniük kell: „Tehát aki közületek jelen van a hónapban, az böjtölje végig!” (2:185)

Minden épelméjű és a serdülőkort elért muszlim számára fard a ramadáni böjt, kivéve, ha vallásilag érvényes kifogással rendelkezik. Akik annyira betegek, hogy nem képesek böjtölni, vagy úton vannak, azok megtehetik, hogy nem böjtölnek. Ha a beteg meggyógyul, vagy az utazó visszatér lakóhelyére, be kell pótolnia a kihagyott napokat. Ha a betegnek nincs reménye arra, hogy az állapota jobbra forduljon, akkor megváltást, fidjét kell fizetnie minden egyes böjti napért, ami azt jelenti, hogy minden napért egy szegényt kell etetnie. A menstruáló vagy gyermekágyi vérzésben lévő nők nem böjtölhetnek, ők ezeket a napokat szintén később pótolják be.

Ha valaki szándékosan, akarattal nem böjtöl Ramadánban, annak a kihagyott napot be kell pótolnia, és ezen kívül jóvátétellel is tartozik. A jóvátétel azt jelenti, hogy böjtölnie kell két egymást követő hónapban, vagy ha erre állapota miatt nem képes, akkor 60 szegényt kell etetnie.

„Ti, akik hisztek! A böjt előíratott nektek, ahogy előíratott azoknak is, akik előttetek voltak, hogy istenfélők lehessetek.” (Korán, 2:183)

5 A böjt szándéka és ideje

Ahogy minden istenszolgálatnak, a böjtnek is feltétele a szándék. Ha valaki nem fogalmazta meg a szándékát a böjtre, az hiába marad éhes és szomjas, nem számít böjtnek. Ezért minden böjtre, legyen az fard, vádzsib vagy náfile, meg kell fogalmazni a szándékunkat.

A szándék az ember szívében megszülető döntés. A böjtre való szándék akkor a legjobb, ha a böjtölő még a böjt megkezdése előtt megfogalmazza. Ezzel együtt az Iszlám tudósai szélesebben értelmezik a böjt szándékának idejét, az alábbiak szerint:

A ramadáni böjt, az időhöz nem kötött fogadalmi böjtök és a náfile böjtök szándékának ideje napnyugtától kezdődik, és addig tart, amíg a Nap az égen a legmagasabb pontot el nem éri. Ebben az időszakban lehet eldönteni, hogy az ember böjtölni fog azon a napon. De a napnyugta előtt vagy a Nap legmagasabb pontra való emelkedése utántól napnyugtáig semmilyen böjtre nem fogalmazhatjuk meg a szándékunkat. Ahhoz, hogy még a Nap legmagasabb pontra emelkedése előtt eldönthessük, hogy aznap böjtölni fogunk, természetesen az is feltétel, hogy aznap hajnalhasadástól fogva még nem ettünk és nem ittunk semmit.

Mivel a Ramadán minden egyes napjának a böjtje külön-külön istenszolgálat, ezért a Ramadán minden napjára meg kell fogalmaznunk a szándékunkat, hogy böjtölni fogunk. Azonban az is megfelelő, ha a Ramadán elején az összes napra egyszerre fogalmazzuk meg a szándékot.

6 Mikor megengedett elhagyni a böjtöt?

Ha valaki érvényes kifogás nélkül elhagyja a ramadáni böjtöt, az súlyos bűnt követ el. Azonban vannak olyan állapotok, amelyek esetén megengedett az, hogy az ember ne böjtöljön. Akik ilyen érvényes kifogással rendelkeznek, azok megtehetik, hogy nem böjtölik a Ramadánt, vagy, bár elkezdték a böjtöt, később elhagyják.

Azok a legfontosabb érvényes kifogások, amelyek miatt a Ramadánt nem kell böjtölni, vagy ha valaki már elkezdte, félbehagyhatja a böjtöt, a következők:

- A betegség. Ha egy muszlim amiatt aggódik, hogy a böjt miatt a betegsége rosszabbodna, vagy nem gyógyulna meg, nem kötelező tartania a ramadáni böjtöt. Később

annyi napot kell bepótolnia, amennyit kihagyott a böjtből. Ha valaki fidjét fizet a kihagyott napokért, mert akkor úgy tűnik, hogy nincs reménye a gyógyulásra, de később meggyógyul, akkor a fidje ellenére be kell pótolni a nem böjtölt napokat. Azokat a napokat, amelyekért a megelőző években fizetett megváltást, már nem kell bepótolnia.

- Az idős kor. Akik már nagyon idősek és ezért már nincs erejük böjtölni, azoknak megengedett, hogy ne böjtöljenek. Ehelyett a böjt minden egyes napjáért megváltást (fidje) kell fizetniük. Ezt a fidjét megfizethetik a Ramadán legelején is, de a Ramadán során később is. Adhatják egyetlen szegénynek az összeset, vagy szétoszthatják többek között is.
- Az utazás. Ramadánban azok, akik vallásjogi ételemben utazónak számítanak, megtehetik, hogy nem böjtölnek. A nem böjtölt napokat később be kell pótolniuk, minden egyes kihagyott napért egy napot böjtölnek. De ha nem jelent számukra túlzott nehézséget, akkor jobb, ha az utazás alatt is böjtölnek, és nem később pótolják be. Ha azonban ez meghaladná az erejüket, vagy az útitársaik sem böjtölnek, és meg akarják velük osztani az élelmüket, akkor jobb, ha nem böjtölnek.
- A várandós vagy szoptató nők. Ha egy várandós vagy szoptató nő attól fél, hogy a böjtölés ártalmas lenne neki vagy a gyermekének, akkor megteheti, hogy nem böjtöl, és majd később bepótolja, minden egyes kihagyott napért egy napot.
- Az elviselhetetlen éhség vagy szomjúság. Ha a böjtölőt az fenyegeti, hogy az éhség vagy szomjúság miatt életét veszti, illetve testi vagy lelki egészsége károsodik, akkor megteheti, hogy nem böjtöl, vagy ha már megkezdte a böjtöt, idő előtt megtöri. Később, az alkalmas időben be kell pótolnia a böjtöt, minden egyes kihagyott napért egy napot.
- Nagyon nehéz munka. Ha valaki fizikailag amúgy is rendkívül megterhelő munkakörben dolgozik, például bányában vagy kohóban, és Ramadánban sem adnak semmi könnyítést, szabadságot vagy rövidítést a munkájában, és nem lenne képes a munkaidejét vízivás nélkül végigdolgozni, és ha a munkáját otthagyná, nem találna másikat, és emiatt a megélhetése veszélybe kerülne, megteheti, hogy nem böjtöl. Az elmulasztott böjtöt később, például hétvégén, szabadsága alatt vagy hűvösebb időben be kell pótolnia, minden egyes kihagyott napért egy napot.
- Menstruáló vagy gyermekágyi vérzésben lévő nők. Ha egy nő menstruál vagy gyermekágyi vérzése van, tilos böjtölnie. A Ramadánban nem böjtölt napokat később kell bepótolnia, minden egyes kihagyott napért egy napot.

Kutassunk – tanuljunk!

Nézzetek utána, hogy milyen helyzetekben megengedett, hogy egy muszlim ne böjtöljön Ramadánban!

7 A böjtöt érvénytelenítő dolgok

Megfelelő indok nélkül a böjtöt idő előtt megtörni bűn. Bármilyen, idő előtt megtört böjtöt be kell pótolni. Azonban ha valaki megfelelő indok nélkül a ramadáni kötelező böjtöt töri meg idő előtt, annak büntetésként még jóvátételt is kell böjtölnie. Ha valaki Ramadánban böjtöl, és vallásilag elfogadható indok nélkül, szándékosan eszik, iszik, házaséletet él vagy dohányzik, annak az adott nap bepótlása mellett jóvátételt is kell böjtölnie.

A böjtöt általában úgy szoktuk meghatározni, hogy tartózkodás az evéstől, ivástól és a házasélettől. Tehát ha valaki e három dolog valamelyikét elköveti, az megtörte a böjtjét.

8 A jóvátétel böjtölése, és az ezt szükségessé tevő helyzetek

A ramadáni böjtön kívül semmilyen más böjt megtöréséért nem kell jóvátételt böjtölni. Ha bármilyen más böjtünket idő előtt megtörjük, elegendő azt a napot később bepótolni. A ramadáni böjt idő előtti megtörése esetén azonban nem elegendő azt a napot bepótolni, hanem büntetésként jóvátételt is kell böjtölni. Ez akkor érvényes, ha valaki jogos indok nélkül, tudatosan eszik, iszik vagy házaséletet él.

A jóvátétel, vagyis kefaret nem azokra vonatkozik, akik nem böjtölnek Ramadánban, hanem azokra, akik elkezdtek böjtölni az adott napon, de idő előtt megtörték a böjtjüket. Vagyis ha valaki nem fogalmazta meg a szándékát, hogy Ramadánban böjtölni fog, és nem is kezdett el böjtölni, annak később sem kell jóvátételt böjtölnie. Azonban az, ha egy muszlim jogos indok nélkül nem böjtöl Ramadánban, az egyik legnagyobb bűn. Az ilyen embernek már nincs lehetősége jóvátenni a mulasztását, míg annak, akinek szándékában állt böjtölni, és bele is kezdett, de elrontotta, annak megvan a lehetősége, hogy azt jóvátegye. Aki jogos indok nélkül nem böjtölt Ramadánban, annak nem jóvátételt kell böjtölni, hanem meg kell bánnia ezt a bűnt, amit elkövetett, és a Mindenható Allah bocsánatáért kell fohászkodnia.

Kutassunk – tanuljunk!

Vallásjogi kézikönyvekben nézzetek utána a jóvátétel böjtölésére vonatkozó szabályoknak!

9 A böjt pótlása, és az ezt szükségessé tevő helyzetek

A böjt során tartózkodni kell az alsóbb én vágyaitól, a testi vágyaktól, csak így érhetjük el teljes mértékben a böjttől várható eredményeket. Ezek a dolgok, ha feledékenységből követjük el őket, elrontják a böjtöt. Ezek miatt a böjtölt napot pótolni kell. Ezen kívül kefaret szükséges, ha tudatosan formailag vagy jelentését tekintve megsértjük a böjtöt. Ez általában véve azt jelenti, hogy táplálkozás vagy az íz élvezete végett eszünk vagy iszunk valamit, illetve ha valaki házaséletet élt.

Ennek értelmében, ha valaki a táplálkozás célját vagy értelmét nem betöltő dolgot eszik, vagy olyasmit, ami normál értelemben véve nem tartozik a táplálékok közé, vagy nem vonzó az emberi természet számára, vagy formailag nem ételnek vagy italnak minősülő dolgot fogyaszt, vagy olyasvalamit követ el, ami nem teljes mértékben minősül házaséletnek, annak csak az adott napot kell bepótolnia.

Beszéljük meg!

Beszéljétek meg közösen azokat a dolgokat, amelyek miatt a böjtöt pótolni kell!

10 A böjtöt nem érvénytelenítő állapotok

Nagyon sok olyan állapotot, dolgot lehetne felsorolni, ami nem érvényteleníti a böjtöt. Itt azonban csak azokat említjük meg, amelyek gyakran előfordulnak, és gyakran felmerül a kérdés, hogy megtörik-e a böjtöt. Ezek közül a néhány legfontosabb a következő:

1. Ha valaki véletlenül, feledékenységből (elfelejti, hogy böjtöl) eszik, iszik vagy él házaséletet
2. Ha valakitől vért vesznek
3. Ha valaki a szájában lévő nyálat lenyeli
4. Ha valakinek akaratán kívül por vagy füst megy a szájába
5. Ha valaki dzsunub, és guszlt kellene végeznie, de erre csak az imszak ideje után tud sort keríteni, az attól még böjtölhet azon a napon

Kutassunk – tanuljunk!

Mi mekruh a böjt során?

11 Mi mekruh a böjt során?

Vannak olyan dolgok, amelyek ugyan nem érvénytelenítik az ember böjtjét, de mekruhnak számítanak böjt idején. Ezek közül megvizsgálunk néhány fontosabbat.

1. Megkóstolni valamit anélkül, hogy lenyelnénk.
2. Összegyűjteni a nyálat a szánkban, és így lenyelni.
3. Olyasmit rágni, ami nem olvad el, nincs íze, színe, és nem válnak le róla darabkák.
4. A házastársunkat vágyakozva megcsókolni, ölelgetni. Ha ilyenkor valakinek a testéből valami távozik, vagy a házastársa nyálát lenyeli, akkor a böjtje érvénytelenné válik.
5. Ramadánra hagyni az olyan munkákat, amelyek különösen fárasztóak, és nagyon legyengítik az embert (ha máskor is el lehetne végezni). Az ilyesfajta munkák megakadályozhatják, hogy az ember a kötelező böjtöt teljesítse, vagy hogy egészséges módon hajtsa végre, ezért számítanak mekruhnak.

12 A böjt előnyei az ember számára

Az egyén szempontjából a böjt legfontosabb haszna az, hogy távol tartja őt a rossztól. Mert az Iszlám által előírt böjt olyan istenszolgálat, amelyet az egész lényével, az egész személyiségével végez. Elsősorban a böjt a jóra serkenti az embert, és távol tartja a rossztól, megőrzi minden bűntől.

Az ája: „Ti, akik hisztek! A böjt előíratott nektek, ahogy előíratott azoknak is, akik előttetek voltak, hogy istenfélők lehessetek.” (Korán, 2:183) is a böjt egyik alapvető célját tárja elénk. Ez a cél pedig az, hogy a muszlimokat erősítse az istenfélelemben.

A böjtölő böjtjével elszakítja azokat a láncokat, amelyek az embert a jótettektől visszatartják, megkeményítik a szívét, és a rossz szokások csapdájába zárják, ellenáll azoknak, akik rosszra próbálják csábítani, és így boldogsággal tölti el az, hogy szabad akaratát jóra és helyénvaló módon használja fel. Ilyen módon a böjt megőrzi az embert a teremtése céljával ellentétes gondolkodástól és viselkedéstől, önfegyelemre tanítja, és lehetőséget nyújt arra, hogy a világot ne csak a fizikai élvezetek ablakán át lássa, hanem a lelki, spirituális élvezetek szempontjából is szemlélje.

Arra is megtanítja az embert, hogy a haragját legyőzze és korlátozza.

A böjt korlátok közé szorítja a testi vágyakat, ezen a területen is segít az embernek az önfegyelem fejlesztésében. Ilyen módon megelőzi azt, hogy az ember a legsúlyosabb bűnök csapdájába essen. Abban is segít, hogy az ember az erényét megőrizze.

A böjt megerősíti az embert, és felkészíti a nehézségekre. Türelmesebbé és érettebbé teszi a böjtölőt.

A böjt megtanítja az embernek a kapott kegyek értékét, jobban megérti, hogy milyen fontosak, ha nélkülöznie kell őket. Jobban megérti a Mindenható Allahtól kapott számtalan ajándék értékét, és hálát ad érte. Ebből a szemszögből nézve fontos hatása van arra, hogy az ember hogyan tekint Allah kegyeire. Jobban fogja értékelni mindazokat a kegyeket, amelyeknek birtokába került.

A böjt egyik legfontosabb funkciója az, hogy az emberben a Mindenható Allah iránti hála érzését kelti. A hálás ember pedig megosztja az Allahtól kapott kegyeket, úgy, ahogy azt Ura parancsolja.

A böjt hatására együttérzés és irgalmasság születik az ember szívében. Szánja a nincsteleneket, együttérez velük, segíti őket. Az irgalom érzését legjobban a személyes megtapasztalás erősíti meg az emberben. Ezáltal a böjt az irgalmasságot és együttérzést erősíti a szívben. Mert aki mindig jól van lakva, az nem értheti meg, hogy mit jelent az éhezés. Az éhséget csak az érti, aki maga is volt éhes.

A böjtölő az egész nap során az istenszolgálat állapotában van. Az ember rengeteg lelkesedést merít abból, hogy istenszolgálatot végez a Mindenható Allahnak. És a böjtölő ember reggeltől estig ebben a lelkesedésben él. Ez az állapot nagyban hozzájárul spirituális fejlődéséhez. És ez a böjtölő számára a böjt hasznának és előnyének talán legfontosabb dimenziója.

„Keljetek fel szahurra, mert a szahurban áldás van." (Bukhari, Sawm 20)

„Aki enni ad a böjtölőnek, hogy a böjtjét megtörhesse, az ugyanazt a jutalmat kapja, mint a böjtölő, anélkül, hogy annak a jutalma csökkenne." (Tirmidhi, Sawm, 82; Ibn Majah, Siyam, 45)

„Ha valaki elfelejti, hogy böjtöl, és akaratlanul eszik vagy iszik, az ne hagyja abba a böjtölést, hanem böjtöljön tovább, mert Allah volt az, Aki enni vagy inni adott neki." (Bukhari, Sawm, 7)

Jegyezzük meg!

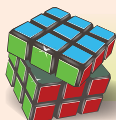
- A böjt távol tartja az embert a rossztól.
- A böjt megőrzi az embert a teremtése céljával ellentétes gondolatoktól vagy viselkedéstől.
- A böjt megtanítja a böjtölőt, hogy uralkodjék magán.
- A böjt állhatatosságra tanítja az embert a nehézségekkel szemben.
- A böjt által az ember megtanulhatja legyőzni a haragját.
- A böjt türelemre nevel.
- A böjt segít jobban megérteni az Allahtól kapott kegyek értékét.
- A böjt megerősíti az emberben az együttérzést és irgalmasságot.
- A böjt hozzájárul a lelki fejlődéshez.

Tekintsük át a fejezetet!

1. Mit jelent a szahur? Lehet szahur nélkül böjtölni?
2. Mit jelent az imszak? Mikor van az imszak ideje?
3. Mi az a mukabele?
4. Mit jelent a fitr és a fidje?
5. Melyek azok a kifogások, amelyek megengedetté teszik, hogy az ember ne böjtöljön?
6. Mit jelent a böjt jóvátétele?

Értékelő kérdések

1. Az alábbiak közül melyik kifogás NEM teszi lehetővé azt, hogy az ember ne böjtöljön Ramadánban?

A) Ha egy nő várandós vagy szoptat

B) Ha valakinek olyan nehéz munkája van, hogy amellett semmiképpen nem lehetséges böjtölni

C) Ha valaki elvonuláson (itikaf) van a mecsetben

D) Ha a betegsége később gyógyulna meg, ha böjtölne

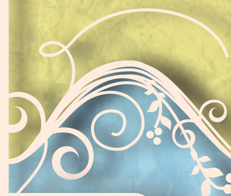
2. Mit kell tennie annak, aki annyira öreg, hogy már nem képes böjtölni Ramadánban?

A) Ha képes rá, minden egyes napért megváltást (fidje) kell fizetnie.

B) Nem kell megváltást fizetnie, mert az ő állapotában már nem lehetséges böjtölni.

C) Keresnie kell valakit, aki elvégzi helyette a böjtöt.

D) Semmi felelőssége nincs a böjttel kapcsolatban.

3. Ha valaki elfelejti, hogy böjtöl, és így eszik vagy iszik valamit, mit kell tennie?

A) Be kell pótolnia a böjtöt erre a napra.

B) Amint eszébe jut, hogy böjtöl, azonnal abba kell hagynia az evést vagy ivást, de nem kell bepótolnia a böjtöt.

C) Ha ramadáni böjtről van szó, akkor be kell pótolnia. Ha náfile böjtöt böjtölt, akkor nem kell bepótolnia.

D) Azért a napért fidjét kell fizetnie.

4. Az alábbiak közül melyik NEM musztahab böjtölés közben?

A) Felkelni szahurra, és a szahurt az imszak idejéhez a lehető legközelebb fogyasztani.

B) Nem késleltetni az iftárt.

C) Fohászkodni iftárkor.

D) Ha böjtöl, egész nap hallgatni.

5. Ha még nem nyugodott le a Nap, de egy böjtölő azt hitte, hogy már eljött a napnyugta, és megtörte a böjtjét, mit kell tennie?

A) Be kell pótolnia azt a napot, és jóvátételt is kell böjtölnie.

B) Be kell pótolnia azt a napot.

C) Semmit nem kell tennie. Azt hitte, hogy már lement a Nap, nem szándékosan törte meg előbb a böjtöt.

D) Azért a napért fidjét kell fizetnie.

az istenszolgálat

5. FEJEZET

SEGÍTSÉGNYÚJTÁS ÉS ADAKOZÁS AZ ISZLÁMBAN

ZAKÁT ÉS SZADAKA

1. A megosztás és segítségnyújtás érzése az emberben
2. A megosztás és segítségnyújtás fontossága az Iszlámban
3. Szadaka
4. Zakát – istenszolgálat megosztás és segítségnyújtás által
5. A zakáttal kapcsolatos alapfogalmak
6. Zakátköteles személyek
7. Kik kaphatják a zakátot?
8. Milyen vagyontárgyak után kell zakátot fizetni?
9. Milyen haszna van a zakát fizetésének az ember szempontjából?
10. Milyen haszna van a zakát fizetésének a társadalom szempontjából?
11. Az öröm megosztása
12. A szomorúság megosztása
13. Segítő szervezetek a török és Iszlám hagyományban

MIRŐL LESZ SZÓ EBBEN A FEJEZETBEN ?

Ebben a fejezetben:

- Az Iszlám vallás legfontosabb anyagi istenszolgálatával, a zakáttal, és a zakátot is magába foglaló szadakával foglalkozunk.
- Megtárgyaljuk, hogy milyen haszna van a zakátnak az egyén és a társadalom szempontjából, és áttekintjük a zakát alapszabályait.
- Megbeszéljük, hogy hogyan fejleszti a segítségnyújtás és megosztás érzését a zakát és a szadaka, és foglalkozunk a gyakorlati alkalmazásából származó segítségnyújtás és megosztás témájával.
- Ahogy megosztjuk másokkal az Allahtól kapott kegyeket és ajándékokat, úgy fontos, hogy osztozzunk a többi muszlim örömében és szomorúságában is. Ezért érintjük a beteglátogatás és a gondokban való másfajta osztozás témáját is.
- Az örömben való osztozás témájában szót ejtünk az ünnepekről, és a különleges, áldott napokról és éjszakákról is

TANULÁSI CÉLOK

A fejezet végére a következő célokat szeretnénk elérni:

1. Alapvető tudást szerzünk a zakáttal és szadakával kapcsolatban.
2. Megismerjük és megértjük a muszlim közösségben olyan gyakran használt fogalmakat, mint például a szadaka, niszab, fidje, fitr.
3. Megtudjuk, hogy kik számára fard a zakát fizetése, és milyen vagyon után, milyen arányban kell fizetni.
4. Megvizsgáljuk a megosztás fontosságának mélyebb dimenzióit is az Iszlám vallásban.
5. Megismerjük az öröm megosztására alkalmat nyújtó vallási ünnepeket, különleges, áldott napokat és éjszakákat.
6. A nehézségekben, bánatban való osztozással kapcsolatban beszélünk a betegek látogatásáról és a temetéssel kapcsolatos feladatokról.

MIKÖZBEN A FEJEZETET OLVASOD

1. Beszéljetek a zakátról azokkal, akik rokonaitok, ismerőseitek közül fizetnek zakátot.
2. Ha nem ti magatok fizetitek ki a fitr adományt, akkor beszéljétek meg a családotokkal, hogy eddig kifizették-e utánatok, vagy sem!
3. Keressetek a Kegyes Koránban olyan ájákat, amelyek a zakátról, adakozásról és megosztásról szólnak! Gondolkodjatok el azon, hogy miért beszél a Korán ilyen sokat erről a témáról!
4. Nézzetek utána, hogy a történelem során a muszlimok milyen segítő szervezeteket hoztak létre!
5. Szírákban és az Iszlám történelméről szóló könyvekben nézzetek utána annak, hogy a hidzsra elvégzése után Allah Küldötte (s.a.w.) hogyan kötött testvériséget a muhadzsirek és anszárok között!

1 A megosztás és segítségnyújtás érzése az emberben

Az ember teremtésétől fogva rendelkezik a segítségnyújtásra, megosztásra való hajlandósággal. Az ember természetében jelen lévő érzést azonban erősíteni, fejleszteni kell. A zakát a felszínre hozza az embernek természetének ezt a vonását, mozgósítja és fejleszti, más szóval elmélyíti azt. A zakát talán legfontosabb funkciója az, hogy fejlessze az emberben teremtésétől fogva meglévő hajlandóságot a másoknak való segítségre, másokkal való megosztásra, ugyanakkor pedig gyengítse, majd idővel teljesen eltörölje a szintén teremtésétől fogva meglévő önzést, és létrehozza az emberben a másokkal való megosztás, az adakozás tudatosságát. Ahelyett, hogy önző és zsugori módon mindig csak kapni és szerezni akarna, megerősödik benne az adakozás fontosságának tudata, ami rendkívül fontos az emberiség szempontjából. Ez az érzés építi ki a kölcsönös segítségnyújtás és megosztás alapjait. A zakátnak nemcsak ebben van szerepe, hanem intézményi szintre emelkedik. Hogy ne feledkezzünk meg arról, hogy minden kegyet a Mindenható Allahtól kaptunk, az Ő ajándékainak egy részét megosztjuk a rászorulókkal – ez képezi az Iszlámban a társadalmi segítségnyújtás alapjait.

Amellett, hogy a zakát vallási kötelesség, ugyanakkor az örömteli és önkéntes adakozáshoz vezető út is. Ha valamit örömmel és önként teszünk, az segít abban, hogy ezt a szokást a természetünk részévé tegyük. Márpedig a zakát megfizetése örömmel és lelkesedéssel tölti el azt, aki adja.

A zakát, infak, szadaka és több hasonló néven emlegetett adakozásnak a Kegyes Korán szinte minden szúrája nagy fontosságot tulajdonít. Ha a valódi értelemben véve adakozik az ember, az a segítségnyújtás és megosztás példaértékű rendszerét hozza létre.

2 A megosztás és segítségnyújtás fontossága az Iszlámban

A Kegyes Korán által egyik legjobban hangsúlyozott tulajdonság és cselekedet az, hogy a Mindenható Allahtól kapott kegyeket osszuk meg másokkal is.

A Mohammed Próféta (s.a.w.) által nevelt társak, akik elsőként vették fel az Iszlámot, a segítségnyújtás és megosztás legszebb példáit állították elénk. A Kegyes Korán is dicséri őket ezért a tulajdonságukért.

A muszlimok későbbi generációi évszázadokon át megőrizték az adakozás Kegyes Koránban hangsúlyozott szellemiségét. Ennek eredményeképpen társadalmi szinten számos segítő szervezetet hoztak létre. Ezeknek legjobb példája az alapítvány.

A megosztás és segítségnyújtás fontossága az Iszlámban nem marad meg a szavak szintjén. Ennek legszebb példája az, amikor a Mekkából Medinába menekült muhadzsirek és a medinai muszlimok között a Prófétánk (s.a.w.) testvériséget kötött. Ez a testvériség az egész történelem során példát mutatott az önfeláldozásból és megosztásból. A medinai társak csupán a hittől hajtva, mindenféle önérdek nélkül minden vagyonukat megosztották a mekkai muhadzsirekkel, akik mindenüket hátrahagyva menekültek hozzájuk – így nyerték el az anszár, vagyis segítő nevet. Ez az önkéntes segítségnyújtás nem abból fakadt, hogy a medinai anszárok olyan gazdagok voltak, hanem abból, hogy ahogy a Kegyes Korán is tanácsolta, a testvéreiket jobban szerették saját maguknál. Ennek a viselkedésnek az alapja nem az anyagi gazdagság, hanem a lélek és a szív gazdagsága. Az Iszlám által hangsúlyozott megosztás és segítségnyújtás jellemzőit jól megérthetjük ebből a hozzáállásból.

A Kegyes Koránban számos ája parancsolja meg az adakozást. Ha valakinek nincs semmije, amit adományba adhatna, a Mindenható Allah még a szívből jövő, kedves szavakat is adománynak számítja.

Ezt a parancsot az Iszra szúrában is egyértelműen láthatjuk. A szúra adakozást megparancsoló és tanácsoló ájái néhány alapelvet is lefektetnek az adakozás erkölcsi dimenzióival kapcsolatban. Ezek szerint az alapelvek szerint emlékeznünk kell arra, hogy Allahtól kaptuk azt, amit adunk, az adakozást a rokonainkkal kell kezdeni, kiegyensúlyozottnak kell lennünk az adakozásban, nem szabad megsérteni azokat, akiknek adunk, a nincstelenek, szegények vagy az úton pénzhiány miatt megrekedtek szükségleteire kiemelkedő figyelmet kell fordítanunk.

„És tartsátok meg az imát, és adjátok meg a zakátot. És bármi jót küldtök előre saját magatoknak, megtaláljátok azt Allahnál. Bizony, Allah mindent lát, amit tesztek.” (Korán, 2:110)

3 A szadaka

A mindennapokban a szadaka szót általában a Mindenható Allah megelégedését keresve, viszonzást nem várva a szegényeknek és rászorulóknak nyújtott anyagi segítségre használjuk, azonban ennél sokkal átfogóbb jelentése van. A szadaka lehet fard, vádzsib vagy náfile is.

A fard szadaka alapjában véve a zakátot jelenti. De ezen kívül is adódhatnak olyan helyzetek, amikor egy muszlim számára kötelezővé válik a vagyonának megosztása. Például ha valakinek az élete függ attól, hogy ő ad-e a vagyonából, akkor kötelező adnia belőle.

A vádzsib szadaka a fitr adománya, amiről a böjtről szóló fejezetben már részletesebben szóltunk.

A fard és vádzsib szadakán kívül minden egyéb adomány a náfile szadaka kategóriájába esik. Itt a náfile azt jelenti, hogy a fardon és vádzsibon felül önként, a Mindenható Allah jutalmát remélve adakozunk.

„Az adomány csak a szegényeké, és a szükséget látóké, és azoké, akik begyűjtik, és a szívek megnyerésére, és a rabszolgák felszabadítására, és azoknak, akik adósságban vannak, és Allah útján, és az utazóknak, – kötelességként Allahtól. És Allah mindent Tudó, Bölcs." (Korán, 9:60)

A fard zakát és a vádzsib fitr meghatározott összegű adomány. Az előzőnek a feltétele az, hogy a tulajdonos rendelkezzen a szükséges mennyiségű vagyonnal, vagy niszabbal, és az egy éve az ő tulajdonában legyen, a másodiknak csak a niszab megléte a feltétele. Ezeken kívül a nehéz helyzetben, szükségben lévő muszlimok megsegítésére adott szadaka összegének az ő szükségleteikhez tanácsos igazodnia.

Bármennyire is elterjedt ebben az értelemben használni, a szadaka nemcsak anyagi segítséget jelenthet. Mert a szadaka tágabb értelemben véve minden jócselekedetet jelenthet. Vagyis egy ember jótettei, akár emberek, akár állatok, akár a társadalmi vagy természeti környezet javára cselekszi őket, mindenféle jóság, kedvesség, jótett is szadakának számít. Mohammed Próféta (s.a.w.) egyik hadíszában azt mondta, hogy az is szadakának számít, ha kedves arccal fogadjuk muszlim testvéreinket.

A szadaka megérteti az emberrel, hogy mindent, amije csak van, Allahtól kapott. Az ilyen ember szokásává válik, hogy másoknak is adjon abból, amit Allahtól kapott. Azokat az embereket, akik a környezetében élnek, de nem kaptak annyi mindent Allahtól, mint ő, saját családja tagjainak tekinti, és hisz abban, hogy az emberek között terjeszteni és fejleszteni kell a kölcsönös segítségnyújtás és megosztás eszméjét. És ezek az érzések megóvják őt az alsóbb én kapzsiságától és önzésétől. Szíve megtelik a vággyal, hogy jót cselekedhessen. Abban a társadalomban, amely az adakozás iránt elkötelezett egyénekből épül fel, az élet nem a könyörtelen küzdelem színtere, hanem lehetőség az együttműködésre és segítségnyújtásra.

„Nem az a jóság, hogy az arcotokat kelet felé vagy nyugat felé fordítjátok. Hanem a jóság legmagasabb foka az, ha valaki hisz Allahban, az Utolsó Napban, az angyalokban, a Könyvben és a prófétákban, és a vagyonát, annak ellenére, hogy szereti, odaadja a közeli rokonoknak, az árváknak, a nincsteleneknek, az utazóknak, a kérőknek, és a rabszolgák felszabadítására, és aki megtartja az imát, és megadja a zakátot, és teljesíti a szerződést, ha megköti, és aki türelmes a szegénységben, nehézségben (betegségben) és a csaták idején. Ők azok, akik igazak, és ők azok, akik istenfélők." (Korán, 2:177)

Jegyezzük meg!

Van olyan adomány, amellyel az ember még a halála után is jutalmat szerezhet. Ezt nevezzük szadaka-i dzsárije, vagyis folyamatos adomány néven. Olyan adományt jelent, ami szakadatlanul, folyamatosan ad valamit az embereknek.

Egy hadísz így ismerteti meg velünk a folyamatos jutalom forrásául szolgáló cselekedeteket:

„Ha Ádám fia meghal, lezárul a cselekedeteinek feljegyzése, kivéve három esetben: aki folyamatos adományt adott, aki olyan tudást hagyott hátra, amiből az embereknek haszna származik, és aki felnevelt egy jóravaló gyermeket, aki fohászkodik érte." (Muslim, Vasiyah, 14; Abu Dawud, Vesayah, 14; Tirmidhi, Ahkam, 36)

Beszéljük meg!

Mondjatok még példákat a szadaka-i dzsárijére, és beszélgessetek el ezekről!

Mik azok a szadaka-kövek? Beszéljetek erről közösen!

Magyarázzuk meg!

Ha egy betegnek mást nem,
Csak egy korty vizet adsz,
Visszakapod azt majd holnap:
Az Igazság vizéből ihatsz!

Yunus EMRE

Magyarázzátok meg, mit jelentenek Yunus Emre szavai!

Vitassuk meg!

„Minden megengedett és jó cselekedet adománynak számít." (Bukhari, Adab 33; Muslim, Zakat 53)

„Három dolog követi a halottat a sírjáig: a rokonai, a vagyona és a cselekedetei. Az első kettő visszatér, de a harmadik vele marad. A rokonai és a vagyona visszatér a házába, de a cselekedetei vele maradnak." (Bukhari, Rikak 42; Muslim, Zuhd 5)

„Ne nézzetek le egyetlen jócselekedetet sem, még ha csak annyi is, hogy kedves arccal köszöntitek testvéreiteket." (Muslim, Birr, 144)

„Ha egy muszlim elültet egy fát, és annak a terméséből az emberek, állatok vagy madarak esznek, az egészen a Ítélet Napjáig adománynak számít attól, aki a fát ültette." (Muslim, Musakat, 10)

„Ha valaki a családja szükségleteire költ Allah megelégedéséért, az olyan tőle, mintha adományba adná.” (Bukhari, Iman, 42, Maghazi 12, Nafakat 1; Muslim, Zakat 49, lásd még: Nasai, Zakat 60)

„Jobb az a kéz, amelyik ad, mint az, amelyik elfogad. A segítséget azokkal kezd, akik rád vannak bízva. A legjobb adomány az, amit az ember a felesleges vagyonából ad. Aki nem kér semmit az emberektől, arról Allah gondoskodik, hogy ne szoruljon senkire. Aki elégedett, azt Allah gazdaggá teszi.” (Bukhari, Zakat, 18, Nafakat, 2; Muslim, Zakat 94-97, 106, 124)

„Az adakozás nem csökkenti az ember vagyonát. Ha egy szolga elnézi mások hibáit, Allah is el fogja nézni az ő hibáit. Aki alázatosan viselkedik Allah megelégedéséért, azt Allah felemeli.” (Muslim, Birr, 69)

Ezekből a hadíszokból kiindulva beszélgessetek az adakozás fontosságáról!

4 Zakát – istenszolgálat megosztás és segítségnyújtás által

A zakát a hidzsra második évében, Medinában lett kötelezővé téve. A Kegyes Korán számos ájája, amelynek jelentése így szól: „tartsátok meg az imát, és adjátok meg a zakátot” (Korán, 2:43, 110; 22:78; 24:56; 58:13; 73:2) bizonyítékul szolgál a zakát kötelező voltára.

Az Iszlám vallás szerint az adakozás erősíti a hitet, a zakát pedig az Iszlám egyik alapelve, oszlopa.

Az Iszlám szerint az ember minden tulajdonának a valódi birtokosa Allah. A vagyonunkat csak ideiglenesen, emánetként bízta ránk, ezért azt meg kell osztanunk másokkal is. Ezt számos ája egyértelműen kijelenti (pl. 24:33). A Korán az Allah iránti felelősség tudatában lévő, istenfélő hívők tulajdonságai között az adakozást is megemlíti (Korán, 2:2-3). A Kegyes Korán arra is kitér, hogy a jómódú muszlimok vagyonából joga van a nincsteleneknek is (Korán, 51:19, 70:24-25). Az, hogy a gazdagok adnak a szegényeknek a vagyonukból, az nem szívesség tőlük, hanem éppen hogy egy tartozás és kötelesség.

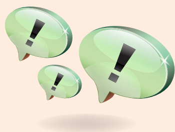
A zakát azt jelenti, hogy a gazdagnak számító muszlimoknak minden évben kötelességük a vagyonuk egy meghatározott részét a szegény muszlimoknak adni.

Az Iszlám nem hagyta az ember saját döntésére azt, hogy a rászorulóknak segítsen, hanem minden gazdag ember számára kötelezővé tette, hogy megfizesse a zakátot. Mert a zakát a szegények joga abból a vagyonból, amit Allah a gazdagoknak ajándékozott.

A zakátnak nagyon sok előnye van az evilági és a túlvilági élet szempontjából is. Ebben a

világban a biztonság, bőség, áldás és nyugalom, a Túlvilágon pedig a Paradicsom kertje.

Ez az ája a zakátot megfizetők jutalmáról szól: „Vegyél a vagyonukból adományt, hogy megtisztítsd és tisztává tedd őket általa, és fohászkodj értük! Bizony, a te fohászod megkönnyebbülés számukra. És Allah mindent hall, mindent tud." (Korán, 9:103), az alábbi pedig azok büntetéséről, akik nem adják meg a zakátot: „És azok, akik felhalmozzák az aranyat és ezüstöt, és nem költik Allah útján, adj hírt nekik egy fájdalmas büntetésről." (Korán, 9:34)

Vitassuk meg!

Beszéljétek meg, mit jelent az, hogy a zakát teszi áldottá a vagyont!

5 A zakáttal kapcsolatos alapfogalmak

Ahhoz, hogy a zakátot jobban megérthessük, ismernünk kell a vele kapcsolatos alapfogalmakat is. Az alábbiakban áttekintjük ezek közül a legfontosabbakat.

Niszab

Szótári jelentése szerint alap, alapvető, minimális mennyiség értelmekkel bír, vallásjogi értelemben pedig ezzel határozzuk meg azt a vagyonmennyiséget, ami a zakát, fitr, kurbán és hasonló istenszolgálatokat szükségessé teszi. A niszabot nevezhetnénk úgy is: az a legkisebb vagyon, amivel valaki már gazdagnak számít. Akinek az adósságain és az alapvető szükségletein felül ennyi vagyona van, az vallásjogi értelemben gazdagnak számít.

Azok, akik elérik a vallásjogi értelemben vett gazdagság határát, vagy, más szavakkal szólva, vallási értelemben nem szegények, vagyis a niszab mértékét elérő vagyonnal rendelkeznek, nem fogadhatnak el zakátot és szadakát. Az ebbe a kategóriába eső személyeknek, amennyiben a többi feltételnek is megfelelnek, az Áldozat Ünnepén áldozati állatot kell vágniuk, a Ramadán ünnepén pedig meg kell fizetniük a fitr adományt.

A vallásjogi értelemben vett gazdagság határát jelentő niszab mértékét Mohammed Próféta (s.a.w.) tudatta velünk. Ez a minimális összeg bizonyos értelemben bemutatja az akkori kor életszínvonalát és a gazdagságról alkotott alapfogalmát is. A niszab meghatározásában használt vagyontárgyak az akkori idők legelterjedtebb vagyontárgyai voltak. A niszabot ezekkel kapcsolatban állapították meg, és a megváltozott gazdasági körülmények között is ezekhez tartjuk magunkat.

Jegyezzük meg!

A niszab a zakát kötelességének megállapításában használt alapelv. Aki az adósságán és alapvető szükségletein felül ennyi vagyonnal vagy pénzzel rendelkezik, az vallásjogi értelemben gazdagnak számít, és ha ez a vagyon egy éve a birtokában van, akkor kötelezővé válik számára, hogy zakátot fizessen utána. Azok, akiknek nincs ennyi vagyonuk, vagy még nem telt el egy holdév azóta, hogy a vagyon a birtokukban van, nem fizetnek zakátot.

Havaidzs-i aszlije (Alapvető szükségletek)

A havaidzs-i aszlije kifejezés alapvető szükségleteket jelent. Vallásjogi kifejezésként a zakát, fitr és kurbán kötelezőségének megállapításakor figyelembe vett niszab kiszámításába bele nem vett, alapvető szükségletekhez, megélhetéshez szükséges kiadásokat jelenti.

Ezek a kiadások a következők: lakóház, hátasállat, az ember saját magának és a gondjaira bízottaknak egy évre elegendő étel és ruhanemű, a szükséges háztartási felszerelések, személyes használatban lévő könyvek, az egyes mesterségek művelőinek szerszámai, felszerelései, és az élethez szükséges többi dolog.

Az alapvető szükségletek a kortól, környezettől és feltételektől függően változhatnak. Például a nomád, vándorló életet folytató törzseknek a lakóház nem alapvető szükségletük, de a letelepedett népek számára nélkülözhetetlen. Ennek megfelelően az alapvető szükségletek meghatározásakor figyelembe kell venni az ember és a gondjaira bízottak életkörülményeit, a lakhatáshoz, evéshez, ruházkodáshoz, oktatáshoz elengedhetetlen dolgokat. Tehát a zakát, fitr vagy kurbán szükségességének megállapításakor az ezeken felüli vagyont kell számításba venni. Mert az alapvető szükségletek mennyiségét az a mennyiség jelenti, ami egy adott ember életfenntartásához szükséges.

6 Zakátköteles személyek

Azok a zakátköteles személyek, akik muszlimok, épelméjűek, már elérték a serdülőkort, és vallásjogi értelemben gazdagnak számítanak. Ennek alapján a zakátkötelesség feltételei a következők:

1. Muszlimnak lenni

2. Érett korba lépni

3. Épelméjűnek lenni

4. Adósságtól mentesnek lenni

A nem muszlimok, az érett korba még nem lépett gyermekek, a nem épelméjűek nem fizetnek zakátot. Akinek megvan a niszab mennyiségének megfelelő, vagy annál több vagyona, de ennek megfelelő adóssága is van, annak sem kell zakátot fizetnie.

7 Kik kaphatják a zakátot?

„Az adomány csak a szegényeké, és a szükséget látóké, és azoké, akik begyűjtik, és a szívek megnyerésére, és a rabszolgák felszabadítására, és azoknak, akik adósságban vannak, és Allah útján, és az utazóknak, – kötelességként Allahtól. És Allah mindent Tudó, Bölcs." (Korán, 9:60)

Azokat a csoportokat, akik részesedhetnek a zakátból, az alábbiak szerint sorolhatjuk fel:

• Szegények

• Nincstelenek

- Adósok
- Utazók
- Allah útján harcolók, vagy oktatási tevékenységben részt vevők
- Azok, akiknek a szívét az Iszlámra kell hangolni
- A zakátot begyűjtő hivatalnokok
- A rabszolgák, akiket fel kell szabadítani

Ha a szegényeknek adjuk a zakátunkat, a legjobb a következő fontossági sorrendet követni: testvérek, testvérek gyermekei, nagybácsik, nagynénik, az ő gyermekeik, egyéb rokonok, szomszédok, munkatársak, a saját lakhelyünkön élő szegények, más településen élő szegények. Ha valakinek a rokonságán belül vannak szegények, akkor jobb, ha nekik adja a zakátját.

A zakátot nem adhatjuk az édesanyánknak, édesapánknak, nagyszüleinknek, gyermekeinknek, unokáinknak, nem muszlimoknak és gazdagoknak. A nem muszlimoknak is adhatunk önkéntes adományt, szadakát, de a zakátból nem részesedhetnek.

„Azoknak a példája, akik Allah útján költik a vagyonukat, olyan, mint a gabonaszem, amely hét kalászt hajt, és minden kalászban száz szem van. És Allah sokszorosan jutalmazza meg azt, akit akar. És Allah mindent befoglal (kegyelmébe), és mindent tud.

Azok, akik Allah útján költik a vagyonukat, és amit költöttek, azt nem követik a nagylelkűségükre való emlékeztetéssel, vagy sértő szavakkal, azoknak meglesz a jutalmuk Uruknál. Nem fognak majd félni, és nem fognak szomorkodni.

A kedves szó és a megbocsátás jobb, mint az adakozás, amit bántás követ. És Allah Gazdag, Engedékeny (haladékot adó).

Ti, akik hisztek! Ne tegyétek az adományotokat hiábavalóvá azzal, hogy felemlegetitek a bőkezűségeteket, vagy bántással, mint az, aki azért költi a vagyonát, hogy az emberek lássák, és nem hisz Allahban és az Utolsó Napban. Mert ennek a példája olyan, mint a sima szikla, amit egy kevés por fed, aztán sűrű eső hull rá, és csupaszon hagyja. Nincs hatalmuk semmi felett, amit szereztek. És Allah nem vezeti a hitetlen népet." (Korán, 2:261-264)

Beszéljük meg!

Beszéljétek meg közösen a fenti ájákat!

8 Milyen vagyontárgyak után kell zakátot fizetni?

Annak, hogy bármiféle vagyontárgy után zakátot kelljen fizetni, az a feltétele, hogy az alapvető szükségleteken felül elérje a niszab mértékét, egy éve a tulajdonos birtokában legyen, és a tulajdonos valódi, jogi értelemben a birtokosa legyen. A mezőgazdasági terményeknek, állatoknak, árukészletnek abszolút értelemben véve sokasodniuk kell. Az arany, ezüst és pénz természeténél fogva értéknövekvőnek számít, mert ezeket bármikor vissza lehet forgatni a termelésbe, és hasznot hoznak.

Az alábbiakban ezeknek az alapelveknek a tükrében röviden ismertetjük a zakátköteles vagyontárgyakat.

A kereskedelmi árukészlet, arany, ezüst és pénz zakátja

Mindenféle kereskedelmi árukészlet, arany, ezüst és pénz egyaránt zakátköteles. Akinek ilyen vagyontárgyai vannak, annak ezek értékét össze kell adnia, és az együttes értékük után kell a zakátot megfizetnie.

Arany és ezüst

Ahogy már említettük, az arany niszabja 80,18 gramm. Az ezüst niszabja 561 gramm. Az Iszlám első éveiben ezek értéke megegyezett egymással. Azonban napjainkra az ezüst az aranyhoz képest rengeteget vesztett értékéből. Ezért napjainkban, ha a pénz vagy kereskedelmi árukészlet niszabjáról van szó, mindig az arany értékét vesszük alapul. Azonban ha valakinek a niszab mennyiségét elérő ezüstje van, annak e szerint az értékhatár szerint kell zakátot fizetnie.

Pénz

A pénz akkor válik zakátkötelessé, ha eléri az arany niszabjának értékét. Ha valakinek a pénze nem éri el a niszab mennyiségét, akkor se feledkezzen el arról, hogy ehhez a birtokában lévő arany, ezüst és kereskedelmi árukészlet értékét is hozzá kell számítania, és együttes értékük után kell zakátot fizetnie.

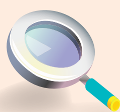
Ha egy cég tulajdonában ingóságok, adható-vehető kereskedelmi árukészlet van, ezek értéke után zakátot kell fizetni. Egy cég részvényeseinek, ha az a cég kereskedelmi tevékenységet végez, a birtokukban lévő részvények után zakátot kell fizetniük. Ha a cég ipari vagy szolgáltatási tevékenységet végez, és a tevékenységéhez gépek, berendezések és járművek szükségesek, akkor nem a részvények értéke, hanem az éves bevétel után kell zakátot fizetni.

Az állatok után fizetendő zakát

Zakátot a következő állatok után kell fizetni: juh, kecske, szarvasmarha, bivaly, teve és ló. A tejükért vagy gyapjukért tartott, az év legalább felében legelőn lévő juhok, kecskék, szarvasmarhák, bivalyok és tevék akkor válnak zakátkötelessé, ha a számuk a niszab mértékében megszabott határt eléri.

Mezőgazdasági termények zakátja

Ha a földet eső vagy forrás öntözi, akkor a termények 10%-át, ha emberi, állati vagy gépi erővel kell öntözni, akkor a termények 5%-át kell zakátba adni.

Kutassunk – tanuljunk!

Nézzetek utána, hogy milyen módon lehet a zakátot kifizetni!

Milyen haszna van a zakát fizetésének az ember szempontjából?

„Vegyél a vagyonukból adományt, hogy megtisztítsd és tisztává tedd őket általa, és fohászkodj értük! Bizony, a te fohászod megkönnyebbülés számukra. És Allah mindent hall, mindent tud.” (Korán, 9:103)

Ez az ája azt említi, hogy a zakát megtisztítja a hívőket, amit mind egyéni, mind pedig társadalmi szempontból is értelmezhetünk. Mert a zakát megtisztítja az ember lelkét a zsugoriságtól, kicsinyességtől, önzéstől, mások vagyonának kívánásától, az irigységtől és hasonló spirituális betegségektől. Így a társadalom is megmenekül az ilyen rossz tulajdonságokkal rendelkező emberektől. Hiszen az ilyen rossz tulajdonságok miatt kezdődik el az ellenségeskedés, mások jogainak megsértése és hasonló társadalmi problémák.

A Kegyes Korán számos helyen együtt említi a zakátot az imával, ami szintén azt mutatja, hogy a zakátnak milyen kiemelkedő szerepe van az egyén spirituális fejlődése szempontjából. Mert az ima megtartása erősíti az Allahhoz való közelséget és az erkölcsöt, a zakát megfizetése pedig segít megmenekülni a vagyon szeretetéből fakadó gyengeségektől, és segít magunkévá tenni a segítőkészség és megosztás tulajdonságait.

Az Iszlám szempontjából az a vagyon, amelyre a zakátot nem fizették meg, tisztátalan. A vagyont semmi más nem tisztíthatja meg, csak az, ha a zakátot megfizetik utána. Így a zakátot megfizető muszlim lelkében kétszeres boldogság születik: vagyonát is megtisztította a spirituális tisztátalanságtól, és a saját lelkét is megtisztítja.

A zakát segítségével az ember megmenekül attól, hogy saját vagyonának rabja legyen. Ha valakin túlzottan eluralkodik a vagyon iránti vágyakozás, az már nem törődik azzal, hogy vagyonát törvényes vagy törvénytelen eszközökkel gyarapítja. Nem ad senkinek a megszerzett vagyonából, senkin nem segít vele. A zakát az ilyen áldatlan állapottól is megmenti az embert.

A zakátot megadó ember boldog és elégedett, mert teljesítette Allah parancsát, mert boldoggá tette a szegényeket, és mert tudja, hogy jó ügyre költötte a pénzét. Az pedig, hogy az általa boldoggá tett szegények fohászait is kiérdemli, és látja az ő boldogságukat is, egy muszlim ember számára még nagyobb öröm és jutalom forrása.

A zakát fizetésekor a hívő ember még egy hatalmas boldogságot átél: ez pedig az a boldogság, hogy hálát adott Allahnak a Tőle kapott kegyekért. Mert minden kegyért az annak megfelelő módon kell hálát adnunk. Az Allahtól kapott vagyonért való hála azt jelenti, hogy megosztjuk azt a szegényekkel. A zakátot megadó muszlim átéli azt a boldogságot és elégedettséget is, ami abból származik, hogy megfelelően adott hálát a Mindenható Allahnak.

Emellett a zakát a szegényeket is kedvező módon befolyásolja. Mivel részesednek a gazdagok vagyonából, nem lesznek rossz érzéseik irántuk, nem lesznek féltékenyek vagy irigyek rájuk.

10 Milyen haszna van a zakát fizetésének a társadalom szempontjából?

Az egészséges társadalmi élet szempontjából a tudatos megosztás rendkívül fontos. A megosztást elhanyagoló társadalmat hatalmába keríti az önzés. Az önzés hatalmába került emberek között pedig elkerülhetetlenül kitör az ellenségeskedés és harc. Ez az állapot tönkreteszi a társadalom békéjét. Bármennyire próbálják is törvényi úton visszaszorítani az ellenségeskedést és az összecsapásokat, azok valamilyen módon mindenképpen utat találnak maguknak, és felszínre törnek. Ezért a társadalom szempontjából a zakát legfontosabb funkciója az, hogy az önzés helyett a megosztást és segítőkészséget terjessze az emberek között, és így megelőzze a társadalmon belüli esetleges ellentéteket.

A zakát előnyeiben részesülő társadalomban a bőkezűség, nagylelkűség válik elterjedtté. A segítőkészség érzését gyújtja meg az emberek szívében. Csökkenti az anyagi és vagyoni ellentéteket. Biztonságos környezetet hoz létre. Az emberek szeretik és tisztelik egymást, és így a társadalomban meghonosodik a nyugalom és elégedettség.

Az ilyen kölcsönös segítőkészség és törődés örömben és bánatban egyaránt egyesíti a társadalom tagjait, és az egység érzését hozza létre közöttük. Ilyen módon a zakát kedvesség és irgalmasság kötelékeit hozza létre a gazdagok a szegények között, és a szeretet és tisztelet hídjait építi ki közöttük.

11 Az öröm megosztása

„Ha az örömöt megosztjuk, több lesz belőle, ha a bánatot, kevesebb", mondja a közmondás, ami pontosan írja le a valóságot. Ezt a társadalomban tapasztalható igazságot az Iszlám is elfogadja és tanácsolja. Az, hogy az emberek megosztják egymással örömüket és bánatukat, a muszlim ember más muszlimok feletti jogainak egyike. Ezek közé a jogok közé tartozik a meghívás elfogadása, a betegek meglátogatása, a temetésen való részvétel és a részvétnyilvánítás – ezek mind a hadíszokban is megparancsolt megosztások közé tartoznak. Ezek egy része az örömben, más része a bánatban való osztozást jelenti. Maga Mohammed Próféta (s.a.w.) is mindig osztozott a környezetében élők örömében és bánatában.

Ünnepek

Az ünnep alkalmából megparancsoltatott az áldozati állat vágása is. Ez is azt mutatja, hogy milyen nagy fontosságot tulajdonít az Iszlám annak, hogy örömünket és boldogságunkat megosszuk másokkal, és hogy mindenki osztozhasson benne.

Az ünnepek az öröm és boldogság napjai a hívők számára. Akik Ramadánban böjtölnek, vagy az Áldozat Ünnepén áldozati állatot vágnak, Allah parancsát teljesítik, és Allah megelégedéséért hoznak valamilyen áldozatot, és az ünnep alkalmával megélik annak örömét és elégedettségét, hogy az Allah által kijelölt úton járnak.

Az ünnepeken a hívők a többi hívővel közösen ünnepelnek. Akik távol vannak tőlük, azokról is megemlékeznek, és telefonon vagy képeslappal köszöntik őket. Meglátogatják szüleiket, rokonaikat, felvidítják őket. Az ellenségek megbékülnek egymással. Kölcsönösen megajándékozzák egymást, ezzel is megosztva örömüket, boldogságukat. Ilyen módon csodálatos együttlét alakul ki a társadalmon belül.

Az áldott éjszakák (Kandil)

A Kegyes Korán kiemelkedő rangot adott az Elrendelés Éjszakájának azzal, hogy ezer hónapnál is jobbnak nevezte. Hiszen az Elrendelés Éjszakája az az éjszaka, amelyen a Korán kinyilatkoztatása megkezdődött. Ezen kívül Mohammed Próféta (s.a.w.) születésének éjszakája, az Iszra és Mirádzs csodájának éjszakája, a Ramadán első napját 15 nappal megelőző Berat éjszaka, és az áldott három hónap egyikének, Redzseb hónapnak az első péntek éjszakája is különleges, áldott éjszaka, amelyeket „kandil" éjszakáknak is nevezünk.

Ezek a különleges éjszakák megerősítik a muszlimok egységét, a közöttük lévő testvériséget, és az öröm és boldogság forrásai azáltal, hogy olyan időszakokat jelentenek, amikor különösen közel van a hívőkhöz a Mindenható Allah megbocsájtása és áldása. Ezért a kandil éjszakák olyan különleges alkalmak, amikor a muszlimok

megoszthatják egymással örömüket és boldogságukat.

A hívők számára ezek az éjszakák olyan időszakok, amikor elszámolásra hívhatják saját magukat. A múltjukkal elszámolva felkészülhetnek a jövőre.

A kandil éjszakák által elért lelki nyugalomban emlékezetükbe idézhetik Teremtőjük, saját családjuk, gyermekeik, népük és az egész emberiség iránti felelősségeiket és feladataikat.

A kandil éjszakák áldásával elfordulhatnak a helytelen viselkedéstől és a negatív érzelmektől.

Mindenki, aki a kezeit és szívét felemeli, részesedhet ezeknek az áldott, különleges időszakoknak az áldásából.

A legfontosabbal, az Elrendelés Éjszakájával kezdve, további négy ilyen éjszaka van az év során: Miradzs, Berat, Mevlid és Regaib.

Kutassunk – tanuljunk!

Nézzetek utána, hogy mikor vannak a Kandil éjszakák, és hogy milyen istenszolgálatot ajánlott ilyenkor végezni! Kutatásotok eredményeit osszátok meg a többiekkel is!

Péntek

A pénteki nap rendkívül fontos a muszlimok együttléte és egysége szempontjából. Ez az áldott nap egy olyan ünnepnap, amely minden héten ismétlődik. A pénteki imát nem lehet egyedül elvégezni, csak közösségben. Ez azt jelenti, hogy minden településen, környéken a helyi lakosok hetente legalább egyszer találkoznak egymással. Az, hogy a pénteki ima az egyik legerősebb szunna, és hogy milyen súlyosan elítélendő az, aki ezt elhagyja, szintén azt tükrözi, hogy mekkora fontosságot tulajdonít az Iszlám ennek. Olyannyira, hogy azoknak, akik valamilyen ok miatt nem tudnak elmenni a pénteki imára, vagy az nem kötelező nekik, nem megengedett vásárolniuk, amíg a pénteki ima tart. Ilyenkor vásárolni, vagy bármilyen adásvételt folytatni tilos. Ez is azt mutatja, hogy mennyire fontos a pénteki imán részt venni.

„Aki pénteken guszlt végez, és amennyire tőle telik, megtisztítja magát, megmossa a haját, szakállát, jó illatú parfümöt használ, és elmegy a mecsetbe, ott pedig nem tolakszik be két egymás mellett ülő ember közé, aztán elvégzi az imát, ahogy Allah parancsolja, aztán szó nélkül végighallgatja az imámot, annak Allah megbocsátja az előző péntektől a mostani péntekig elkövetett bűneit.” (Bukhari, Jumah, 6, 19)

„Minden pénteki nap során van egy időszak, amikor, ha egy muszlim Allahhoz fohászkodik valamiért, Allah biztosan megadja azt neki.” (Bukhari, Jumah,37, Talaq 24, Daawat 61; Muszlim, Musafirin 166, 167; Jumah 13-15)

A pénteki ima fontos alkalom, amikor az adott településen lévő emberek az elszigeteltség helyett közeledhetnek egymáshoz, megismerik egymás helyzetét, segítenek megoldást találni egymás problémáira, megoszthatják egymással örömüket és bánatukat.

A pénteki imával kapcsolatos hadísz: „Minden felnőttnek guszlt kell végeznie pénteken" (Bukhari, Adhan 161, Jumah 2, 3, 12; Muslim, Jumah 5, 7; Abu Dawud, Taharah 127; Nasai Jumah 2, 6, 8, 11; Ibn Majah, Ikamah, 80) is azt a fontos alapelvet hangsúlyozza, hogy a közösségbe menő ember olyan állapotban menjen, hogy ne okozzon kényelmetlenséget a közösség többi tagjának. Azt a fontos üzenetet adja át nekünk, hogy mindig tisztelettel kell viselkednünk a közösség többi tagja iránt.

Ramadán hónapja

A Ramadán hónapja a muszlim közösségben a kölcsönös segítségnyújtás legmagasabb fokát jeleníti meg. Az Iszlám világban a Ramadán a közös szahurok, iftárok, teravih imák, emellett egyéb társadalmi és kulturális programok hónapja.

A Ramadán különleges örömöt és lelkesedést hoz a muszlimok életébe. A Ramadánt, amit a muszlim világban évek óta számtalan kulturális program gazdagít, a hívők különleges vágyakozással várják, és nagy örömmel fogadják.

A muszlimok számára a Ramadán kiemelkedő alkalom a segítségnyújtásra, és a megosztás, egymáshoz fordulás lelkesedésével tölti meg a társadalmat. A kötelező adományok, a zakát és a fitr mellet a muszlimok önkéntes adományai is különleges lendületet nyernek ilyenkor. Az emberek tesznek azért, hogy mindenki közösen élhesse meg a Ramadán örömét, és a társadalom törekvése arra irányul, hogy mindenki részesedhessen ebből az örömből. Ez a hozzáállás Ramadánban az egész társadalmat átfogó, örömteli atmoszférát hoz létre.

További példák az öröm megosztására

A muszlimok azzal is megosztják örömteli pillanataikat testvéreikkel, hogy meghívják egymást vendégségbe, esküvőn vesznek részt, ha valakivel valami jó történik, gratulálnak hozzá. Elegendő, ha megnézzük a vallási kézikönyvek vonatkozó fejezeteit, és megérthetjük, mennyire fontos, hogy egy muszlim ember megossza örömét a környezetében lévőkkel, szomszédaival, ismerőseivel, barátaival. Ennek az alapelvnek megfelelően, például ha valaki önkéntes böjtöt böjtöl, és meghívják egy étkezésre, ha attól tart, hogy ha nem enne, megbántaná a házigazdát, akkor megengedett neki, hogy a böjtjét idő előtt megtörje, és egy másik napon pótolja be. Mohammed Próféta (s.a.w.) azt mondta, hogy egy muszlim joga a másik muszlim felett, hogy a meghívását elfogadják. Ez, és az ehhez hasonló hadíszok is azt bizonyítják, hogy mennyire fontos az Iszlámban az öröm megosztása másokkal.

12 A szomorúság megosztása

Az emberi életben boldog és szomorú pillanatok, események váltják egymást. Előfordul, hogy nehézségekkel, szomorúsággal kerülünk szembe. Az is megesik, hogy a szomorúság, bánat nagyon súlyos teherként nehezedik az emberre. Elveszítünk valakit, aki nagyon közel állt hozzánk, súlyos betegséget kapunk, elveszítjük a vagyonunkat, és még számos hasonló nehézség sújthat. Ezekben az állapotokban mindenkinek szüksége van másokra, akik mellette állnak és támogatják. Ha a környezetükben élők, a házastárs, barátok, szomszédok ezt megteszik, az ember sokkal hamarabb át tud lendülni a csapás okozta sokkon. Az Iszlám ebben a témában is a testvériség nagyon szép példáját állítja elénk. A továbbiakban áttekintjük az Iszlám néhány alapelvét ezzel kapcsolatban.

A beteglátogatás

A környezetünkben élő emberek problémáiról tájékozódni, a gyengéket és rászorulókat segíteni, a meghívók meghívását elfogadni és a temetéseken részt venni vallási kötelességünk. Emellett a beteglátogatás fontos emberi kötelességünk is. Az Iszlám szerint ez az emberi kötelesség egyben vallási kötelesség is. Az Iszlám vallás különösen hangsúlyozza ennek az emberi kötelességnek a fontosságát.

„Látogassátok a betegeket, etessétek az éhezőket, szabadítsátok fel a foglyokat!" (Bukhari, Jihad 1; Atimah 1, Nikah 71, Mardah 4)

Mohammed Próféta (s.a.w.) is különösen hangsúlyozta a beteglátogatás fontosságát: „Egy muszlimnak öt joga van egy másik muszlim felett: fogadni a köszönését, meglátogatni, ha beteg, elvégezni a temetése körüli teendőket, elfogadni a meghívását, és ha tüsszentéskor azt mondja, hogy Elhamdulillah, azt mondani rá, hogy Jerhamukallah." (Bukhari, Janaiz 2; Muslim Selam 4. Lásd még: Ibn Majah, Janaiz)

Egyes beszámolókban ez a hadísz 6 jogot említ. Ebből is láthatjuk, hogy a hadísz csak a muszlimok jogainak egy részét emeli ki, vagyis nem csak ennyiből állnak a muszlimok jogai.

Mohammed Próféta (s.a.w.) a rokonait és a környezetében élőket is meglátogatta, ha betegek voltak, és fohászkodott a gyógyulásukért. Számtalan példát láthatunk erre. Aisa (r.a.) elmondta, hogy ha egy családtagja megbetegedett, megsimította a jobb kezével, és így fohászkodott érte:

„Minden ember Ura, Allah! Mulaszd el a betegségét, és adj neki gyógyulást. Egyedül Te vagy az, Aki gyógyulást adhat. Nincs más orvosság, csak a Te orvosságod. Gyógyítsd meg ezt az embert úgy, hogy semmi betegség ne maradjon benne!"

Az Iszlám szerint vallási kötelességünk az, hogy a betegeket kilétüktől függetlenül

meglátogassuk, az éhezőket, akár emberek, akár állatok, etessük, a hontalanokat befogadjuk, az ellenség fogságába esett foglyokat próbáljuk kiszabadítani. Mohammed Próféta (s.a.w.) mindig a legnagyobb szeretetteljességet és kedvességet mutatta a közösség rászoruló tagjai iránt, és ezt tanácsolta közösségének is.

Ha meglátogatjuk a beteget, a látogatásunk legyen rövid, hogy ne zavarjuk őt. Próbáljuk felvidítani, erőt önteni belé. Az is a beteglátogatás illeméhez tartozik, hogy fohászkodjunk a jobbulásáért, és kérjük meg, hogy ő is fohászkodjék értünk.

A nehéz helyzetbe kerültek segítése

Az Iszlám szerint rendkívül fontos, hogy segítő kezet nyújtsunk a nehéz helyzetbe került, rászoruló embereknek. A nehézség mértékétől függően ez a segítség lehet erény, és lehet kötelesség is. Attól kezdve, hogy a jutalom reményében cselekszünk, azért, hogy jobb emberekké, jobb muszlimokká váljunk, a helyzettől függően akár kötelező cselekedetté is válhat. Azonban ekkor sem veszít semmit jutalmából és dicséretes voltából. Például akkor kötelező a segítség, ha valakinek az élete múlik rajta, vagy segítség híján jóvátehetetlen károsodás érné. Ilyen helyzetben azoknak, akik olyan helyzetben vannak, hogy képesek segíteni, közösségi kötelességük (fard-i kifaje) az, hogy segítsenek. Nem számít, hogy milyen vallású, milyen nemzetiségű az, aki segítségre szorul, ha a társadalom tagjai közül senki nem segít rajta, az egész társadalom vallási értelemben felelőssé válik.

A muszlimok közötti testvériség megkívánja, hogy igyekezzünk a nehézségben lévőknek, rászorulóknak segíteni. A hívő egyik legfontosabb tulajdonsága a segítőkészség. Akik nem igyekeznek enyhíteni a környezetükben élők problémáit, azok mit sem tudnak az Iszlámról. Mohammed Próféta (s.a.w.) azt mondta:

„Muszlim a muszlimnak testvére. Nem árthat neki és nem hagyhatja magára. Aki betölti egy muszlim testvére szükségleteit, azon Allah is segíteni fog. Ha valaki megszabadít a szükségből egy muszlimot, azt Allah is megszabadítja a szükségből az Ítélet Napján. Ha valaki elfedi egy testvérének hibáját, Allah is elfedi majd az ő hibáját a Feltámadás Napján." (Tecridi Sarih: 7/360; Riyadh us-Saliheen: 1/284)

Az Iszlám vallás jellemzőinek egyike, hogy különleges fontosságot tulajdonít a közösségi életnek. Az ilyen társadalom tagjai lassanként megváltoznak: már nem egy csoportot alkotó egyének, hanem olyanok, mintha egyetlen test részei lennének (Bukhari, Adab27)

Az ilyen társadalmat alkotó egyének mindannyian egymás testvérei (Korán, 49:10).

A Prófétánk (s.a.w.) szavaival élve, a muszlim társadalom olyan, mint egy épület, amelynek minden része támogatja a többit. (Tecridi Sarih: 12/134)

Egy ilyen társadalomban senki nem marad segítség nélkül, aki segítségre szorul. Például ha valakinek adóssága van, és nehéz helyzetbe kerül, a Kegyes Korán egy ájája is azt

tanácsolja, hogy haladékot kell adni neki: „Ha az adós nehézségben van, akkor adjatok neki időt, amíg könnyebb helyzetben lesz, és ha elengeditek adományként, jobb az nektek, bárcsak tudnátok." (2:280)

Az anyagi segítség mellett a szükséghelyzetben, nehézségben lévőknek gyakorlati módon is segíteni kell. Az ilyen módon tett gyakorlati segítség vallási szempontból adománynak minősül. A Prófétánk (s.a.w.) egy hadíszban így fogalmazta meg az ilyen segítség értékét:

„Aki a kiszolgáltatottak, magányosak segítségére siet, az olyannak számít neki, mintha a küzdelembe sietne Allah útján." (Riyadh us-Saliheen: 1/310)

„Nem érhetitek el a jóság legmagasabb fokát, amíg nem adakoztok abból, amit szerettek. És bármit is adakoztok, bizony, Allah tud róla." (3:92)

Az Iszlámban az anyagi segítség egyik nagyon fontos fajtája a karz-i haszen. Ez azt jelenti, hogy kölcsönt adunk azoknak, akik szorult helyzetben vannak. Ez a fajta önzetlen segítség az Allah által egyik legtöbbre értékelt cselekedet.

A temetés és a részvétnyilvánítás

„Mondd: „Bizony, a halál, ami elől menekültök, biztosan el fog érni benneteket. Akkor visszaküldettek a láthatatlan és a megnyilvánult Tudójához, és Ő tájékoztatni fog benneteket arról, amit cselekedtetek." (Korán, 62:8)

Vallásunk az elhunyttal kapcsolatban betegségének első pillanatától sírba helyezésének pillanatáig felelősséget ró a környezetében élő muszlimokra.

A holttest megmosása, lepelbe csavarása, sírjának megásása, a halott kivitele a temetőbe, elföldelése és a felette mondott temetési ima farz-i kifáje a környezetében élő muszlimoknak. Ha ezt a kötelességet a muszlimok egy része elvégzi, a közösség minden tagja mentesül a felelősség alól. Ha azonban senki nem végzi el, a közösség minden egyes tagja felelősségre lesz vonva miatta.

Fontos emberi kötelességünk, hogy testvérünket elhunyta után se hagyjuk magára, és testét elkísérjük a sírjához. Az Iszlám különösen hangsúlyozza ennek fontosságát.

Kutassunk – tanuljunk!

Milyen vallási feladatok merülnek fel attól kezdve, hogy valaki megbetegszik, odáig, hogy eltemetik, és ezek után? Kutassatok ebben a témában!

Musztahab az elhunyt családjának részvétet nyilvánítani, türelemért fohászkodni számukra, és Allah megbocsájtását kérni az elhunytnak. Részvétet az elhunyt elföldelése

után kell nyilvánítani. A Prófétánk (s.a.w.) azt mondta: „Aki részvétét nyilvánítja annak, akit csapás sújtott, annak ugyanannyi jutalom jár, mint a csapást türelemmel viselőnek." (Ibn Majah, Janaiz, 56; Tirmidhi, Janaiz, 71)

Musztahab ételt vinni az elhunyt rokonainak és szomszédainak. Amikor Dzsafar (r.a.) mártírhalált halt, a Prófétánk (s.a.w.) azt mondta a társainak: „Készítsetek ételt Dzsafar családjának! Bizony, súlyos dolog érte őket." (Abu Dawud, Janaiz, 30) Az elhunyt házában ételt, édességeket készíteni, hogy azzal kínálják a többieket, mekruh. Hiszen másokat megvendégelni a boldogság, örömteli pillanatok idején szokás.

Mindezzel a viselkedéssel osztozhatunk a közel álló szeretteiket elvesztettek bánatában, fájdalmában. Az Iszlám vallás szerint ez az emberi viselkedés egyben vallási kötelességünk is.

Magyarázzuk meg!

„Három dolog követi a halottat a sírjáig: a rokonai, a vagyona és a cselekedetei. Az első kettő visszatér, de a harmadik vele marad. A rokonai és a vagyona visszatér a házába, de a cselekedetei vele maradnak." (Bukhari, Rikak 42; Muslim, Zuhd 5)

„Ha egy szolgát csapás sújt, és ő így fohászkodik: „Allahé vagyunk, és Hozzá térünk vissza, uram, add meg az engem sújtó csapás jutalmát, és adj nekem ennél jobbat!", a Mindenható Allah megmenti őt a nehézségből, és jobbat ad neki annál, mint amit elveszített." (Muslim, Janaiz, 4)

Magyarázzuk meg!

Magyarázzátok el, hogy szerintetek mint mondanak a fenti hadíszok a szomorúságban való osztozásról! Osszátok meg gondolataitokat egymással!

A sírok látogatása, és megemlékezés az elhunytakról

A sírok látogatása megengedett dolog, amennyiben nem teszünk semmit, ami az Iszlám alapelveivel ellentétes.

A látogatáskor nem szabad a sírokra rálépni, beszennyezni azokat vagy környezetüket, a sírokra ülni vagy támaszkodni, mellettük vagy köztük aludni. Mindez mekruh. Az is mekruh, hogy a temetőben élő növényeket bármilyen módon károsítsuk. Ezek mind azt jelentenék, hogy nem tiszteljük az elhunytak jogait.

A sírok látogatásának többféle haszna is van. Segít abban, hogy az ember ne feledkezzen el a halálról és a Túlvilágról, és hogy az evilági dolgok csábításának ne engedjen, és ne sértse meg mások jogait. Ha megemlékezünk azokról a jó emberekről, akik már meghaltak, mi is jóságot és jótetteket tanulhatunk tőlük. Ha a rosszak rossztetteit felidézzük, segíthet, hogy mi magunk távol maradjunk a rossztól. Mindezen hasznos hatások miatt

az Iszlámban a sírok látogatása musztahab, vagyis dicséretes, javasolt dolog. Hiszen a sírok látogatása a Túlvilágra emlékezteti a hívőt.

Anélkül, hogy rálépnénk vagy ráülnénk a sírokra, egy kis időre megállhatunk vagy leülhetünk mellettük, és ilyenkor tanácsos fohászkodnunk azokért is, akik már meghaltak, és ott nyugszanak a temetőben, és azokért is, akik még életben vannak. Ilyen módon a sírban nyugvó muszlim a látogatóba jövő muszlim testvére segítségével nem lesz magányos, és egy kis örömben részesülhet.

További példák a szomorúságban való osztozásra

Az ember élete során sokféle nehézséggel találkozhat. Előfordulhat, hogy baleset éri, és fogyatékkal kell leélnie életét. Vagy egy rokona kerül hasonló helyzetbe. Az is megesik, hogy anyagi téren éri olyan veszteség, ami a továbbiakban megnehezíti, hogy fenntartsa magát. Akár teljesen elveszítheti az egész vagyonát is. Mindezek a próbatételek, megpróbáltatások olyan nehézségek, amelyek bármelyik ember életében felmerülhetnek.

„És bizony, próbára teszünk benneteket valamennyi félelemmel, éhséggel, a vagyonotok, életetek és gyümölcseitek fogyatkozásával, de mondj jó hírt a türelmeseknek. Akik, ha szerencsétlenség sújtja őket, azt mondják: „Bizony, Allahé vagyunk, és Hozzá térünk vissza." Ők azok, akiken áldás van Uruktól, és kegyelem. És ők a vezetettek." (Korán, 2:155-157)

Ezek a helyzetek nagyon nehezek is lehetnek az ember számára. Ezért az ilyen helyzetekben nagy szüksége van rokonai, barátai támogatására. Ilyen időkben az ember megkönnyebbül, szomorúsága enyhül, ha mások is osztozni próbálnak bánatában. Megérti, hogy nincs egyedül. Vigasztalást talál ebben, és könnyebben túljut a szívét elöntő szomorúságon.

Egy muszlim ember érzéseihez hozzá tartozik az is, hogy szeretné enyhíteni a környezetében élők bánatát és nehézségeit. Bármilyen vallást vagy ideológiát kövessenek is a környezetünkben élő emberek, vallási és emberi kötelességünk, hogy osztozzunk bánatukban és nehézségeikben, és igyekezzük könnyíteni ezeken.

13 Segítő szervezetek a török és Iszlám hagyományban

A Kegyes Korán és a szunna segítséget és támogatást hangsúlyozó parancsai mellett különösen az Iszlámot elsőként felvevő generáció, Allah Küldötte (s.a.w.) társai állítottak elénk legendás példákat, a kölcsönös segítséget, szolidaritást tanácsolva a muszlimoknak és erre lelkesítve őket. Közmondássá vált a muszlimok között az az igazság, hogy aki

jóllakottan fekszik le, miközben a szomszédja éhezik, az nem igazi hívő.

Allah Küldötte (s.a.w.) társai, az első muszlimok a legszebb példát állították fel ebben a tekintetben is. Kétségtelenül a legszebb példa a Prófétával (s.a.w.) Medinába érkező muhadzsirek és a medinai anszárok között kötött testvériség. Ennek keretében a medinai muszlimok, az anszárok minden vagyonukat, tulajdonukat megosztották a muhadzsirekkel, akik minden földi vagyonukat hátrahagyva menekültek el Mekkából.

„Senki nem igazi hívő, amíg azt nem kívánja muszlim testvérének, amit saját magának kíván." (Bukhari, Iman 6)

Ezen alapelvek és gyakorlatok keretében a muszlimok között a megosztás és segítségnyújtás hagyománnyá vált. Ez a hagyomány segített a muszlim világban évszázadokon át működő szervezetek létrehozásában.

Ezek közül első helyen az alapítványok állnak. A muszlimok első generációitól kezdve, és az ezek alapelveit mintául választó törökök segítségével kiterjesztett és kiszélesített szervezetek a századok során fenntartották ezt a csodálatos hagyományt.

A török muszlim hagyományban a megosztás, segítségnyújtás tudatosságát elmélyítő alapítványok nagyon fontos szerepet töltenek be.

A Kegyes Korán nagyon hangsúlyosan parancsolja meg, hogy versengjünk a jóságban és a jótettekben, adakozzunk Allah útján, és segítsük a társadalom magányos, szegény és gyenge tagjait. Számos ája és hadísz hangsúlyozza, hogy az ilyesfajta költés a legjobb, legmaradandóbb befektetés. A Kegyes Korán azt mondja erről: „Nem érhetitek el a jóság legmagasabb fokát, amíg nem adakoztok abból, amit szerettek." (Korán, 3:92)

Más áják pedig azt parancsolják, hogy versengjünk egymással a jótettekben (Korán, 2:148, 5:48, 23:61).

„Közöttük van olyan, aki élen jár a jótettekben, Allah engedelmével. Ez a nagy kegy." (Korán, 35:32). Ez az ája is azt adja tudtunkra, hogy micsoda kegy és ajándék az, ha valaki élen jár a jóra való versengésben.

Ahogy Allah Küldötte (s.a.w.) saját maga, úgy a társai is számos alapítványt hoztak létre vagyonukat adományozva Medinában. Olyannyira, hogy a muszlimok között elterjedtté vált a mondás: „Az a legjobb az emberek között, aki a leghasznosabb az embereknek. Az a legjobb vagyon, amit Allah útján költenek el. És abból, amit Allah útján költenek, az a legjobb, ami azokhoz ér el, akik a legnagyobb szükségben vannak."

Az Iszlám által használt fogalom, a szadaka-i dzsárije, olyan adományt jelent, ami folyamatosan jutalmat hoz annak, aki adta. Egy hadísz így említi ezt a folyamatos adományt:

„Ha Ádám fia meghal, lezárul a cselekedeteinek feljegyzése, kivéve három esetben: aki folyamatos adományt adott, aki olyan tudást hagyott hátra, amiből az embereknek haszna származik, és aki felnevelt egy jóravaló gyermeket, aki fohászkodik érte." (Muslim, Vasiyah, 14; Abu Dawud, Vesayah, 14; Tirmidhi, Ahkam, 36)

Kétségtelen, hogy a hadíszban említett folyamatos adomány körébe az alapítvány is beletartozik. Így hát a folyamatos adomány lehet egy út, híd, kút, mecset vagy közkonyha, kórház, iskola építése vagy ahhoz való hozzájárulás is. Ameddig az emberek használják ezeket, addig azok, akik építették, építtették, lehetővé tették az építését vagy hozzájárultak, akár élnek, akár meghaltak már, folyamatosan jutalmat kapnak érte.

A múltban a muszlim törökök által létrehozott alapítványok segítő kezet nyújtottak mindenkinek, akinek szüksége volt rá. Voltak alapítványok, amelyek a házasodni készülő szegény lányok kelengyéjét biztosították. Mások az kiöregedett, ezért dolgozni képtelen teherhordó állatokról gondoskodtak, az utazók elszállásolására alkalmas helyeket hoztak létre, mecseteket építettek, vagy akár a vándormadarak vándorlási útvonalán biztosítottak pihenőket. Az alapítványok a társadalmi élet minden területén fontos szerepet töltöttek be.

A fejezet összefoglalása

Az ember teremtésétől fogva rendelkezik a segítségnyújtásra, megosztásra való hajlandósággal. A zakát a felszínre hozza az embernek ezt a teremtésétől fogva meglévő hajlandóságát, mozgósítja és fejleszti azt. A zakát megakadályozza az önzést, és az adakozás, anyagi segítség, vagyis az infak tudatosságát hozza létre.

A muszlimok egyik legfontosabb tulajdonsága, hogy megosztják a rászorulókkal az Allahtól kapott kegyeket. Ez a Kegyes Koránban egyik leggyakrabban hangsúlyozott téma is. A szadaka gyakorlatba is átülteti a megosztással kapcsolatos tudatosságot. Szélesebb értelemben véve szadakának számít minden jótett. Ebben az értelemben a Kegyes Korán a zakátot is szadakának nevezi.

Azoknak kell zakátot fizetniük, akik vallási értelemben véve gazdagnak számítanak. A niszab vallásilag kijelölt mérték. Akinek az alapvető szükségletein és adósságán kívül ennyi vagyona van, az vallási értelemben véve gazdagnak számít. A niszabot nevezhetjük a gazdagság alsó határának is. Akinek az alapvető szükségletein és adósságán kívül

ennyi zakátköteles tulajdona van, és az már egy holdév óta a birtokában van, annak kötelessége zakátot fizetni utána. Akinek a pénze vagy egyéb tulajdona nem éri el ezt az összeget, vagy eléri, de még nincs egy éve a tulajdonában, az nem fizet zakátot.

A havaidzs-i aszlije kifejezés alapvető szükségleteket jelent. Vallásjogi kifejezésként a zakát, fitr és kurbán kötelezőségének megállapításakor figyelembe vett niszab kiszámításába bele nem vett, alapvető szükségletekhez, megélhetéshez szükséges kiadásokat jelenti.

Az alapvető szükségletek a következők: lakóház, hátasállat, az ember saját magának és a gondjaira bízottaknak egy évre elegendő étel és ruhanemű, a szükséges háztartási felszerelések, személyes használatban lévő könyvek, az egyes mesterségek művelőinek szerszámai, felszerelései, és az élethez szükséges többi dolog.

Azok a zakátköteles személyek, akik muszlimok, épelméjűek, már elérték a serdülőkort, és vallásjogi értelemben gazdagnak számítanak.

Azok a személyek, akik részesedhetnek a zakátból, a szegények, a nincstelenek, az adósok, az utazók, az Allah útján harcolók, vagy oktatási tevékenységben részt vevők, azok, akiknek a szívét az Iszlámra kell hangolni, a zakátot begyűjtő hivatalnokok és a rabszolgák vagy foglyok, akiket fel kell szabadítani.

Annak, hogy bármiféle vagyontárgy után zakátot kelljen fizetni, az a feltétele, hogy az alapvető szükségleteken felül elérje a niszab mértékét, egy éve a tulajdonos birtokában legyen, és a tulajdonos valódi, jogi értelemben a birtokosa legyen. A mezőgazdasági terményeknek, állatoknak, árukészletnek abszolút értelemben véve sokasodniuk kell. Az arany, ezüst és pénz természeténél fogva értéknövekvőnek számít, mert ezeket bármikor vissza lehet forgatni a termelésbe, és hasznot hoznak.

A zakát keretek közé szorítja az ember evilági vágyait, és megmenti attól, hogy túlzott mértékben az evilági vagyon szolgájává váljon. Az ilyen ember megmenekül attól a veszélytől, amit a túlzott anyagiasság jelent.

Az Iszlám nagy fontosságot tulajdonít a társadalmi segítségnyújtásnak, szolidaritásnak és megosztásnak. Ez azt is szükségessé teszi, hogy az emberek örömüket és bánatukat megosszák egymással. Ebben az értelemben a meghívás elfogadása, a betegek meglátogatása, a temetésen való részvétel és a részvétnyilvánítás – ezek mind a hadíszokban is megparancsolt megosztások közé tartoznak. Ezek egy része az örömben, más része a bánatban való osztozást jelenti. Maga Mohammed Próféta (s.a.w.) is mindig osztozott a környezetében élők örömében és bánatában.

Az emberi életben nem csak boldog pillanatok követik egymást. Előfordul, hogy nehézségekkel, szomorúsággal kerülünk szembe. Az is megesik, hogy a szomorúság, bánat nagyon súlyos teherként nehezedik az emberre. Elveszítünk valakit, aki nagyon közel állt hozzánk, súlyos betegséget kapunk, elveszítjük a vagyonunkat, és még számos hasonló nehézség sújthat. Ezekben az állapotokban mindenkinek szüksége van másokra, akik mellette állnak és támogatják. Ha a környezetükben élők,

a házastárs, barátok, szomszédok ezt megteszik, az ember sokkal hamarabb át tud lendülni a csapás okozta sokkon. Ezért a szomorúság megosztása éppolyan fontos, mint az örömé. Az Iszlám vallás ezzel kapcsolatban is a testvériség gyönyörű példáját állítja elénk. Ennek segítségével az ember könnyebben megbirkózhat az őt érő csapásokkal és szomorúsággal.

Tekintsük át a fejezetet!

1. Milyen szerepet tölt be a zakát a megosztás tudatosságának növelésében?
2. Mi minden tartozik a szadaka fogalmába?
3. Mit jelent a niszab? Milyen különbség van a zakát és a fitr niszabja között?
4. Mit jelent a havidzs-i aszlije?
5. Kiknek adható a zakát?
6. Kiknek kell zakátot fizetniük?
7. Milyen tulajdon után kell zakátot fizetni?
8. Milyen haszna van a zakát fizetésének az egyén szempontjából?
9. Milyen haszna van a zakát fizetésének a társadalom szempontjából?
10. A társadalmi szervezetek és alapítványok milyen szerepet töltenek be a megosztás tudatosságának növelésében?

Értékelő kérdések

1. Az alábbiak közül kik kötelesek fitr szadakát fizetni?

A) Ramadán ünnepének reggelén a vallási értelemben gazdagnak számító muszlimok, saját maguk és a gondjaikra bízott személyek után.

B) Akár gazdagnak számít vallási értelemben, akár nem, minden muszlimnak fizetnie kell.

C) Azok, akiknek valamilyen okból megengedett, hogy ne böjtöljenek Ramadánban, minden egyes kihagyott napi böjtölés után.

D) Akik elkezdték a ramadáni böjtöt, de valós ok nélkül megszakították.

2. Akinek azon a házon kívül, amiben lakik, van egy másik háza is, mit kell tennie zakátfizetés szempontjából?

A) Ennek a háznak a zakátját a ház értéke után kell megfizetnie.

B) A többi bevételéhez ennek a bevételét is hozzászámolja, és ha a niszab mértékét eléri, akkor zakátot kell fizetnie utána.

C) Ha ezt a házat kiadja bérbe, akkor az értéke után kell megfizetnie a zakátot, ha nem adja ki bérbe, nem kell zakátot fizetnie.

D) Nem kell azt számolnia, hogy eléri-e a niszab mértékét. Akár sok, akár kevés az értéke, mindenképpen zakátot kell fizetnie utána.

3. Akinek a niszab mértékénél több pénze van, az hogyan fizet utána zakátot?

A) Levonja belőle a niszab mértékét, és csak a felette lévő összegért fizet zakátot.

B) A niszab mértéke alatti részt is bele kell számolnia a zakát fizetésekor.

C) Ha a niszab értékét eléri, akkor a havaidzs-i aszlije beleszámításával is, az egészért kell zakátot fizetnie.

D) A pénznél nem számít a niszab mértéke, akár sok, akár kevés az értéke, mindenképpen zakátot kell fizetnie utána.

4. Az alábbiak közül melyik <u>NEM</u> a zakáttal kapcsolatos fogalom?

A) Niszab B) Vakf C) Havaidzs-i aszlije D) Szadaka

5. Az alábbiak közül melyik <u>NEM</u> Kandil éjszaka?

A) Regaib

B) Kadir

C) Asure

D) Berat

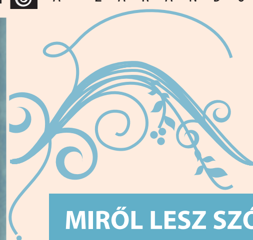

6. fejezet

az istenszolgálat

A ZARÁNDOKLAT ÉS AZ ÁLLATÁLDOZAT

1. A zarándoklat és fontossága
2. A zarándoklattal kapcsolatos alapfogalmak
3. A zarándoklat helyszínei
4. A zarándoklat során végzett istenszolgálatok
5. A zarándoklat elvégzése
6. Umra
7. A zarándoklat haszna az egyén és a társadalom számára
8. Az állatáldozat

MIRŐL LESZ SZÓ EBBEN A FEJEZETBEN ?

Ebben a fejezetben:

- Áttekintjük a hadzs, az umra és a kurbán témáját.
- Ahhoz, hogy a zarándoklatot jól megérthessük, meg kell ismernünk a zarándoklat áldott helyszíneit. Ezért röviden ismertetjük a hadzs elvégzésének állomásait.
- Elmagyarázzuk a zarándoklattal kapcsolatos alapfogalmakat, a zarándoklat fontosságát és hasznát.
- Röviden ismertetjük az umrát is, és rámutatunk arra, hogy miben különbözik a hadzstól.
- Elmagyarázzuk, hogy a hadzs és az umra miért fontos a muszlimok testvérisége szempontjából, és mi minden előnye van a muszlimok számára.
- Végül pedig az állatáldozat istenszolgálatának lényegét, szabályait, elosztását és az egyén és társadalom szempontjából jelentett előnyét vizsgáljuk meg.

TANULÁSI CÉLOK

A fejezet végére a következő célokat szeretnénk elérni:

1. Alapvető tudást szerzünk a hadzs és az umra áldott helyszíneivel kapcsolatban.
2. Megismerjük és megértjük a hadzzsal kapcsolatos fogalmakat, mint például az ihram, tavaf, vakfe, szai.
3. Megtudjuk, hogyan kell elvégezni a hadzsot és az umrát.
4. Megértjük a hadzs és umra során végzett cselekedetek szimbolikus jelentését.
5. Elgondolkodunk arról, hogy milyen haszna van a hadzsnak és az umrának az egyén és a társadalom szempontjából.
6. Elmagyarázzuk az állatáldozat lényegét, szabályait, célját, és azt, hogy hogyan erősíti a megosztás és segítségnyújtás érzését a társadalmon belül.

MIKÖZBEN A FEJEZETET OLVASOD

1. Ha van rá lehetőségetek, nézzétek meg a Török Vallásügyi Igazgatóság által készített, hadzsról és umráról szóló DVD-ket.
2. Beszélgessetek el olyan rokonaitokkal, ismerőseitekkel, akik már voltak hadzson vagy umrán!
3. Ha van rá lehetőségetek, olvassátok el a Török Vallásügyi Igazgatóság által kiadott „A Hadzs kézikönyve" és „Kalauz az umrához" című könyveket, illetve a „Hidzsaz albuma" című kiadványt.

1 A zarándoklat és fontossága

A zarándoklatra használt hadzs szó szótári jelentése szándékozni, tartani valami felé. Vallási kifejezésként a Mekka városában a Kábát és a környezetében lévő bizonyos helyek adott időben és feltételek szerinti felkeresését jelenti, miközben a zarándok elvégzi mindazokat az istenszolgálatokat, amelyeket a hadzs előírásai szerint el kell végeznie. A hadzs az Iszlám öt oszlopának, alapvető istenszolgálatának egyike. Aki a hadzs istenszolgálatát elvégezte, azt hadzsinak nevezzük.

„És a zarándoklat a Házhoz kötelesség, amellyel az emberek Allahnak tartoznak, azok, akik módot találnak rá.” (Korán, 3:97)

A Koránból és a szunnából is tudjuk, hogy a zarándoklat fard. Ebben minden muszlim egyetért. A hadzs kötelezősége a Kegyes Koránban is megtalálható: „És a zarándoklat a Házhoz kötelesség, amellyel az emberek Allahnak tartoznak, azok, akik módot találnak rá.” (Korán, 3:97)

Mohammed Próféta (s.a.w.) pedig azt mondta: „Az Iszlám öt oszlopra épül. Ezek: tanúsítani, hogy nincs más istenség, csak Allah, és Mohammed az Ő küldötte, megtartani az imát, böjtölni Ramadánban, elvégezni a zarándoklatot a Kábához, és megadni a zakátot.” (Bukhari, Iman, 1; Muslim, Iman, 19-22)

A hadzs jelképekkel, szimbólumokkal átszőtt istenszolgálat. Olyan átfogó istenszolgálat, amely anyagi, testi, egyéni, közösségi és politikai dimenziókat egyesít magában.

A hadzs megerősíti a hit elemeit, és lehetőséget nyújt a hívőnek, hogy olyan erkölcsi jó tulajdonságokat szerezzen és éljen meg, mint az istenfélelem, türelem, szeretet, tisztelet, testvériség, áldozathozatal és a bőkezűség. A hadzs mindezeket az erkölcsi erényeket magába foglaló esemény.

A hadzs során minden évben a muszlimok nyelvtől, származástól, bőrszíntől, országtól vagy kultúrától függetlenül egy helyen gyűlnek össze, és együtt, közösen istenszolgálatot végeznek Allahoz fordulva, megismerik egymást, megosztják gondolataikat, érzéseiket, és elgondolkodnak azon, hogy hogyan oldhatnák meg az emberiség problémáit. A hadzs alkalmából a megszokott, mindennapi ruháikat levéve ihramot öltenek, és a rangbéli vagy anyagi különbségekről megfeledkezve megélik és megtanulják az emberek közötti egyenlőséget, a halál és a halál utáni feltámadás valóságát.

Az ihramban lévő emberre vonatkozó tilalmak, hogy senkinek és semminek, még egy bogárnak sem szabad ártaniuk, kedvességet és irgalmasságot, a nehézségekkel szembeni türelmet és állhatatosságot tanítják nekik. Így azok, akik a zarándoklatot elvégzik, amellett, hogy teljesítik Allah iránti szolgai kötelességüket, azt is megtanulják, hogy hasznosak legyenek, vagy legalább ne ártsanak egyetlen teremtménynek sem.

„És vigyetek útravalót a zarándoklatra, de a legjobb útravaló az istenfélelem." (Korán, 2:197)

2 A zarándoklattal kapcsolatos alapfogalmak

Mikád

A hadzsra különböző helyekről érkező embereknek meghatározott helyen kell az ihram állapotába lépniük. Ezeket a helyeket nevezzük mikádnak vagy mikád pontoknak. Mohammed Próféta (s.a.w.) tanítása szerint 5 mikád pont van.

Ihram

A zarándoklat egyik feltétele az ihram. A hadzsot vagy umrát végrehajtani szándékozó személy számára ezzel egy meghatározott időre tiltottá válnak bizonyos cselekedetek, amelyek egyébként megengedettek lennének. Ezt nevezzük az „ihram állapotába lépésnek". Amikor az ihram állapotába lépnek, a férfiaknak egy különleges, két fehér lepelből álló ruhadarabot is fel kell ölteniük, ennek a neve szintén ihram.

Kutassunk – tanuljunk!

- Vallási kézikönyvekben nézzetek utána, hogy hol vannak a mikád pontok!
- Nézzetek utána, hogy hogyan kell megtisztálkodniuk a zarándokoknak, mielőtt az ihram állapotába lépnének!

„Aki Allah megelégedéséért elvégzi a zarándoklatot, és közben tartózkodik a rossz beszédtől és Allah parancsainak megszegésétől, az úgy tér haza, ahogy az anyja megszülte (minden bűntől mentesen)." (Bukhari, Hajj, 4)

Tavaf

A tavaf azt jelenti, hogy a Fekete Kőtől vagy annak magasságából indulva, a tavaf szándékával hétszer körbejárjuk a Kábát. Minden egyes kör neve savt, a hét savt együtt egy tavaf.

Szai

A szai szó szótári jelentése futni, gyorsan menni. A hadzs és umra szövegkörnyezetében a szai azt jelenti, hogy a Szafa nevű dombtól elindulva a Merve domb felé négyszer, a Mervétől a Szafáig háromszor megyünk végig. A szai során minden egyes Szafától a Mervéig, vagy Mervétől a Szafáig tartó fordulót is savtnak nevezünk.

A szai elvégzése vádzsib.

A szai eredete az, hogy amikor Hágár még a fiát, Iszmailt szoptatta, hétszer futott e két domb között, hogy vizet keressen maguknak. Erről emlékezünk meg a szai során.

Savt

A tavafban savtnak nevezzük a Kába egyszeri megkerülését, a szaiban pedig a Szafa és Merve dombok közötti egy fordulót.

Vakfe

A vakfe szótári jelentése megállni, tartózkodni valahol, a zarándoklattal kapcsolatos kifejezésként elsősorban az Arafa hegyén való időzésre használjuk. A legkisebb elfogadható mértéke Arafa napján aközött, hogy délben a nap a legmagasabb pontot eléri az égén, és elindul lefelé, valamint az Áldozat Ünnepének reggele között egy rövid ideig Arafa kijelölt határai között tartózkodni. A zarándoklat oszlopát jelentő Arafa vakfe mellett a zarándoklat során van még egy Muzdelife vakfe is. Ezt az ünnep estéjén, Muzdelifében kell elvégezni. A muzdelifei vakfe vádzsib.

Mohammed Próféta (s.a.w.) azt mondta: „A hadzs Arafa" (Abu Dawud, Manasik, 68; Ibn Majah, Manasik, 57). Ezért aki nem végzi el a vakfét Arafán, az olyan, mintha nem is végezte volna el a zarándoklatot.

3 A hadzzsal kapcsolatos helyek

Meszdzsid el-Haram

A Meszdzsid el-Haram, vagyis a Sérthetetlen Mecset egy Mekka városában található hatalmas mecset, közepén áll a Kába. Ezt a helyet Haram Serif néven is nevezzük.

Kutassunk – tanuljunk!

Kutassatok azzal kapcsolatban, hogy első felépítésétől kezdve napjainkig milyen építészeti változásokon ment át a mekkai mecset!

Kába

A Kába, amely felé minden muszlim fordul imájában, a legelső épület, amelyet a világon építettek. A Meszdzsid el-Haram közepén található Kába körülbelül 145 négyzetméteres, kocka alakú, kőből épült épület. Fekete takaróval van letakarva. A takaróját minden évben a zarándoklat hónapjában kicserélik.

Szafa – Merve

A Kábától keletre található két kis domb. Ma már ezek a Meszdzsid al-Haram határain belül esnek. A hadzs rítusainak egyike a szai, amit e között a két domb között kell elvégezni.

Arafa

Az Arafa Mekkától körülbelül 25 kilométerre délkeletre található, kiterjedt terület. Itt kell elvégezni az Arafán való tartózkodást, ami a zarándoklat legfontosabb oszlopa. Ennek a területnek a határait Mohammed Próféta (s.a.w.) mutatta meg. Napjainkban Arafa határát táblák jelzik.

Muzdalifa

Muzdalifa Arafa és Mina között, a haram területén belül található terület. Napjainkban Muzdalifa határait is táblák jelzik. Muzdalifán időt eltölteni vádzsib a zarándoklaton. A zarándokok az ünnep estéjén itt összevonva végzik el a naplementi és esti imát.

Mina

Mina Muzdalifa és Mekka között, a haram területén belül található terület.

Zulhidzsa (a zarándoklati hónap) 10. 11. 12. és 13. napján vádzsib az itt felállított oszlopokra köveket dobni (a Sátán megkövezése), áldozati állatot vágni és megnyiratkozni.

Meszdzsid el-Nabi

A Meszdzsid el-Nabi jelentése: a Próféta Mecsete. A Meszdzsid el-Nabi az első mecset, amelyet a hidzsrát követően Medinában építettek. Ez az egyike annak a három mecsetnek, ahová nagy távolságokról is ajánlott elutazni, hogy az ember ezekben imádkozzon. A másik kettő a Meszdzsid el-Haram és a jeruzsálemi Meszdzsid el-Aksza.

A medinai mecsetben a Mohammed Próféta (s.a.w.) sírja és szószéke közötti részt „Ravza" néven is nevezzük. Allah Küldötte (s.a.w.) a legtöbbet ezen a helyen imádkozott.

Amikor meglátogatjuk Mohammed Próféta (s.a.w.) mecsetjét és sírját, bizonyos szabályokat és illendőségeket be kell tartanunk. A látogatóknak e szabályok szerint kell viselkedniük.

4 A hadzs típusai

A zarándoklatot háromféleképpen lehet elvégezni: ifrad, temettu és kiran zarándoklatként.

Az ifrad hadzs olyan zarándoklat, amelynek során csak a hadzsot végezzük el, az umrát nem. Ha valaki egy adott évben a zarándoklati hónapok során anélkül, hogy előtte elvégezné az umrát, ihramot ölt a hadzs szándékával, és elvégzi a zarándoklat rítusait, akkor ifrad hadzsról beszélünk. Azért kapta ezt a nevet, mert csak egyetlen hadzs elvégzését jelenti.

A temettu hadzs azt jelenti, hogy a zarándok egy adott évben a zarándoklati hónapokban elvégzi az umrát, kilép az ihram állapotából, majd a hadzsra ismét ihramot ölt. Így az umra és a hadzs között van egy szabad időszaka, ezért nevezzük ezt a módszert temettu hadzsnak.

A kiran hadzs azt jelenti, hogy a zarándok egy adott évben a zarándoklati hónapokban az umra és a hadzs közös szándékával lép az ihram állapotába, és ugyanazzal az ihrammal végzi el a kettőt. Mivel ez jobban összeköti az umrát és a hadzsot, ezért az „együtt" jelentésű szóval kiran hadzsnak nevezzük.

A zarándoklati hónapok a hidzsri naptár szerint Sevval, Zulkada és Zulhidzsa első 10 napja.

Kutassunk – tanuljunk!

Nézzetek utána, hogy mi fard, vádzsib és szunna a zarándoklat során!

Jegyezzük meg!

A telbíje szövege: „Lebbejk Allahumma lebbejk, lebbejk lá seríke leke lebbejk, innel hamde ven-ni'mete leke vel mulk, lá seríke lek."

Jelentése: „Jövök, Allah, jövök, engedelmeskedem a parancsodnak. Nincs társad, Tiéd a hála és Tiéd a kegy és Tiéd a hatalom, nincs társad."

5 A zarándoklat elvégzése

A hadzs fajtájától függően a menete a következőképpen zajlik:

Temettu hadzs

A temettu hadzs azt jelenti, hogy egy zarándoklati hónapban az umrát és a hadzsot külön-külön ihrammal végezzük el. A következő lépésekben kell elvégezni:

- Ihram az umra szándékával
- Umra tavaf
- Szai
- Megnyiratkozás, kilépés az umra ihramjából
  ****
- Ihram a hadzs szándékával
- Afara vakfe
- Muzdalifa vakfe
- Mina (Sátán megkövezése)
- Állatáldozat
- Megnyiratkozás, kilépés a hadzs ihramjából
- Látogatási tavaf
- Búcsúzó tavaf

Ifrad hadzs

Az ifrad hadzs esetében umra nélkül csak a hadzsot végezzük el. A következő lépésekben kell elvégezni:

- Ihram a hadzs szándékával
- Köszöntő tavaf
- Szai (aki akarja)
- Arafa vakfe
- Muzdalifa vakfe
- Mina (Sátán megkövezése)
- Megnyiratkozás, kilépés a hadzs ihramjából
- Látogatási tavaf
- Szai (annak, aki a köszöntő tavaf után nem végezte el)
- Búcsúzó tavaf

Kiran hadzs

A kiran hadzs azt jelenti, hogy egy adott év zarándoklati hónapjában a zarándok közös szándékkal, egy ihramban végzi el az umrát és hadzsot. A következő lépésekben kell elvégezni:

- Ihram az umra és a hadzs szándékával
- Umra tavaf
- Szai (Megjegyzés: ezt követően NEM nyiratkozik meg és nem lép ki az umra ihramjából)
- Köszöntő tavaf
- Afara vakfe
- Muzdalifa vakfe
- Mina (Sátán megkövezése)
- Állatáldozat
- Megnyiratkozás, kilépés az ihramból
- Látogatási tavaf
- Búcsúzó tavaf

Az umra

Az umra szó szerint azt jelenti, hogy meglátogatni. Vallási kifejezésként azt értjük alatta, hogy az ember nem egy adott időhöz kötötten az ihram állapotába lép, elvégzi a tavafot a Kába körül, a szait a Szafa és a Merve között, majd megnyiratkozik és kilép az ihram állapotából.

Az umrában két dolog fard: az ihram és a tavaf. Ezek közül az ihram feltétel, a tavaf oszlop. Vádzsib pedig a szai és a megnyiratkozás, mikor az ihramból kilépünk.

Különösen a Ramadán hónapban végzett umra jutalma igen nagy. Mohammed Próféta (s.a.w.) azt mondta az umráról:

„Az umra eltörli az előző umra óta elkövetett bűnöket.” (Muslim, Hajj, 437)

„A Ramadánban végzett umra jutalma annyi, mint a hadzsé.” (Ibn Majah, Manasik, 45)

Az umrának nincsen meghatározott ideje, bármikor el lehet végezni. Azonban Arafa napjának reggelétől az ünnep 4. napjának estéjéig mekruh umrát végezni.

Az umrát a következőképpen kell elvégezni:

Aki umrát akar végezni, megteszi a kellő előkészületeket, és a két raka ihram ima elvégzése után megfogalmazza a szándékát: „Allah, umrát akarok végezni a Te megelégedésedért. Tedd nekem könnyűvé, és fogadd el tőlem!", majd a telbíjét elmondva ihramot ölt. Így, az ihram állapotába lépve a szabályoknak megfelelően elvégzi a tavafot a Kába körül. Majd a Szafa és Merve között a szait elvégezve megnyiratkozik és kilép az ihramból. Ezzel be is fejezte az umrát.

Azoknak, akik a haram területén kívül élnek, a mikád pontokon, vagy még azok előtt kell ihramot ölteniük. Akik a haram területénbelül élnek, azoknak ki kell menniük a haram területéről a mikád pontokig, és ott öltenek ihramot. Akik a haram határa és a mikád pontok között élnek (ezt a területet nevezzük hillnek) ott öltenek ihramot, ahol laknak.

Akik a mi országunkból mennek zarándoklatra, azok a legtöbbször a Medinából Mekkába vezető autópályán, a Haram Seriftől mintegy 5 kilométerre lévő Tenimet elérve öltenek ihramot. Ma itt található Aisa (r.a.) mecsete.

Az umra rítusai között nem szerepel a köszöntő tavaf, az arafai és muzdalifai vakfe, a Sátán megkövezése és a búcsúzó tavaf.

7 A zarándoklat haszna az egyén és a társadalom számára

A zarándoklat az Iszlám univerzális voltát tárja elénk. A legszebben mutatja be a muszlimok egységét és összetartását. A nyelvi, faji, bőrszínbeli, kulturális, származási különbségeket félretéve a hívők a testvériség és egyenlőség keretein belül gyűlnek össze. A hívők megismerhetik egymást és a különböző kultúrákat, növekszik a vallási tudatosságuk.

A zarándoklat a világ különböző tájairól érkezett muszlimokat közös céllal gyűjti össze, és a testvériség érzését ülteti el szívükben. Sok millió, nyelvében, bőrszínében, származásában, vagyoni és társadalmi helyzetében, kultúrájában különböző muszlim azonos hitben, azonos érzésekben osztozik, testvérekké válnak, megélik az összetartozás élményét. Tehát a hadzs alkalom a muszlimoknak, hogy egyesüljenek.

Más oldalról a hadzs folyamán évszázadok óta találkoznak egymással a világ különböző tájairól érkezett tudósok, ezért az ismeretszerzés, megbeszélés, a tudás megosztásának

központjává is vált. Különösen a múltban a hadzs során tájékozódhattak a tudósok az új ötletekről, gondolatokról, ami komoly változásokat és fejlődést hozott a vallási életben.

A hadzs alkalmából a világ minden tájáról a Kábához gyűlő muszlimok ugyanazokat a cselekedeteket ugyanolyan módon hajtják végre. Így felfedezhetik, hogy anélkül, hogy összebeszéltek volna, egymásról nem is tudva ugyanazt az értékrendet, viselkedésmodellt követik. Megértik, hogy rajtuk kívül embermilliók osztoznak hitükben. A zarándoklat kinyilvánítja, hogy a világ minden muszlimja, bárhol is éljen, ugyanazokkal az értékekkel rendelkezik és ezek az értékek közös alapként szolgálnak számukra. A hadzs során végzett bűnbánat és fohászok elfogadásra találnak. Ilyen módon azok, akik ezt az istenszolgálatot elvégzik, régi bűneiktől megtisztulva, egy új élet kezdetén térhetnek vissza.

„Aki Allah megelégedéséért elvégzi a zarándoklatot, és közben tartózkodik a rossz beszédtől és Allah parancsainak megszegésétől, az úgy tér haza, ahogy az anyja megszülte (minden bűntől mentesen)." (Bukhari, Hajj, 4; Nasai, Manasik al-Hajj, 4; Muslim, Hajj, 438. I, 983)
A zarándokok Allah követei. A fohászuk meghallgatásra talál, a bűnbánatuk elfogadtatik. (Ibn Majah, Manasik, 5)

8 Az állatáldozat

SSzótári jelentése szerint a kurbán szó azt jelenti: közeledés, az Allahhoz való közelséghez vezető dolog. Vallási értelemben az istenszolgálat céljából, meghatározott időben, meghatározott szabályok szerint történő állatvágás, vagy az ilyen módon levágott állat.

Az emberiség egész történelme során áldozott állatokat, és a módjában és céljában megfigyelhető különbségek szerint minden vallásban elfogadott istenszolgálattá vált. A Kegyes Korán szól arról, hogy Ádám próféta két fia is mutatott be állatáldozatot Allahnak (Korán, 5:27). Egy másik ájában pedig arra utal, hogy minden isteni vallás előírta az állatáldozat bemutatását (Korán, 22:34). Az állatáldozat az Iszlámban is helyet kapott, és az elmúlt időktől egészen napjainkig a muszlimok hűségesen végrehajtják ezt az istenszolgálatot.

Az Áldozat Ünnepén azoknak a muszlimoknak, akik a feltételeknek megfelelnek, vádzsib áldozati állatot vágniuk. A vallástudósok egy része szerint pedig nyomatékos szunna.

Az állatáldozat hangsúlyos szerepet kap számos hadíszban is. Mohammed Próféta (s.a.w.) sohasem hanyagolta el az áldozati állat vágását.

„Aki nem vág áldozati állatot, pedig lehetősége lenne rá, az ne jöjjön el a mecsetünkbe!" (Ibn Majah, Adahi, 2; Musnad Ahmad ibn Hanbal, II, 321).

„Ti emberek, minden évben, minden ház népének vádzsib az állatáldozat." (Tirmidhi, Adahi, 18; Ibn Majah, Adahi, 2)

Annak, hogy valakinek áldozati állatot kelljen vágnia, 4 feltétele van:

1. Muszlimnak lenni.
2. Épelméjűnek és érett korúnak lenni.
3. Helyben lakónak (nem utazónak) lenni.
4. Vallási értelemben véve gazdagnak lenni.

Aki vallási értelemben utazónak számít, annak nem kell áldozati állatot vágni, de ha vágni akar, semmi akadálya. Ha nem okoz számára túl nagy nehézséget, akkor jobb, ha vág, és megkapja érte a jutalmát.

A vallási értelemben vett gazdagság azt jelenti, hogy az embernek az alapvető szükségleteken felül a niszab mértékének megfelelő vagyona van, akár gyarapodik ez a vagyon, akár csökken. Akinek ennyi vagyona van, annak a fitr szadakát is meg kell fizetnie, és állatot is kell vágnia.

Az állatáldozat niszabja a a fitr szadakához és a zakáthoz hasonlóan az, hogy az ember adósságain és alapvető szükségletein felül a vagyona elérje a 80,18 gramm arany értékét, ekkor kell áldozati állatot vágnia.

Mint minden más istenszolgálat esetében, az állatáldozat lényege is a spirituális közeledés Allahhoz, az Érte történő áldozathozatal, és a Neki való alávetettség kinyilvánítása. Kétségtelen, hogy az ember teremtésétől fogva olyan élőlény, akinek

szüksége van a szeretetre és az isteni közelségre. Vallásunk, az Iszlám szerint számtalan út vezet ahhoz, hogy az ember a teremtő erőhöz való közelségét megalapozza. Az állatáldozat, amely minden isteni vallásban jelen lévő, az Allahhoz való közelséget elősegítő istenszolgálat, csak egy ezek közül. A Kegyes Korán ájája, amely kijelenti, hogy Allahhoz nem az áldozati állat húsa és vére, hanem az áldozatot felajánló ember vallásossága, istenfélelme ér fel, szintén felhívja a figyelmet az istenszolgálat lényegére, az őszinte, tiszta szándék fontosságára. Minden egyes áldozati állat levágásakor minden muszlimnak emlékeznie kell arra a próbatételre, amelyen Ábrahám és Iszmail próféták sikeresen megfeleltek az Allahnak való engedelmességben és alávetettségben. Erre kell emlékezniük, és erről kell példát venniük saját viselkedésükben is.

Jegyezzük meg!

- Az állatáldozat lényege az, hogy Ábrahám és Iszmail prófétához hasonlóan tökéletesen engedelmeskedjünk az isteni parancsoknak, és ha szükséges, készek legyünk a legjobban szeretett értékeinket vagy tulajdonunkat is feláldozni Allahnak.
- Az állatáldozat azon túl, hogy a megfelelő szabályok szerint levágunk egy állatot, azt is jelenti, hogy készségesen lemondunk bármiről Allahért.
- Az állatáldozat istenszolgálata a megkeményedett szívek emlékezetébe idézi a halált és az utána következő dolgokat, emlékeztet arra, hogy a létezésnek egyszer vége lesz.

Az Áldozat Ünnepén kívül a világon nap mint nap állatok százezreit vágják le, hogy az emberek szükségleteit fedezzék. Ezeknek a húsából azonban többnyire nem részesednek azok, akiknek nincs anyagi lehetőségük megvásárolni azt. Az állatáldozat azonban a megosztást hangsúlyozó istenszolgálat. Ezzel az istenszolgálattal megosztjuk másokkal is azokat a kegyeket, amelyeket Allahtól kaptunk. A Mindenható Allah megelégedéséért vágott állatok húsából és bőréből számtalan szegénynek származik haszna. A máskor csak táplálkozás céljából végzett, és inkább evilági célú eseménynek számító állatvágás az állatáldozat alkalmával spirituális, vallási és erkölcsi dimenziókat is nyer. Az állatáldozat alkalmával a közösség érdeke felülkerekedik az egyén érdekén. Ebből a szempontból az állatáldozat az Iszlám által elfogadott, emberi és társadalmi jelentéssel bíró áldozat.

Összefoglalva, az állatáldozat a megosztás tudatosságának növelését, az áldozathozatalt, társadalmi szolidaritást és a másokkal való törődés jelentését hordozza magában. Nagyon fontos, hogy az állatáldozatot mindezekkel az értékes jelentéseivel, a céljától nem elvonatkoztatva értékeljük és értsük meg.

„Bizony, az imám, az áldozatom, az életem és a halálom Allahé, a Világok Uráé" (Korán, 6:162)

Az áldozati állat levágása

Nem szabad elfelejtenünk, hogy az állatáldozat elsősorban istenszolgálat. Ezt az istenszolgálatot pedig a megfelelő tulajdonságokkal rendelkező állat levágásával lehet végrehajtani. Ezen kívül a vágást hozzáértő embernek kell végrehajtania. Vagyis nagyon fontos, hogy az állat ne szenvedjen, és ne sértsük meg az Iszlám könyörületességre vonatkozó alapelvét. Másrészt a vágásnak az egészségügyi szempontok figyelembe vételével kell lezajlania. Az is fontos, hogy a vágással és az után a környezetet ne szennyezzük be. Megérthetjük, hogy ha mindezeket a szempontokat figyelembe vesszük, akkor az állatáldozat összetett és hozzáértést kívánó folyamat. Ezért nagyon fontos, hogy megfelelően vágjuk le az állatot, ezzel is szem előtt tartva az Iszlámnak azt az alapelvét, hogy ha valamit teszünk, azt a lehető legjobban kell tennünk.

Az áldozati állat levágásával kapcsolatos vallási szabályok

Az áldozati állat lehet kecske, juh, teve vagy szarvasmarha. A juhot vagy kecskét egy ember nevében, a tevét és a szarvasmarhát legfeljebb hét ember nevében lehet levágni.

Az áldozatként levágni kívánt juhnak vagy kecskének legalább 1 évesnek, a szarvasmarhának legalább 2, a tevének legalább 5 évesnek kell lennie. Azonban ha egy juh már van akkora és olyan súlyú, mint az egyéves juhok, akkor 7-8 hónaposan is lehet áldozati állat.

Az áldozati állat vágásának ideje az Áldozat Ünnepének első, második és harmadik napja, de a legjobb az első napon vágni. A vágás ideje az ünnepi ima után kezdődik, azokon a helyeken pedig, ahol nem imádkozzák az ünnepi imát, az ünnep első napjának reggele után. Az áldozati állatot a kibla irányába fordítva kell a földre fektetni, és azt mondva: „Biszmilláhi Allahu Akbar" kell levágni. Az állatot, ha lehetséges, a tulajdonosának kell levágnia, ha ő nem tudja, akkor rábízhatja egy hozzáértő másik muszlimra, és ha nem okoz számára nehézséget, neki is mellette kell állnia a levágásakor. Ha szándékosan nem mondják a Biszmilláh-t a vágásnál, akkor a húst nem lehet megenni. Az állat levágásakor illendő a „Bizony, az imám, az áldozatom, az életem és a halálom Allahé, a Világok Uráé" (Korán, 6:162) áját mondani.

Az áldozati állattal jól kell bánni, óvatosan kell az áldozat helyére vinni, és éles késsel kell levágni, mert vallási kötelességünk, hogy a szenvedését megelőzzük.

Ha valaki fogadalmi áldozatot vágott, abból ő, a gyermekei, unokái, szülei, nagynénjei, nagybátyjai és vallási értelemben gazdagnak számító személyek nem ehetnek.

Az áldozati állat húsának legalább egyharmadát musztahab a szegények között szétosztani. Hiszen az áldozati állat vágásának egyik legfontosabb célja, hogy a szegények, nincstelenek asztalára is jusson hús. Ezért a legjobb módszer az, ha az állat húsát három részre osztják, egy részt szétosztanak azok között, akik nem tudtak állatot vágni, egy részt az ismerősöknek, barátoknak, szomszédoknak ajándékoznak, egy részt pedig az állatot vágó családja használ fel. De ha valakinek nagyon nagy a családja, és az anyagi helyzete sem túl jó, akkor az összes húst is megtarthatja magának. Szép viselkedés az, ha valaki a nem muszlim szomszédainak is ajándékoz az áldozati állata húsából.

Az áldozati állat bőrét tilos eladni, de a szegényeknek oda lehet ajándékozni.

Kutassunk – tanuljunk!
Nézzetek utána, hogy milyen hibái nem lehetnek az áldozati állatnak!

Az áldozati állat levágásával kapcsolatos egészségügyi szabályok

Vallásunk azt parancsolja, hogy bármit is teszünk, azt a lehető legjobb módon tegyük. Az Iszlámban fontos szerepet betöltő „ihszan" fogalom többek között azt is jelenti, hogy mindent a szabályainak megfelelően, a lehető legjobban tenni. Mohammed Próféta (s.a.w.) azt mondta: „Ha állatot vágtok, a lehető legjobban tegyétek". Ahhoz, hogy az állatáldozatot a lehető legjobban és legtökéletesebben végezzük el, a vágást hozzáértő ember végezze el, és ne okozzunk felesleges szenvedést az állatnak. Az is nagyon fontos, hogy a vágást erre alkalmas helyen végezzük el, az utcákat, parkokat, közterületeket ne szennyezzük be, és tartsuk be a szükséges tisztasági szabályokat.

Az állatvágás egész ideje alatt fontos szem előtt tartanunk az állatáldozat szabályait és célját. Minden muszlim alapvető érzelmei közé kell tartozzon az, hogy szeretetteljes és könyörületes a többi teremtménnyel, fontosnak tartja a tisztaságot, tiszteli a többi embert. Ezért az áldozati állat vágása során szakszerűen kell eljárni, az egészségügyi szabályokat a legszigorúbban be kell tartani, ügyelni kell arra, hogy ne zavarjuk a környezetünket, és mindenképpen tartózkodnunk kell a tudatlan és egészségtelen cselekedetektől. Ezért az állatot vágó embereknek érzékenyebbnek kell lenniük mindezekre a szabályokra.

Az állatáldozat típusai

Az Áldozat Ünnepén kívül is lehet áldozati állatot vágni az istenszolgálat szándékával. Ennek alapján az áldozat következő típusait különböztetjük meg:

1. Az Áldozat Ünnepén vágott áldozati állat (udhije)
2. Fogadalmi (adak) áldozat
3. Akika áldozat: az újszülött gyermek érkezésekor, az Allah iránti hála kifejezéséül vágott áldozati állatot nevezzük akikának. Az akikát a gyermek születésének napjától lehet vágni, addig, amíg a gyermek az érett kort el nem éri. A legjobb azonban a születés utáni hetedik napon vágni, ilyenkor szokták elnevezni is a gyereket, és szadakát is szokás adni.
4. Zarándoklati áldozat: a kiran vagy temettu hadzsot elvégzők által vágott áldozati állat
5. A hadzs során elkövetett hibák vagy hiányosságok miatt vágott áldozati állat

Ha valaki a halála előtt végrendelkezett, hogy vágjanak a nevében állatot, és van annyi vagyona, hogy az örökségből jusson erre, akkor az örököseinek teljesíteniük kell ezt a rendelkezését.

Tesrik tebrik

Az Áldozat Ünnepe előtti napot Arafa napjának nevezzük. A holdnaptár szerint Arafa napja a Zulhidzsa hónap kilencedik napja. A ramadáni ünnep előtt nincs ilyen nap. Arafa napján a reggeli imától kezdve az ünnep negyedik napjának délutáni imájáig lévő 23 kötelező ima után minden alkalommal a tesrik tebriket kell mondani.

A tesrik tebrik szövege a következő:

اَللهُ اَكْبَرُ اَللهُ اَكْبَرُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَاللهُ اَكْبَرُ اَللهُ اَكْبَرُ وَلِلّٰهِ الْحَمْدُ

Allahu Akbar Allahu Akbar La iláhe illallah Wallahu Akbar Allahu Akbar ve lilláhil hamd.

Jelentése:

Allah (mindennél) nagyobb, Allah (mindennél) nagyobb, nincs más istenség, csak Allah. Allah (mindennél) nagyobb, Allah (mindennél) nagyobb, És Allahot illeti a hála.

A legtöbb vallástudós szerint a tesrik tebriket mondani vádzsib. Vannak olyanok is, akik szerint szunna.

Az állatáldozat haszna az egyén és a társadalom szempontjából

„Nem éri el Allahot a húsuk, sem a vérük, hanem ami eléri Őt, az a tőletek való istenfélelem." (Korán, 22:37)

A muszlim ember az áldozati állat vágásával jutalmat is szerez, a szegényeknek is segít, és jóravaló áldozatot is hoz. Mint minden istenszolgálattal, a szolga az állatáldozattal is közelebb kerülhet Allahhoz. A Kegyes Korán tudatja velünk, hogy a levágott állat húsa és vére nem ér el Allahhoz, de az áldozatot bemutató ember vallásossága, istenfélelme igen. Azt is mondhatjuk tehát, hogy az egyén szempontjából az állatáldozat legfontosabb haszna az, hogy az őszinte, tiszta szándékkal, Allah megelégedéséért levágott áldozat által közeledhet Allahhoz.

Aki állatáldozatot mutat be, az megéli annak lelki nyugalmát, hogy hálát adott Allahnak. Teljesítette a hála kötelességét a neki adott kegyekért, és az ilyenkor érzett lelki nyugalom az emberi boldogság fontos része.

Az állatáldozat fontos szerepet játszik az önzés és szűkmarkúság megelőzésében is. A bőkezűség, nagylelkűség tulajdonságát fejleszti ki az emberben. Abban is segít, hogy tudatosabban végezzen istenszolgálatot.

„És minden közösségnek kijelöltünk egy rítust, hogy említhessék Allah nevét az fölött, amivel elláttuk őket a jószágokból." (Korán, 22:34)

Az állatáldozat feléleszti a testvériség, segítőkészség és szolidaritás érzését a

közösségben. Különösen a nagyon szegény, nincstelen társadalmakban, ahol az embereknek nincs vagy nagyon ritkán van lehetőségük húst venni, erős és fontos ez a szerep. A gazdagok átérezhetik azt az érzést, hogy vagyonukat a Mindenható Allah megelégedését elnyerő módon osztották meg másokkal. A szegények a segítség által a közösség aktívabb tagjainak érezhetik magukat.

Azt is megemlíthetjük, hogy az állatáldozatnak a társadalom gazdasági életére is pozitív hatása van. Az állatáldozat hozzájárul az állattenyésztés, és ehhez kapcsolódva a takarmány- és élelmiszertermelés, valamint a bőripar fejlődéséhez is.

„És a tevéket Allah által kijelölt szimbólummá tettük közöttetek, és jó van bennük számotokra. Említsétek hát Allah nevét felettük, amikor fel vannak sorakoztatva, és amikor lezuhannak az oldalukra, egyetek belőlük, és etessétek azokat, akik nem kérnek, és azokat, akik kérnek. Így rendeltük alá nektek azokat, hogy hálásak lehessetek.” (Korán, 22:36)

A fejezet összefoglalása

Az Iszlám egyik alapvető istenszolgálatának számító hadzs Mekka városában a Kába és a környezetében lévő bizonyos helyek adott időben és feltételek szerinti felkeresését jelenti, miközben a zarándok elvégzi mindazokat az istenszolgálatokat, amelyeket a hadzs előírásai szerint el kell végeznie.

A hadzsot a zarándoklati hónapok valamelyikében kell elvégezni. A zarándoklati hónapok a hidzsri naptár szerint Sevval, Zulkada és Zulhidzsa első 10 napja.

Ha van rá lehetősége, minden muszlimnak kötelező a hadzsot az életében legalább egyszer elvégezni. Aki a hadzsot elvégezte, azt hadzsinak nevezzük.

Az umra azt jelenti, hogy az ember nem egy adott időhöz kötötten az ihram állapotába lép, elvégzi a tavafot a Kába körül, a szait a Szafa és a Merve között, majd megnyiratkozik és kilép az ihram állapotából.

A hadzs során minden évben a muszlimok nyelvtől, származástól, bőrszíntől, országtól vagy kultúrától függetlenül egy helyen gyűlnek össze, és együtt, közösen istenszolgálatot végeznek Allahoz fordulva, megismerik egymást, megosztják gondolataikat, érzéseiket, és elgondolkodnak azon, hogy hogyan oldhatnák meg az emberiség problémáit. A hadzs alkalmából a megszokott, mindennapi ruháikat levéve ihramot öltenek, és a rangbéli vagy anyagi különbségekről megfeledkezve megélik és megtanulják az emberek közötti egyenlőséget, a halál és a halál utáni feltámadás valóságát.

A hadzs során 3 fard van: az ihram, az Arafa vakfe, és a tavaf a Kába körül. A hadzsnak ezen kívül vannak vádzsib és szunna elemei is.

A hadzsot háromféleképpen lehet elvégezni, ezek az ifrad, temettu és kiran hadzs.

Az ifrad hadzs olyan zarándoklat, amelynek során csak a hadzsot végezzük el, az umrát nem: a zarándok egy adott évben a zarándoklati hónapok során anélkül, hogy előtte elvégezné az umrát, ihramot ölt a hadzs szándékával, és elvégzi a zarándoklat rítusait.

A temettu hadzs során a zarándok egy adott évben a zarándoklati hónapokban elvégzi az umrát, kilép az ihram állapotából, majd a hadzsra ismét ihramot ölt.

A kiran hadzs során a zarándok egy adott évben a zarándoklati hónapokban az umra és a hadzs közös szándékával lép az ihram állapotába, és ugyanazzal az ihrammal végzi el a kettőt.

A kurbán a Mindenható Allah megelégedéséért, bizonyos szabályoknak megfelelően levágott állatot jelenti. A vallási értelemben gazdagnak számító, szabad és helyben lakó (nem utazó) muszlimoknak az Áldozat Ünnepén vádzsib áldozati állatot vágniuk.

Az állatáldozatot a vallási értelemben vett gazdagság teszi vádzsibbá, ami a fitr szadakát is.

Az áldozati állat lehet kecske, juh, teve vagy szarvasmarha. A juhot vagy kecskét egy ember nevében, a tevét és a szarvasmarhát legfeljebb hét ember nevében lehet levágni.

Az áldozatként levágni kívánt juhnak vagy kecskének legalább 1 évesnek, a szarvasmarhának legalább 2, a tevének legalább 5 évesnek kell lennie. Azonban ha egy juh már van akkora és olyan súlyú, mint az egyéves juhok, akkor 7-8 hónaposan is lehet áldozati állat.

Az állatáldozat feléleszti a testvériség, segítőkészség és szolidaritás érzését a közösségben. Különösen a nagyon szegény, nincstelen társadalmakban, ahol az embereknek nincs vagy nagyon ritkán van lehetőségük húst venni, erős és fontos ez a szerep. A gazdagok átérezhetik azt az érzést, hogy vagyonukat a Mindenható Allah megelégedését elnyerő módon osztották meg másokkal. A szegények a segítség által a közösség aktívabb tagjainak érezhetik magukat.

Tekintsük át a fejezetet!

1. Kiknek fard a hadzs?
2. Van-e a hadzsnak meghatározott ideje? Bármelyik hónapban el lehet végezni?
3. Mi a különbség a hadzs és az umra között?
4. Mit jelent a tavaf, a szai és a vakfe? Van ezeknek valamilyen szimbolikus jelentése?
5. Mik a hadzs előnyei az egyén és a társadalom szempontjából?
6. Kiknek kell áldozati állatot vágniuk?
7. Hogyan fejleszti az állatáldozat a segítőkészséget és a társadalmi szolidaritást?

Értékelő kérdések

1. Az alábbiak közül melyik <u>NEM</u> feltétele annak, hogy a zarándoklat kötelező legyen valaki számára?

A) Muszlimnak lenni

B) Már megházasította az összes gyermekét

C) Elég ereje van a zarándoklat elvégzéséhez

D) Legalább a niszab mértékének megfelelő vagyona van

2. Az alábbiak közül melyik az ihram oszlopa?

A) Általános tisztálkodást végezni

B) Guszlt végezni, ha nem lehetséges, akkor vudut

C) Telbije

D) Az ihram öltözékét viselni

3. Hol van Muzdalifa?

A) Arafán

B) Mekkán belül

C) Medinán belül

D) Arafa és Mina között

4. Az alábbiak közül melyik <u>NEM</u> a hadzs elvégzésének egy módja?

A) Umra

B) İfrad

C) Kıiran

D) Temettu

5. Az alábbiak közül mi kell ahhoz, hogy valakinek áldozati állatot kelljen vágnia?

A) Vallási értelemben gazdagnak kell lennie

B) Aki vallási értelemben véve nem gazdag, annak is kötelező áldozati állatot vágnia

C) Férfinak kell lennie

D) Városban kell laknia

7. fejezet

az istenszolgálat

A FOHÁSZ ÉS A BŰNBÁNAT

1. A fohász fogalma és lényege
2. A fohász bemutatása és fontossága
3. A fohász, mint a kommunikáció eszköze
4. A fohász haszna az ember szempontjából
5. Példák a fohászra a Kegyes Koránból és a Próféta (s.a.w.) szunnájából
6. A bűnbánat fogalma és lényege
7. A bűnbánat helye az ember életében
8. Példák a bűnbánatra a Kegyes Koránból

MIRŐL LESZ SZÓ EBBEN A FEJEZETBEN ?

Ebben a fejezetben:

- Az istenszolgálat lényegével, a fohásszal foglalkozunk. Megértjük a fohász lényegét és az Iszlámban betöltött szerepét, beszélünk arról, hogy miért hasznos a fohász az ember számára.
- Példákat hozunk a Kegyes Koránból és a szunnából ismert fohászokra.
- Elmagyarázzuk a bűnbánat jelentését és fontosságát, az ember életében betöltött szerepét. Példákat hozunk fel a Kegyes Koránból a bűnbánatra

TANULÁSI CÉLOK

A fejezet végére a következő célokat szeretnénk elérni:

1. Megértjük a fohász és a bűnbánat lényegét.
2. Megismerünk néhány fontos pontot a fohászkodás illemével kapcsolatban.
3. A Kegyes Koránból és a szunnából származó fohászokkal ismerkedünk meg.
4. Véleményt formálunk arról, hogy a fohász és a bűnbánat milyen szerepet tölt be és miért fontos az ember életében.

MIKÖZBEN A FEJEZETET OLVASOD

1. Próbáljatok minél többet megtudni a fohászkodás illeméről.
2. Nézzetek utána, hogy milyen feltételei vannak a bűnbánat elfogadásának!
3. Mi a különbség a bűnbánat és a bocsánatkérés között? Nézzetek utána ennek a kérdésnek.
4. Ismerjétek meg a Mindenható Allah Legszebb Nevei közül a Tevváb és a Mudzsib név jelentését! Gondolkodjatok el ezeknek a neveknek a jelentésén a témánk tükrében.
5. Vizsgáljátok meg a Kegyes Korán fohász ájáit és a hadíszokból ismert fohászokat!

1 A fohász fogalma és lényege

- *A fohász azt jelenti, hogy az ember Uránál keres menedéket, Hozzá fordul.*
- *A fohász a remény és a vigasz legnagyobb forrása az ember számára.*
- *A fohász a teremtmény menekülése a Teremtőhöz.*
- *A fohász az istenszolgálat lelke és lényege.*

A „dua" arab szó azt jelenti: hívni valakit, szólítani, szólni valakihez, megszólítani, kérni, könyörögni, segítséget kérni. Vallási értelemben arra használjuk, ha a Mindenható Allahhoz könyörgünk, Tőle kérünk valamit, Őt szólítjuk, Neki mondjuk el vágyainkat, kívánságainkat. A fohászban a szolga egész lényével Urához fordul kérésével, szükségleteivel. Ha a szolga így fordul Urához, azt Ő soha nem fogja válasz nélkül hagyni.

A fohász az ember menekülése Allahhoz, a Hozzá való fordulás, a Tőle való segítségkérés. Ez az állapot az ember teremtéséből fakadó tulajdonság. Az ember a fohászkodásban lelki és fizikai értelemben is nyugalmat talál. Ha fél, aggódik, magányosnak érzi magát, gyenge és tehetetlen, szükség sújtja vagy vágyik valamire, a fohászhoz fordul. Az ember különösen akkor, ha tehetetlen vagy nagy nehézségek között van, azonnal a fohászkodáshoz fordul. A fohász az ember számára a legnagyobb megnyugvás és remény forrása.

A fohászban az ember a teremtés Birtokosához fordul, titokban szólítja meg Őt, Tőle kér segítséget a ránehezedő gondok és szomorúság miatt.

A fohász a teremtmény menekülése a Teremtőhöz. A szív ilyenkor megtelik az isteni boldogsággal, a test pedig könnyűvé válik, mint egy madár.

A fohász hívás. Mivel Allah előtt semmi nem maradhat titokban, a fohászban legfontosabb az őszinteség. Nem az a fontos, hogy ez a hívás szavakkal történik, vagy az ember helyzetéből fakad, vagy csak a szívében hangzik el. A fontos az őszinteség és tiszta szándék. Az ettől eltérő fohászból éppen a fohász lényege hiányzik, így nem töltheti be szerepét, és nem segít abban, hogy a fohászkodó békességet és nyugalmat leljen.

A fohász az istenszolgálat lelke és lényege. Például a legátfogóbb istenszolgálat, az ima során minden egyes rakában a Fatiha szúrát mondjuk. Mint tudjuk, a Mindenható Allah azért, hogy megtanítson minket fohászkodni, a Kegyes Korán kulcsát jelentő Fatiha szúrában a legszebb fohász mondatait fogalmazta meg számunkra. Más példákat is állított elénk a Kegyes Koránban, amelyek segítségével megtanulhatjuk, hogy hogyan kell fohászkodni.

A fohászban a szolga beismeri saját gyengeségét és tehetetlenségét a Mindenható Allah nagyságával szemben. A Teremtő áldásait és segítségét kéri. A fohász célja az, hogy állapotunkat a Mindenható Allah elé tárva Hozzá könyörögjünk.

2 A fohász bemutatása és fontossága

Vallási értelemben a fohász azt jelenti, hogy a szolga egész lényével Urához fordul, Tőle kér, és Neki mondja el szükségleteit. Azt is jelenti, hogy a szolga beismeri saját kicsiségét és tehetetlenségét Allah nagysága előtt, szeretettel és magasztalással telt szívvel az Ő áldásáért és kegyéért könyörög. A mindennapi használatban fohásznak nevezzük a Mindenható Allahhoz intézett kéréseket és ezek szövegét is.

A fohász nemcsak azt jelenti, hogy kérünk Allahtól. A fohász emellett a Teremtőbe vetett hitünknek és a Neki való alávetettségünknek a kifejezése is. Ebben az értelemben a fohász a Mindenható Allahba vetett bizalmunk és a Hozzá való kötődésünk kifejeződése is.

A Mindenható Allah értékeli azt, ha valaki fohászkodik Hozzá. Mert a fohászkodó az Allahhoz való kötődését és fordulását fejezi ki fohászával. Allah pedig értékeli azt, ha valaki Hozzá fordul és Nála keres menedéket. Ezzel ellentétben az az ember, aki nem szokott fohászkodni és úgy is érzi, hogy nincs szüksége a fohászkodásra, az úgy viselkedik, mintha Allahra nem lenne szüksége. Márpedig egyedül a Mindenható Allah az, akinek nincs szüksége senkire és semmire. Ezért azoknak, akik így viselkednek, nincs értékük Allah szemében. A Kegyes Korán egyik ájája így szól erről a témáról: „Miért is törődik veletek Uram, ha nem a fohászaitokért?" (Korán, 25:77)

Ez az ája: „És azt mondta Uratok: „Fohászkodjatok Hozzám! Én válaszolok nektek. Bizony, akik túl büszkék ahhoz, hogy Engem szolgáljanak, megalázva fognak a Pokolba lépni!" (Korán, 40:60) szintén arra hívja fel a figyelmet, hogy milyen szoros kapcsolat van a fohászkodás és Allah szolgálata között.

A Kegyes Koránban a „Fohászkodjatok Hozzám! Én válaszolok nektek." és az „Emlékezzetek meg Rólam, és Én megemlékezem rólatok" (Korán, 2:157) áják is szerepelnek.

A Mindenható Allah elégedett azzal a szolgájával, aki Nála keres menedéket, Hozzá könyörög és Tőle kér segítséget. Mert ezzel az ember azt fejezi ki, hogy elismeri, hogy a Teremtő korlátlan erő és hatalom birtokosa, és elétárva gondjait és szükségleteit elismeri, hogy Allah kegyelme és jósága nélkül nem maradhatna fenn az ember létezése.

Emellett a fohászkodás spirituális és fizikai értelemben véve is nyugalommal, békességgel és boldogsággal tölti el az embert.

Végül pedig a fohászkodás hozzájárul az ember erkölcsi fejlődéséhez és tökéletesedéséhez, érzékeny és lelkiismeretes szívvel ruházza fel őt.

Röviden, a fohász a Kegyelmes végtelen kegyelemmel teli kincsestárait megnyitó kulcs. Kimeríthetetlen erőt ad az embernek ahhoz, hogy a gondokkal, nehézségekkel, szomorúsággal szembenézzen.

3 A fohász, mint a kommunikáció eszköze

A fohászkodás célja az, hogy az ember Allah elé tárja állapotát, és Hozzá könyörögjön. Ebből a szempontból a fohász közvetlen kapcsolatot hoz létre a hívő ember és Allah között. A fohász a segítségre szoruló ember és a végtelen erővel bíró Allah között épít hidat. Ebben az értelemben a fohász a leggyorsabb mód, amellyel a hívő Urát elérheti.

„A hét ég és a föld és minden, ami bennük van, Őt magasztalja. És nincs semmi, ami ne az Ő dicsőségét magasztalná, de ti nem értitek a magasztalásukat. Bizony, Ő hosszú türelmű, Megbocsátó." (Korán, 17:44)

Magyarázzuk meg!

Hogyan értelmezitek azt a hadísz: „A fohász az istenszolgálat lényege" (Tirmidhi, Da'awat, 1)? Magyarázzátok el!

Amikor Allah Küldöttét (s.a.w.) az Allah és a szolgája közötti kapcsolatról kérdezték, a Kegyes Korán így válaszolt:

„És ha a szolgáim kérdeznek téged Rólam, hát bizony, közel vagyok hozzájuk. Válaszolok a fohászkodó fohászára, ha Hozzám fohászkodik. Engedelmeskedjenek hát Nekem, és higgyenek Bennem, hogy helyes vezetést kaphassanak." (Korán, 2:186)

Az, ha nem teljesülnek azonnal azok az evilági kívánságok, amelyeket fohászainkban kérünk, még nem jelenti azt, hogy a fohászunk nem fogadtatott el. Az is lehetséges, hogy a fohász jutalmát majd a Túlvilágon fogjuk megkapni. Ezzel együtt Allah megadhatja szolgájának az evilági élete szempontjából hasznos dolgot is, isteni kegyként. A Prófétánk (s.a.w.) így fogalmazta meg azt, hogy a fohászunkban kért dolgot vagy megkapjuk azonnal az evilági életben, vagy a Túlvilágon, vagy pedig a kért jó dolog mértékében megmenekülünk valami rossztól, ami velünk történne:

„Ha egy muszlim Allahhoz fohászkodik, és a fohásza nem tartalmaz bűnös kérést vagy a rokoni kapcsolatok elvágását, akkor Allah megadja neki e három dolog közül valamelyiket. Vagy teljesíti, amit kért, vagy a jutalmát félreteszi neki a túlvilágra, vagy a fohásza miatt elfordít tőle valamilyen csapást vagy szerencsétlenséget." Tirmidhi, Da'avat 133; No: 3604. V,582)

Más szavakkal szólva egy hívőnek nem szabad azt gondolnia, hogy a fohásza nem fogadtatik el, és nem szabad az elfogadását siettetnie. Mohammed Próféta (s.a.w.) azt mondta erről:

„Allah elfogadja a fohászainkat. Csak ne siettessétek az elfogadását, és ne mondjátok azt: fohászkodtam, és nem fogadtatott el." (Bukhari, Da'avat, 22, Vii, 153; Muslim, Zikir, 92, III, 2095)

És azt is mondta, hogy a szolga fohásza elfogadtatik mindaddig, amíg nem kér olyasmit, ami bűn lenne, vagy a vérrokonsági kapcsolatok megszakítását jelentené (Muslim, Zikr, 25. III, 2096)

Jegyezzük meg!

A fohász olyan híd, amely a korlátozott, véges és rászoruló teremtményeket összeköti a korlátlan és végtelem hatalommal bíró Teremtővel.

Beszéljük meg!

Osszátok meg a fohászokkal kapcsolatos saját tapasztalataitokat a többiekkel!

4 A fohász haszna az ember szempontjából

A fohász legnagyobb haszna az ember szempontjából az, hogy lelki nyugalmat talál, mikor kérését a végtelen erő és hatalom Birtokosához nyújtja be. A fohászkodást követően békesség tölti be az ember szívét. Ez abból fakad, hogy az ember a Mindenható Allahhoz fordult, Akinek ereje bármihez elegendő. Aki valami nagy nehézségben vagy súlyos betegségben van, az a fohászkodás eredményeképpen erősebb, szilárdabb lesz.

A hatalmas Teremtőben hívő emberek mindannyian fohászkodnak Hozzá. Különösen nagy nehézségek, csapások vagy veszély esetén még a hitetlenek is fohásszal fordulnak Hozzá (lásd: Korán, 10:12; 31:32). Ez is azt mutatja, hogy az embernek teremtésétől, természetétől fogva szüksége van a fohászkodásra.

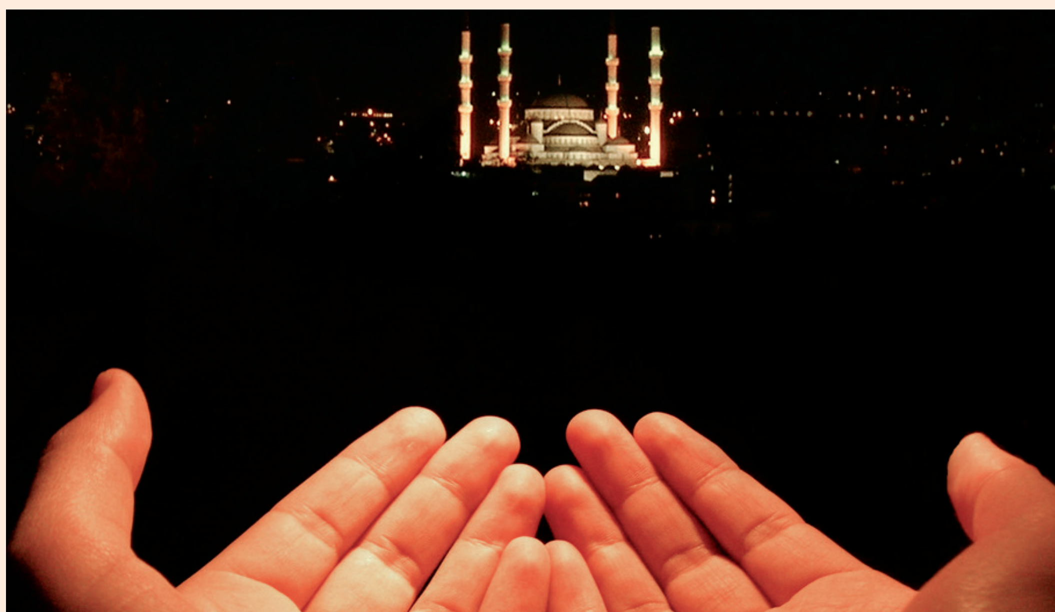
A fohász annak eszköze is, hogy az ember közeledhessen Allahhoz. A fohászkodó ember minden cselekedetében és viselkedésében őszintébbé válik. Mert a fohászkodó ráébred és megérti, hogy a Mindenható Allah mindent tud, mindent hall és mindent lát, ezért semmi nem eshet az Ő tudásán kívül.

Fohászkodni kizárólag Allahhoz lehet. Senki máshoz nem szabad fohászkodnunk. A fohászkodó ember Allahon kívül senki másnak nem lehet szolgája.

A fohászkodó ember elismeri és elfogadja a Mindenható Allah létezését, egyedülvalóságát és mindenhatóságát, hálát ad az Allahtól kapott kegyekért, Allahnál vesz menedéket, Allahtól remél megbocsátást és kegyelmet, Allahtól vár fizikai vagy spirituális segítséget. Mindez hozzájárul ahhoz, hogy a fohászkodó vallási tudatossága fejlődjék és erősödjék.

Az ember életében az a legszebb és legértékesebb pillanat, amikor zavartalanul, egymagában, közvetlenül a Mindenható Allahhoz fordul, és kettesben van Vele. A fohász pedig a legszebb eszköze annak, hogy a Mindenható Allah színe elé lépjünk.

5 Példák a fohászra a Kegyes Koránból

- Dicsőítés és hála Allahnak, a Világok Urának, a Kegyelmesnek, az Irgalmasnak, az Ítélet Napja Birtokosának.

  Csak Téged imádunk, és csak Tőled kérünk segítséget.

  Vezess minket az egyenes útra, azoknak az útjára, akiknek kegyeket adtál, nem azokéra, akiket a haragod sújt, és nem a tévelygőkére. (Korán, 1:1-7)
- Urunk! Ne tedd, hogy a szívünk eltérjen, miután már vezettél minket. És adj nekünk Tőled származó kegyelmet! Bizony, Te vagy az, Aki mindent megad. (Korán, 3:8)
- Urunk! Tégy minket Neked alávetett muszlimokká, és a leszármazottainkat Neked alávetett közösséggé. És mutasd meg nekünk a szertartásainkat, és fogadd el a bűnbánatunkat! Bizony, te vagy a Megbocsátó, az Irgalmas. (Korán, 2:128)
- Urunk, vétkeztünk magunk ellen. Ha nem bocsátasz meg nekünk, és nem könyörülsz rajtunk, bizony a vesztesek között leszünk. (Korán, 7:23)
- Urunk! Mi hiszünk, bocsáss hát meg, és irgalmazz nekünk, és Te vagy a legirgalmasabb az irgalmasak között! (Korán, 23:109)
- Urunk, Rád hagyatkozunk, és Hozzád fordulunk bűnbánattal, és Hozzád van a visszatérés! (Korán, 60:4)
- Uram! Nyisd meg a keblemet, és könnyítsd meg a dolgomat! (Korán, 20:25)
- Uram! Bizony, vétkeztem saját magam ellen, bocsáss hát meg nekem! (Korán, 28:16)
- Nincs más isten, csak te! Magasztos vagy te! Bizony, én voltam a bűnösök közül való! (21:87)
- Uram! Bocsáss meg, és irgalmazz, és Te vagy a legjobb az irgalmasak között! (Korán, 23:118)
- Uram! Adj nekem bölcsességet, és add, hogy az igazakhoz csatlakozhassam! (Korán, 26:83)
- Urunk! Adj nekünk házastársakat és gyermekeket, akikben örömünket leljük, és tegyél minket az istenfélők vezetőivé! (Korán, 25:74)
- Add, hogy muszlimként haljak meg, és csatlakoztass engem a jóravalókhoz! (Korán, 12:101)
- Urunk! Árassz ki ránk türelmet, és add, hogy muszlimként haljunk meg! (Korán, 7:126)
- Uram! Add meg nekem az erőt és a képességet, hogy megköszönhessem a kegyedet, amit nekem és a szüleimnek adtál, és hogy jótetteket cselekedhessek, amivel elégedett leszel. És bocsáss be engem a Te kegyelmedbe, jóravaló szolgáid közé! (Korán, 27:19)

- Urunk, adj nekünk jót ebben a világban, és jót a Túlvilágon, és ments meg minket a Tűz kínzásától! (Korán, 2:201)
- Urunk! Bocsáss meg nekem, és a szüleimnek, és a hívőknek azon a Napon, amikor megtörténik az elszámolás! (Korán, 14:41)
- Urunk, bocsáss meg nekünk és a testvéreinknek, akik megelőztek minket a hitben, és ne helyezz a szívünkbe keserű érzéseket azok iránt, akik hisznek! Urunk, bizony, Te kedvességgel teli, Irgalmas vagy. (Korán, 59:10)
- Urunk! Árassz ki ránk türelmet, tedd szilárddá a lábunkat, és segíts meg minket a hitetlenek népe ellen! (Korán, 2:250)
- Te vagy a mi Védelmezőnk, bocsáss hát meg nekünk, és irgalmazz nekünk. És Te vagy a legjobb Megbocsátó. (Korán, 7:155)

Beszéljük meg!

Keressetek további fohászokat a Kegyes Koránban, és beszéljétek meg ezeket az osztályban!

Példák a fohászra a Próféta (s.a.w.) szunnájából

- Allah, a szívek forgatója! Rögzítsd a szívemet a Te vallásodon. (Tirmidhi, Da'avat, 124)
- Allah! A Te szeretetedet kérem Tőled, és azok szeretetét, akik Téged szeretnek, és az olyan dolgok szeretetét, amelyek közelebb visznek Hozzád. (Tirmidhi, Da'avat, 73)
- Allah! Mutasd meg nekünk és szerettesd meg velünk a hitet. A hitetlenséget, a tévelygést és a bűnt gyűlöltesd meg velünk. Vezess minket a helyes útra! (Hakim, Da'avat, 1868)
- Allah! Tőled kérek áldást és egészséget az evilági életemre, a Túlvilágra, a családomra és a vagyonomra. (Hakim, Da'avat, 1902)
- Allah! Egyesítsd a szíveinket! Rendezd el az ügyeinket, és vezess minket a menekvést jelentő útra. Vezess ki minket a sötétségből a fényre, és távolíts el minket a bűnöktől, akár titkosak, akár nyilvánosak. (Abu Davud, Salat, 177, 178)
- Allah! Tőled kérek vezetést, istenfélelmet, szemérmességet és számomra elegendő vagyont. (Muslim, Dua, 72)
- Allah! Tőled kérek Neked alávetett szívet és helyes szót szóló nyelvet. (Tirmidhi, Da'avat, 23)
- Allah! Nálad keresek menedéket az olyan tudástól, aminek nincs haszna, az olyan szívtől, amelyben nincs istenfélelem, a kielégíthetetlen alsóbb éntől és a meg nem hallgatott fohásztól! (Muslim, Dua, 73; Nasai, Isiadha, 21)
- Allah! Nálad keresek menedéket a szükségtől, a szomorúságtól, a gyengeségtől, a lustaságtól, a gyávaságtól, a szűkmarkúságtól, a nemtörődömségtől, a szív

megkeményedésétől, a megaláztatástól és a szegénységtől. (Bukhari, Da'avat, 39)

- Allah! Nálad keresek menedéket attól, hogy zsarnokoskodjam, vagy zsarnokoskodjanak velem. (Nasai, Istiadha, 14)
- Allah! Nálad keresek menedéket az elviselhetetlen gondoktól, a feledékenységtől, az előre nem látható balesetektől és az ellenség gonoszságától. (Nasai, Istiadha, 16)
- Allah! Nálad keresek menedéket attól, hogy megszűnjenek a kegyeid irántam, elmúljon a Tőled kapott egészségem és jólétem, attól, hogy észrevétlenül utolérjen a büntetés, és a Te haragodtól. (Abu Davud, Vitr, 32)
- Allah! Vegyél engem azok közé, akik jókat cselekszenek, ha pedig valami rosszat tennének, Te megbocsájtasz nekik. (Ibn Majah, Adab, 57)
- Allah! Tedd jóvá minden erőfeszítésünk eredményét. Ments meg minket az evilági nyomorúságtól és a túlvilági büntetéstől! (Ibn Hibban, Ed'iye, 949)
- Allah! Bizony, te Megbocsájtó vagy, és szereted a megbocsájtást, bocsáss hát meg nekem! (Tirmidhi, Da'avat, 84)

6 A bűnbánat fogalma és lényege

A taubah szó szótári jelentésében azt jelenti: fordulni, visszafordulni. Vallási kifejezésként azt értjük alatta, hogy a szolga elhagyja az addig elkövetett rosszat és bűnöket, és visszatér a Mindenható Allah által kijelölt útra, és mély megbánással fohászkodik és könyörög Urához, és Hozzá fordul, hogy bocsásson meg neki.

A bűnök miatt bűnbánatot tartani kötelező.

A bűnbánat fő elemei közé tartozik az, hogy megértsük, hibás dolog volt a bűnt elkövetnünk, ezért megbánást érezzünk miatta, eldöntsük, hogy meg akarunk szabadulni ebből az állapotból, és elforduljunk tőle, határozzuk el szilárdan, hogy többet nem követjük el azt a bűnt, térjünk vissza az Allah által kijelölt útra, és kérjük az Ő megbocsájtását.

Az érvényes bűnbánat feltétele az, hogy megbánást érzünk, elhatározzuk, hogy többet nem követjük el azt a bűnt, és nem térünk vissza a régi állapotunkba, ha valakinek a jogait megsértettük, akkor azt helyreállítsuk, bocsánatot kérjünk attól, aki ellen a bűnt elkövettük, és a továbbiakban helal ételt együnk és a vallási fardokat teljesítsük.

Szeretett Prófétánk (s.a.w.) azt mondta: „Aki egy testvérének jogát megsértette vagy elvette, az kárpótolja ezért a testvérét, és kérjen bocsánatot tőle, mielőtt eljönne a Nap, amikor az ő jócselekedeteiből vesznek el, és adják azt a megkárosítottnak." (Bukhari, Mazalim, 10; Ahmad, Musnad, II, 506)

Az az igazi bűnbánat, ami őszinte, komoly, és az ember nem tér vissza utána ugya-

nabba a bűnbe. A Kegyes Korán ezt „naszúh taubah" néven nevezi, és ezt a fajta bűnbánatot tanácsolja a hívőknek:

„Ti, akik hisztek! Forduljatok Allahhoz őszinte bűnbánattal! Talán Uratok eltávolítja tőletek a rossztetteiteket, és bebocsát benneteket a Kertekbe, amelyek alatt folyók folynak, azon a Napon, amikor Allah nem fogja megszégyeníteni a Prófétát, és azokat, akik vele együtt hittek. A fényük előttük fog járni, és a jobb oldalukon, és azt mondják: „Urunk! Tökéletesítsd nekünk a fényünket, és bocsáss meg nekünk! Bizony, Te mindenek felett Hatalmas vagy." (Korán, 66:8)

Mohammed Próféta (s.a.w.), ahogy minden más területen, a bűnbánattal kapcsolatban is a legszebb példát mutatta közösségének, és hangsúlyozta a hívők számára a bűnbánat fontosságát.

A Mindenható Allah egyik neve, egyik tulajdonsága a „Tevváb", ami azt jelenti: a bűnbánat elfogadója. A Mindenható Allah azt mondja, hogy Ő elfogadja azok bűnbánatát, akik megbánják a bűnüket, és valódi bűnbánatot gyakorolnak. Alapjában véve a bűnbánat lényege az, hogy a szolga felhagy a bűnök elkövetésével, a Mindenható Allah pedig elfogadja bűnbánatát, és nem bünteti meg őt.

A bűnbánat a bűnöktől való elfordulást jelenti. Az ember a bűnök megbocsájtójához, a minden titkos és nyílt dolgot jól ismerő Allahhoz fordul. A bűnök lehangoló világából az Allahhal való kapcsolat fénye által beragyogott világba tér vissza. Elfordul a rossz tulajdonságoktól, és a jó tulajdonságok felé fordul.

Mohammed Próféta (s.a.w.) számos hadíszban tanácsolta a bűnbánatot:

„Allahra, én naponta hetvennél is többször fordulok bűnbánattal és bocsánatkéréssel Allahhoz." *(Bukhari, Da'avat 3. Lásd még: Tirmidhi, Tifsirul Surah 47; Ibn Majah, Adab 57)*

„Allah sokkal elégedettebb egy szolgája bűnbánatával, mint ha közületek valaki a sivatagban elveszíti a tevéjét, aztán újra megtalálja." *(Bukhari, Da'avat 4; Muszlim, Taubah 1, 7, 8)*

„Allah elfogadja egy szolgája bűnbánatát egészen addig, amíg a Nap nyugaton nem kel fel." *(Muslim, Zikr 43)*

„Allah elfogadja egy szolgája bűnbánatát egészen addig, amíg a lelke nem távozik a testéből." *(Tirmidhi, Da'avat 98. Lásd még: Ibn Majah, Zuhd 30)*

Ahogy a víz lemossa a szennyet, úgy mossa le a bűnöket az őszinte bűnbánat. Elegendő, ha az ember őszintén megbánja azt, amit tett, felhagy vele, és szilárdan elhatározza, hogy többet nem fogja elkövetni.

7 A bűnbánat helye az ember életében

Az Iszlám hite szerint a prófétákon kívül minden ember követhet el bűnt. Az ember követhet el bűnt, cselekedhet hibásan. A fontos az, hogy ha rájön, hogy bűnt követett el, vagy rosszat cselekedett, akkor hagyjon fel ezzel. Egy hadíszban Allah Küldötte (s.a.w.) azt mondta: „Minden ember követ el hibát, és a hibát elkövetők közül azok a legjobbak, akik elfordulnak a hibájuktól." (Tirmidhi, Kiyamah, 50 (2501); Ibn Majah, Zuhd 30, (4251).

A bűnbánat olyan kiút, amelyet a Mindenható Allah biztosít szolgájának, hogy a bűneitől menekülhessen. Ezért bármilyen sok hibát, bűnt követett el valaki, soha nem szabad reménytelenségbe zuhannia, hanem azt a kiutat kell választania, amelyet a Mindenható Allah megismertetett vele, el kell fordulnia a bűntől, és Allahoz kell fordulnia. Természetesen ez azokra vonatkozik, akik nem gondolkodtak el azon előre, hogy mi lesz a következménye tetteiknek, és az alsóbb énjük vágyaitól elcsábítva követtek el bűnt. Ha valaki szándékosan követ el bűnt, azt gondolva, hogy bármit tegyen is, Allah úgyis megbocsájt neki, azokra ez nem vonatkozik. Az ilyen felelőtlen, nemtörődöm viselkedés próbál visszaélni a Mindenható Allah kegyelmével és megbocsájtásával, és ezért rendkívül veszélyes.

Az emberre leselkedő egyik legnagyobb veszély a reménytelenség: amikor valaki ráébred a bűneire, felfedezi saját hibáit, de úgy gondolja, hogy számára már nincsen menekvés, és elhiszi, hogy ő már soha nem válhat jó emberré. A Kegyes Korán azonban hangsúlyozza, hogy egyedül a hitetlenek azok, akik lemondanak Allah kegyelméről.

A Mindenható Allah kegyelme végtelen. Ha egy szolga megbánja a bűneit, és Allahhoz fordul bűnbánattal és bocsánatkéréssel, Ő elfogadja bűnbánatát, és megbocsájt neki. A Kegyes Korán azt mondja: „És Ő az, Aki elfogadja szolgái bűnbánatát, és megbocsátja a rossztetteket. És Ő tudja, hogy mit cselekszetek." (Korán, 42:25)

„És bizony, Én vagyok az újra és újra Megbocsátó ahhoz, aki bűnbánatot gyakorol, és hisz, és jókat cselekszik, és aztán a vezetésen marad." (20:82)

Ha egy hívő bűnt követ el vagy hibázik, rögtön megbánja, Hatalmas Uránál keres menedéket, és bűnbánattal teli szívvel kéri az Ő bocsánatát. Tudatosan, szándékosan nem követ el bűnt (Korán, 3:135). Tudja, hogy egyedül Allah fogadhatja el a bűnbánatát, és csak Hozzá fordul. Tudja, hogy Allah soha nem fordul el azoktól, akik őszinte, tiszta hittel fordulnak Hozzá. A Kegyes Korán azt mondja:

„És azok, akik, ha nem helyénvaló dolgot követnek el, vagy önmaguk ellen vétkeznek, megemlékeznek Allahról, és bocsánatot kérnek a bűneikért – és ki bocsátaná meg a bűnöket Allahon kívül? És nem tartanak ki tudatosan abban, amit tettek" (Korán, 3:135)

A bűnök beszennyezik az ember spirituális világát, feketévé teszik szívét. A bűnbánat helyreállítja az Allahhal való kapcsolatát, és segít megerősíteni azt. Helyreállítja a bűnök által károsított lelkivilágát.

A bűnbánattal kapcsolatos áják és hadíszok reményt adnak a reményteleneknek, megmentik őket a kétségbeeséstől és a bűnökben való kitartástól. Aki hisz Allahban, a prófétákban, az Utolsó Napban és az Iszlám többi hittételében, semmiképpen nem zuhanhat reménytelenségbe, és soha nem mond le az isteni kegyelemről. Hiszen a Kegyes Korán is azt mondja:

„Mondd: „Szolgáim, akik igazságtalanok voltatok saját magatokkal szemben! Ne mondjatok le Allah kegyelméről. Bizony, Allah megbocsát minden bűnt. Bizony, Ő Megbocsátó, Irgalmas.” (Korán, 39:53)

„Allah szereti azokat, akik bűnbánattal fordulnak Hozzá, és szereti azokat, akik megtisztulnak.” (Korán, 2:222)

„És kérd Allah bocsánatát! Bizony, Allah Megbocsátó, Irgalmas.” (4:106)

Az, hogy a Mindenható Allah megadta szolgáinak a bűnbánat lehetőségét, szintén az Ő végtelen kegyelmének jele. Nem bünteti meg azonnal szolgáit, ha valami bűnt követnek el, hanem haladékot ad nekik, és lehetőséget, hogy bűneiket megbánják. Akik hálásak ezért a lehetőségért, kihasználják, és bűnbánattal és bocsánatkéréssel fordulnak Allahhoz, azokat Ő a bűnbánat elfogadásával és megbocsátással jutalmazza. Ilyen módon az embernek megvan a lehetősége arra, hogy spirituális életét megújítsa és rendezze.

8 Példák a bűnbánatra a Kegyes Koránból

A Kegyes Koránban a Mindenható Allah tudtunkra adja, hogy Ő elfogadja a bűnbánatot. Az erről szóló áják közül néhánynak a jelentése a következő:

„Magasztald Urad dicséretét, és kérd a bocsánatát! Bizony, Ő a bűnbánat Elfogadója.” (110:3)

„És Ő az, Aki elfogadja szolgái bűnbánatát, és megbocsátja a rossztetteket. És Ő tudja, hogy mit cselekszetek.” (Korán, 42:25)

„Allah attól fogadja el a bűnbánatot, akitől akarja.” (9:15)

„Allah el akarja fogadni a bűnbánatotokat” (4:27)

„De aki megbánja a bűnét, miután elkövette, és megváltozik, akkor Allah bizony bűnbocsánattal fordul hozzá. Bizony, Allah Megbocsátó, Irgalmas.” (5:39)

„Kivéve azokat, akik megbánják a bűneiket, és megjavulnak, és kinyilvánítják. Mert ők azok, akiknek megbocsátok. És Én vagyok a bűnbánat Elfogadója, az Irgalmas." (2:160)

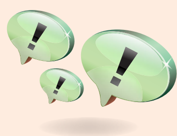
Ezek és az ehhez hasonló áják azt hangsúlyozzák, hogy a Mindenható Allah elfogadja a bűnbánatot. Ennek egyetlen feltétele az, hogy a bűnbánat valóban őszinte, a szív mélyéről fakadó legyen. Ezen kívül a bűnbánatot nem szabad halogatni, és egészen akkorra hagyni, amikor az ember a halál szélén áll, és nincs reménye a további életre. A Kegyes Koránban erre is találhatunk példákat.

Most vizsgáljunk meg néhány példát a Kegyes Koránban bemutatott, őszinte bűnbánatra! Ennek legszebb példája az első emberi lény, Ádám próféta (s.a.w.) és felesége bűnbánata. Hallgattak a Sátán suttogására, és ettek annak a fának a terméséből, amit Allah megtiltott számukra, de aztán mindketten megbánták bűnüket, és Allahhoz fordultak bocsánatért. A Mindenható Allah elfogadta bűnbánatukat és megbocsájtott nekik. Az erről szóló áják egyike a következő:

„Aztán Ádám szavakat kapott Urától, és Ő kiengesztelődött iránta, hogy megbocsásson neki. Bizony, Ő Megbocsátó, Irgalmas." (Korán, 2:37)

A Kegyes Korán arra is felhívja figyelmünket, hogy a halál pillanatában gyakorolt bűnbánat már késő, és már nem érvényes. Erre a Korán Fáraó példájával világít rá.

Vitassuk meg!
Keressétek meg a Koránban a Fáraó elkésett bűnbánatára vonatkozó ájákat, és beszéljétek meg őket közösen!

Ha valaki a halála pillanatában bánja meg a bűneit, annak már nincs valódi jelentése. A Kegyes Korán azt mondja erről:

„A bűnbánatot csak azoktól fogadja el Allah, akik tudatlanságból követnek el rosszat, és utána hamarosan megbánják. Ők azok, akikhez Allah megbocsátással fordul. Bizony, Allah a mindent Tudó, Bölcs. A bűnbánat nem fogadtatik el azoktól, aki (továbbra is) rossztetteket cselekszenek, amíg, mikor a halál közelít egyikükhöz, ő azt mondja: „Bizony, most már megbánom", és azoktól sem, akik meghalnak, amíg még hitetlenek. Ők azok, akiknek fájdalmas büntetést készítettünk elő." (Korán, 4:17-18)

A Prófétánk (s.a.w.) azt mondta: „Aki megbánja a bűneit, az olyan, mint akinek nincs is bűne." (Ibn Majah, Zuhd, 30)

Kutassunk – tanuljunk!
Keressetek példákat a Kegyes Koránban a bűnbánatra!

„Ha a szolga elkövet valami bűnt, egy fekete folt keletkezik a szívén. Ha elfordul ettől a bűntől, megbánja és bocsánatot kér érte, akkor ez a folt letörlődik a szívéről. Ha azonban továbbra is elköveti a bűnt, akkor egyre több fekete folt keletkezik a szívén. Végül pedig a feketeség teljesen beborítja a szívét. Erről mondja a Mindenható Allah: „Beborította a szívüket az, amit megkerestek." (83:14)" (Muslim, Iman, 231; Tirmidhi, Tafsir, Mutaffifin (3331); Ibn Majah, Zuhd 29, (4244)

A fejezet összefoglalása

A fohász azt jelenti, hogy a szolga egész lényével Urához fordul kérésével, szükségleteivel.

A fohász célja az, hogy az ember állapotát Allah elé tárva könyörögjön Hozzá. Ebben az értelemben a fohász a szolga és Ura közötti kapcsolat kiépítésének egyik eszköze.

Az, ha nem teljesülnek azonnal azok az evilági kívánságok, amelyeket fohászainkban kérünk, még nem jelenti azt, hogy a fohászunk nem fogadtatott el. Az is lehetséges, hogy a fohász jutalmát majd a Túlvilágon fogjuk megkapni. Ezzel együtt Allah megadhatja szolgájának az evilági élete szempontjából hasznos dolgot is, isteni kegyként. A Prófétánk (s.a.w.) így fogalmazta meg azt, hogy a fohász elfogadása többféleképpen lehetséges: a fohászunkban kért dolgot vagy megkapjuk azonnal az evilági életben, vagy a Túlvilágon, vagy pedig a kért jó dolog mértékében megmenekülünk valami rossztól, ami velünk történne.

A fohásszal együtt jár a szív nyugalma. Az Allahról megemlékező, Hozzá menekülő, Tőle segítséget kérő szolga nemcsak Allah megelégedését nyeri el, hanem Allah segítségét is megkapja, és megtisztul a gonoszságból fakadó tisztátalanságtól.

A fohász annak eszköze is, hogy az ember közeledhessen Allahhoz. A fohászkodó ember minden cselekedetében és viselkedésében őszintébbé válik. Mert a fohászkodó ráébred és megérti, hogy a Mindenható Allah mindent tud, mindent hall és mindent lát, ezért semmi nem eshet az Ő tudásán kívül. A fohász az istenszolgálat lényege.

A bűnbánat azt jelenti, hogy a szolga elhagyja az addig elkövetett rosszat és bűnöket, és visszatér a Mindenható Allah által kijelölt útra, és mély megbánással fohászkodik és könyörög Urához, és Hozzá fordul, hogy bocsásson meg neki.

Az az igazi bűnbánat, ami őszinte, komoly, és az ember nem tér vissza utána ugyanabba a bűnbe. A Kegyes Korán ezt „naszúh taubah" néven nevezi, és ezt a fajta bűnbánatot tanácsolja a hívőknek.

A bűnbánat a bűnöktől való elfordulást jelenti. Az ember a bűnök megbocsájtójához, a minden titkos és nyílt dolgot jól ismerő Allahhoz fordul. A bűnök lehangoló világából az Allahhal való kapcsolat fénye által beragyogott világba tér vissza.

Az Iszlám hite szerint a prófétákon kívül minden ember követhet el bűnt. Az ember követhet el bűnt, cselekedhet hibásan. A fontos az, hogy ha rájön, hogy bűnt követett el, vagy rosszat cselekedett, akkor hagyjon fel ezzel.

A bűnbánat, amely megakadályozza, hogy az ember újra bűnt kövessen el, reményt és életkedvet ad, megerősíti Allahba vetett hitét, és segít neki igaz, egyenes emberré válni, rendkívül fontos szerepet tölt be az ember életében.

Tekintsük át a fejezetet!

1. Miért nevezzük a fohászt az istenszolgálat lényegének?
2. A Kegyes Korán beszél arról, hogy a nagyon nehéz pillanatokban még a nem hívő emberek is a fohászhoz menekülnek. Miért?
3. Szerinted mi a legfontosabb a fohászban?
4. Helyes-e, ha valaki azt mondja, hogy fohászkodott, de a fohásza nem fogadtatott el? Miért?
5. Milyen kérés szerepel a leggyakrabban a Kegyes Koránban és a szunnában szereplő fohászokban?
6. Mit jelent a bűnbánat?
7. Mit jelent a Tevváb?
8. Mik a bűnbánat elfogadásának feltételei?

Értékelő kérdések

1. Az alábbiak közül melyik kijelentés NEM VONATKOZIK a próféták bűnbánatára?

A) A próféták azért tartottak bűnbánatot, hogy a helyes bűnbánatot megtanítsák népüknek.

B) Az Allahhoz való közeledésnek nincsenek korlátai. A próféták minden egyes nap közelebb kerültek Allahhoz, és a korábbi állapotuk miatt fordultak bűnbánattal Allahhoz.

C) A próféták néha azért tartottak bűnbánatot, mert jobban is választhattak volna egy bizonyos helyzetben.

D) A próféták azért tartottak bűnbánatot, mert nagy bűnöket követtek el.

2. Az alábbiak közül melyik NEM feltétele a bűnbánat elfogadásnak?

A) Két raka bűnbánati ima imádkozása.

B) Ha valakinek a jogát megsértettük, a bocsánatát kérni, vagy helyrehozni, amit tettünk.

C) Szilárdan elhatározni, hogy nem térünk vissza a bűnbe.

D) Ha valami kötelező dolgot nem tettünk meg, azt megtenni.

3. Az alábbiak közül mi a fohász legfontosabb eleme?

A) Előtte vudut csinálni, és a Kába felé fordulni.

B) A fohászt beszmelével kezdeni, Allahnak hálát adni és a Prófétára (s.a.w.) áldást kérni.

C) A Kegyes Koránban és a szunnában szereplő fohászokkal fohászkodni.

D) A szívből jövő, őszinte, egyedül Allahhoz intézett fohász.

4. Milyen szerepet töltenek be a Kegyes Koránban és a szunnában szereplő fohászok?

A) Példaként szolgálnak arra, hogy hogyan fohászkodjunk, és mit kérjünk a fohászunkban, hogy a fohászunk a lehető legjobb legyen.

B) Olyan fohászok, amelyeket kötelező mondani.

C) Kötelező ezeket a fohászokat eredeti, arab nyelven mondani. Más nyelven való jelentésükkel nem lehet fohászkodni.

D) Csak ezekkel a fohászokkal szabad fohászkodni.

5. Az alábbiak közül melyik igaz a fohásszal kapcsolatban?

A) Mivel a fohász az istenszolgálat lényege, ezért aki fohászkodik, annak más istenszolgálatot már nem is kell végeznie.

B) Aki elvégzi a kötelező istenszolgálatokat, az még nem jelenti azt, hogy nem kell fohászkodnia.

C) Aki nem végzi el a kötelező istenszolgálatokat, az nem fohászkodhat.

D) Aki a testi istenszolgálatokat, például az imát nem tartja be, az anyagi istenszolgálatokat, például a zakát fizetését nem végezheti el.

Megoldókulcs

1. FEJEZET

1. B, 2. C, 3. D, 4. B, 5. B

2. FEJEZET

1. C, 2. D, 3. C, 4. A, 5. D

3. FEJEZET

1. B, 2. A, 3. D, 4. C, 5. B

4. FEJEZET

1. C, 2. A, 3. B, 4. D, 5. B

5. FEJEZET

1. A, 2. B, 3. C, 4. B, 5. C

6. FEJEZET

1. B, 2. C, 3. D, 4. A, 5. A

7. FEJEZET

1. D, 2. A, 3. D, 4. A, 5. B

IRODALOMJEGYZÉK

Abdurrahman Azzam, *Rasulu Ekrem'in Örnek Ahlâkı*, Çev. Hayrettin Karaman, Yağmur Yayınevi, İst.1975.

Afzalurrahman, *Sîret Ansiklopedisi*, Inkılâb Yayınları, İstanbul 1996.

Akseki, Ahmet Hamdi, *İslam Dini*, Diyanet Reisliği Yayını, Ankara 1960.

Bilmen, Ömer Nasuhî (ö. 1971), *Hukukı İslâmiyye ve Istılahâtı Fıkhiyye Kamusu*, Bilmen Yayınevi, İstanbul 1975, I-VIII C.

Bilmen; Ömer Nasuhi, *Büyük İslâm İlmihali*, Bilmen Yayınevi, İstanbul 1970.

Büyükkörükçü; Tahir, *Mübarek Ramazan ve Oruç*, Şelâle Yayınları, İstanbul.

Canan İbrahim, *Kütüb-i Sitte Muhtasarı Tercüme ve Şerhi*, Akçağ Yayınları, Ankara 1992, ÎV/432 vd.

Ceziri, Abdurrahman, *Kitabü'l-Fıkh Ala'l-Mezahibi'l-Erbaa*, İhyaü't-Turasi'l-Arabi, Beyrut ts.

Davudoğlu, Ahmed, *Sahih-i Müslim Tercemesi ve Şerhi*, Sönmez Neşriyat, İst 1977.

DİA (Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi), Dua maddesi.

DİA (Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi), Hac maddesi.

Ebu Zehre, Muhammed, *Usûlü'l-Fıkh*, Tebliğ Yayınları, Eren Ofset, İstanbul ts.

Elmalılı, Muhammed Hamdi Yazır, (ö. 1942), *Hak Dini Kur'an Dili*, Eser Neşriyat, İstanbul 1979, I-IX C.

Eraslan Sadık ve Keleş Ekrem, *En Güzel Örnek Hz. Muhammed*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayını, Ankara 2003.

Erdem, Hasan Hüsnü, *Abdest Almanın Göz ve Diş Sağlığı Açısından Önemi*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları,1963.

Erul Bünyamin ve Keleş Ekrem, *Kutsal İklimde Dua*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2004.

Erul, Bünyamin ve Keleş Ekrem, *Haccı Anlamak*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2004.

Ezherli, İsmail, *Zekat*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 1974.

Farukî İsmail Râcî ve Luıs Lâmia, *İslâm Kültür Atlası*, Çev. Mustafa Okan Kibaroğlu ve Zerrin Kibaroğlu, İnkılâp Yayınları, İst. 1999

Hallaf, Abdülvehhab (ö.1956), *'Ilmü Usûli'l-Fıkh,* el-Mektebetü'l-İslâmî, İst.1984.

Heyet (Halil Altuntaş, İsmail Karagöz, Mehmet Keskin), Hac İlmihali, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2004.

Heyet, *Dini Kavramlar Sözlüğü*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayını, Ankara, 2005.

Heyet, *Diyanet Hac Duaları*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2001.

Heyet, *Diyanet Hac Rehberi*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2002.

Heyet, *İlmihal, I-II*, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM) Yayını, İstanbul 1999.

İbn Abidin, Muhammed Emin b.'Omer , *Raddü'l-Muhtar 'Ala'd-Dürri'l-Muhtar*, Matbaai Amire, İst. 1307,

Kâsânî, Alauddin Ebu Bekr b. Mes'ud el-Kasânî (ö. 587), *Bedâius-Sanâi' fi Tertibi'ş-Şerai'*, Matbaatü Şeriketi'l-İlmiyye, Mısır, 1327.

İbn Hümam, Fethu'l-Kadîr, *Matbaatü Mustafa'l-Bâbî el-Halebî*, Mısır 1970.

İbn Kudame, Ebu Muhammed Abdullah b. Ahmed (ö.620), el-Muğni, Daru'l-Fikr, Beyrut 1984, I/424 .

İbn Rüşd, Ebu'l-Velid Muhammed b. Ahmed b. Muhammed İbn Rüşd el-Hafid; *Bidayetü'l-Müctehid ve Nihayetü'l-Muktesıt*, Matbaatü Ahmet Kamil, İst. 1333 H,

Kamil Miras ve Ahmed Naim, *Sahih-i Buhari Muhtasarı Tecrid-i Sarih Tercemesi ve Şerhi*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 1973.

Keleş, Ekrem, *Umre Rehberi*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2007.

Keskioğlu, Osman, *Kur'an-ı Kerim Bilgileri*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayını.

Mehmet Zihni Efendi, *Nimet-i İslâm*, İstanbul ts.

Merâkı'l-Felâh bi İmdâdi'l-Fettah, Şerhu Nûri'l-Îzâh ve Necâti'l-Ervâh, Matbaatü Ahmet Kâmil, İst. 1327

Merğînânî, Ebu'l-Hasen Ali b. Ebi Bekr, *el-Hidaye Şerhu Bidayeti'l-Mübtedi*, el-Mektebetü'l-İslâmiyye, ts.

Mevsılî, Abdullah b. Mahmud b. Mevdûd, *el-İhtiyar li Ta'lili'l-Muhtar*, Matbaatü Mustafa'l-Babi el-Halebi, Mısır 1936.

Nevevi, Ebu Zekeriyya Muhyiddin b. Şeref (ö. 676), *el-Mecmu Şerhu'l-Mühezzeb*, İdaretu't-Tıba'ati'l-Müniriyye, Mısır III/29

Nevevi, Ebu Zekeriyya Muhyiddin b. Şeref (ö. 676), el-Ezkâr.

Nevevi, Ebu Zekeriyya Yahya b. Şeref (v.676/1277)nin, Riyâzü's-Salihîn, adlı eserinin Türkçe Tercüme ve Şerhi: *Riyâzü's-Salihîn, Peygamber Efendimizden Hayat Ölçüleri*, Hazırlayanlar: Prof. Dr. M. Yaşar Kandemir, Prof. Dr. İsmail Lütfi Çakan, Doç Dr. Raşit Küçük, Erkam Yayınları, İstanbul 1997. (Ünitelerde geçen Hadis-i Şerif mealleri ve kaynakların gösterimi büyük ölçüde bu kitaptan iktibas edilmiştir.)

Özyazıcı, Alparslan, *Din ve Bilimin Işığında Oruç ve Sağlık*, DİB. yayınları, Ankara 2004.

Sofuoğlu, Cemal, *Açıklamalı Büyük Dua Kitabı*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayını, Ankara 1992.

Şahin Muzaffer ve Keleş Ekrem, *Ailenin Din Kılavuzu*, Seha yayınları, İstanbul 1994.

Şamil İslam Ansiklopedisi, Şamil Yayınevi, İstanbul 2000.

Şentürk, Lütfi ve Yazıcı Seyfettin, *Diyanet İslam İlmihali*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2004.

Şirbînî, Muhammed b. Muhammed el-Hatib, *Muğni'l-Muhtac ilâ Ma'rifeti Meani el-fâzı'l-Minhac*, Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut 1994.

Yazıcı, Seyfettin, *Ramazan ve Oruç*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 1997.

Yücel, İrfan, *Hac Rehberi*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayını, Ankara 1997.

Yücel, İrfan, *Hacı Adaylarına Özet Bilgi ve Dualar*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayını, Ankara 1999.

Zekıyyü'd-dîn Şa'ân, *Usûlü Fıkıh* (İslâm Hukuk İlminin Esasları) Ter.İbrahim Kâfi Dönmez, Emel Matbaası, Ankara 1990, Türkiye Diyanet Vakfı Yayını)

Zeydan, Abdülkerim, *el-Veciz fî Usûli'l-Fıkh*, el-Mektebetü'l-İslâmî, İstanbul 1979.

